
RAPPORT

Moifjellet vindkraftverk

OPPDRAKSGIVER

Statkraft

EMNE

Konsekvensutredning friluftsliv

DATO / REVISJON: 16.01.2026 / 03

DOKUMENTKODE: 10252119-01-RIM-RAP-004

Multiconsult

*Forside: Bjerkreimsenderen og Moifjellet sett fra Karten (Foto: LNL, Multiconsult)
Foto, illustrasjoner og figurer: Multiconsult om annet ikke er oppgitt.*

Dette dokumentet har blitt utarbeidet av Multiconsult på vegne av Multiconsult Norge AS eller selskapets klient. Klientens rettigheter til dokumentet er gitt i den aktuelle oppdragsavtalen eller ved anmodning. Tredjeparter har ingen rettigheter til bruk av dokumentet (eller deler av det) uten skriftlig forhåndsgodkjenning fra Multiconsult med mindre annet følger av norsk lov. Multiconsult påtar seg intet ansvar for bruk av dokumentet (eller deler av det) til andre formål, på andre måter eller av andre personer eller enheter enn det som er godkjent skriftlig av Multiconsult. Deler av dokumentet kan være beskyttet av immaterielle rettigheter og/eller eiendomsrettigheter. Kopiering, distribusjon, endring, behandling eller annen bruk av dokumentet er ikke tillatt uten skriftlig forhåndssamtykke fra Multiconsult eller annen innehaver av slike rettigheter med mindre annet følger av norsk lov.

RAPPORT

OPPDRAG	Moifjellet vindkraftverk	DOKUMENTKODE	10252119-01-RIM-RAP-004
EMNE	Konsekvensutredning friluftsliv	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Statkraft	OPPDRAGSLEDER	Håvard Finanger
KONTAKTPERSON	Andreas Stokke	UTARBEIDET AV	Linn Nefertari Leh
STED	Bjerkreim og Time kommuner	ANSVARLIG ENHET	10234054 Naturressurser midt

REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
03	16.01.2026	Omtale Mute under kapittel om delområdet.	Linn Nefertari Leh	Trine Riseth	Håvard Finanger
02	05.03.2025	Små revideringer etter tilbakemelding fra Statkraft	Linn Nefertari Leh	Trine Riseth	Håvard Finanger
01	26.02.2025	Revidert utgave etter tilbakemelding fra Statkraft	Linn Nefertari Leh	Vegard Meland	Håvard Finanger
00	09.12.2024	1. gangs oversendelse til oppdragsgiver	Linn Nefertari Leh	Ørjan Werner Jenssen	Håvard Finanger

Innholdsfortegnelse

0	Sammendrag	5
0.1	Tiltaket	5
0.2	Utredningskrav og kunnskapsgrunnlag	5
0.3	Konsekvensutredning	5
0.4	Midlertidige virkninger	7
0.5	Usikkerhet	7
0.6	Skadebegrensende tiltak og overvåkningsordninger	7
1	Bakgrunn og utredningskrav	9
1.1	Bakgrunn for prosjektet	9
1.2	Planområde	9
1.3	Utredningskrav	11
2	Metode	12
2.1	Definisjoner og avgrensning	12
2.2	Metodikk	13
3	Tiltaksbeskrivelse og alternativer	22
3.1	Tiltaket som utredes	22
3.2	Føringer og planer for området	22
3.3	Nullalternativ	23
3.4	Skadebegrensende tiltak i plan	23
3.5	Influensområdet	24
4	Kunnskapsgrunnlaget	26
4.1	Eksisterende kunnskap - oversikt	26
4.2	Befaring	27
4.3	Statlig sikrede friluftsområder	29
4.4	Kartlagte friluftslivsområder	34
4.5	Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024	38
4.6	Turruter	40
4.7	Andre friluftslivsverdier	45
4.8	Planer for friluftslivet i planområdet og nærliggende områder	46
4.9	Kartlegging av friluftslivsverdier etter M98	47
5	Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder	50
5.1	Inndeling i delområder	50
5.2	Delområder	53
5.3	Verdi	77
5.4	Generelt om påvirkningen av Moifjellet vindkraftverk og nettilknytningen	79
6	Konsekvens	87
6.1	Sammenstilling av konsekvenser	87
6.2	Ytterligere skadebegrensende tiltak	88
6.3	Virkninger som ikke følger av tiltaket (indirekte virkninger)	89
6.4	Vurdering av samlet belastning	89
6.5	Usikkerhet	93
6.6	Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til	93
7	Overvåkningsprogrammer	94
8	Data i databaser	94
9	Referanser	95
10	Vedlegg	96
10.1	Vedlegg 1	96
10.2	Vedlegg 2	107

0 Sammendrag

0.1 Tiltaket

Det søkes om å etablere et vindkraftverk på Moifjellet i Rogaland. Planområdet er totalt 16,84 km², fordelt på 16,67 km² i Bjerkreim kommune og 0,17 km² i Time kommune, Rogaland fylke. Vindkraftverket anslås å kunne romme inntil 38 vindturbiner i størrelsesorden 6–8 MW med en totalhøyde opptil 200 meter. Internveier planlegges å utgjøre ca. 33 km, jordkabler vil anlegges i internveiene. Det vil bli anlagt transformatorstasjon, driftsbygg, masseuttak og midlertidige areal for rigg og mellomlagring.

Det er to alternativer for adkomstvei, fra vest i Time kommune eller fra nord i Bjerkreim kommune.

- Alternativ Time (1): Adkomstveien legges opp fra fv. 504 nordvest for planområdet. De første ca. 0,8 km vil gå gjennom innmark, mens øvre del vil være en ny vei i utmark. Total lengde vil bli ca. 2,1 km fram til internveinettet.
- Alternativ Bjerkreim (2): Adkomstveien legges opp fra fv. 504 nord for planområdet. Omkring 350 m vil kunne følge dagens vei inn til Moi steinbrudd, like øst for Oslandsvatnet. Total lengde vil bli ca. 2,6 km fram til internveinettet.

Nettilknytningen omsøkes i form av en ny 132 kV kraftledning. Kraftledningen vil gå som luftledning fra en transformatorstasjon ved Svarteknut på Moifjellet og fram til Bjerkreim transformatorstasjon. Det er to alternativer som utredes:

- Alternativ 1 (vest): En trasé som går mot sørvest, vest for Nordresandfjell, til den møter eksisterende kraftledninger inn mot Bjerkreim vindkraftverk. Alternativet er 6 km langt. Alternativet er prioritert.
- Alternativ 2 (øst): En trasé som går mot sørvest, mellom Heimresandfjell og Nordresandfjell, til den møter eksisterende kraftledninger inn mot Bjerkreim transformatorstasjon. Alternativet er 5 km langt.

0.2 Utredningskrav og kunnskapsgrunnlag

Konsekvenser for friluftsliv utredes i henhold til plan- og utredningsprogrammet som er fastsatt av Bjerkreim kommune og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Friluftslivet i området beskrevet basert på eksisterende informasjon og egen befarings av området over tre dager sommeren 2024. Det er mange friluftslivsområder som ligger i influensområdet. De fleste nærliggende friluftslivsområdene til tiltaket ble befart. Områder i stor avstand til tiltaket, der synlighetskart ble vurdert som tilstrekkelig for å gjøre nødvendige vurderinger, ble ikke befart.

0.3 Konsekvensutredning

I konsekvensutredningen sammenlignes tiltaket med nullalternativet (referansealternativet). Det vil si at Moifjellet vindkraftverk ikke bygges. Det er ikke vedtatte eller andre forslag til planer for nye utbygginger i planområdet. Nullalternativet vurderes derfor å tilsvare dagens miljøtilstand i området.

Influensområdet er stort ettersom tiltaket vil bli veldig synlig fra et stort omland. Det er definert og verdisatt 48 delområder. Konsekvenser av tiltaket er gitt i tabell 0-1. For de fleste friluftslivsområdene knytter påvirkningen seg også i størst grad til visuelle fjernvirkninger, noe som gir lave eller ingen konsekvensgrader. Ved Moifjellet og nærliggende friluftslivsområder er konsekvensene noe større som følge av at områdene også er påvirket av forurensning (støy og

Konsekvensutredning friluftsliv

skyggekast), selv om de allerede er noe påvirket av eksisterende vindkraftverk. Samlet vurderes tiltaket å ha middels negativ konsekvens for friluftsliv.

Det er små forskjeller mellom alternativene for adkomstvei og nettilknytning, og det er av den grunn ingen forskjeller i konsekvens mellom dem. Likevel er adkomstvei Bjerkreim (2) prioritert som følge av at adkomstvei Time (1) vil delvis overlappe med stien opp til toppen Brusaknuden fra nordsiden. Adkomstvei Bjerkreim går gjennom en fiskeplass/rasteplass i begynnelsen. Det er en eksisterende vei gjennom området, men tiltaket vil bare skape midlertidige virkninger i form av støy og forstyrrelser i anleggsfasen. Av nettalternativene er alternativ 2 (øst) prioritert som følge av at den er mer samlokalisert med eksisterende inngrep i området (Bjerkreim vindkraftverk).

Nullalternativet er uten konsekvens, og er det beste alternativet med hensyn til friluftslivet.

Tabell 0-1. Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering for tiltaket. FL = Friluftsliv.

Delområder	Verdi iht. M-1941	Alt. 0	Moifjellet vindkraftverk
FL1: Moifjellet og Urdalsnipa	Svært stor verdi	0	Alvorlig (---)
FL2: Brusaknuden og Karten	Stor verdi	0	Middels (--)
FL3: Fv. 504 Fiskje	Middels verdi	0	Noe (-)
FL4: Bjerkreim vindkraftverk	Noe verdi	0	Ubetydelig (0)
FL5: Brusali	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL6: Oгнаheia og mer	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL7: Synesvarden	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL8: Buffersone Synesvarden	Stor verdi	0	Noe (-)
FL9: Korphaugene	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL10: Ualandsvarden	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL11: Ulvarudla og Låglia	Stor verdi	0	Noe (-)
FL12: Måkaknuten og Stigafjellet	Noe verdi	0	Ubetydelig (0)
FL13: Vardafjellet og Holmafjellet	Middels verdi	0	Noe (-)
FL14: Storafjellet	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL15: Svarteknuten	Middels verdi	0	Noe (-)
FL16: Solbjørgnipa	Stor verdi	0	Noe (-)
FL17: Daurmålsknuten og Såta	Stor verdi	0	Noe (-)
FL18: Hetlandsskogene	Svært stor verdi	0	Ubetydelig (0)
FL19–FL48: Resterende friluftslivsområder i influensområdet	Fra noe verdi til svært stor verdi	0	Noe (-)/ Ubetydelig (0)
Samlet vurdering		Ubetydelig konsekvens	Middels negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad		Nullalternativet har per definisjon ingen konsekvens	Det er overveiende lave konsekvensgrader. To områder har middels og alvorlig konsekvens som gjør at samlet konsekvens vurderes til middels negativ konsekvens. Noe økt belastning.
Rangering		1	2

Delområder	Verdi iht. M-1941	Alt. 0	Moifjellet vindkraftverk
Begrunnelser for rangering		Ingen konsekvens for delområder. Ingen alternativer gir positiv konsekvens til delområder.	De største konsekvensene er knyttet til vindturbinene, forurensning (støy og skyggekast) og synligheten av dem. Det er små forskjeller mellom alternativene for adkomstvei og nettilknytning og ingen fører til forskjeller i konsekvens. Likevel adkomstvei Bjerkreim (2) og nettalternativ 2 (øst) prioritert.

0.4 Midlertidige virkninger

Midlertidig anleggsvirksomhet vil i all hovedsak skje på, eller i umiddelbar nærhet til de varige anleggene, og vil på slike arealer ikke medføre noen ekstra visuelle påvirkninger. I nærområdet omkring planområdet må det forventes anleggsstøy og generelle forstyrrelser som følge av aktivitet over en lengre periode. En særskilt, midlertidig påvirkning er støy forårsaket av sprengninger i anleggsfasen.

Anleggsvirksomheten for tiltaket vil medføre kjøring på barmark ikke bare på Moifjellet, men også langs kraftledningstraséen.

0.5 Usikkerhet

Tiltaket Moifjellet vindkraftverk kommer til å være synlig fra store deler av Jæren og toppene innover landet ettersom Moi-/Lakssvelafjellet er en av de høyeste toppene i regionen. Influensområdet er dermed stort og inneholder mange friluftslivsverdier. Bare halve influensområdet er kartlagt og verdisatt for friluftsliv iht. veileder M98. Resterende areal er ikke kartlagt.

Avgrensningen og verdivurderingen av delområder i den kartlagte delen av influensområdet bygger i stor grad på den kommunale friluftslivskartleggingen i de ulike kommunene. Det er noe usikkerhet knyttet til overføring av verdi fra den firedelte verdiskalaen i veileder M98 for kartlegging av friluftslivsområder til den femdelte verdiskalaen i håndbok M-1941 for konsekvensutredninger. I tillegg kan kriteriene for verdisetting være noe subjektive og lite målbare, ettersom friluftslivet i stor grad beskriver menneskelige opplevelser.

Befaring og kontakt med lokale er benyttet for å minske usikkerheten, bekrefte eller justere tidligere verdisetting og oppdage eventuelle endringer som har skjedd etter kartleggingen.

Usikkerheten er større i den sørøstlige delen av influensområdet der kommunene ikke er kartlagt for friluftslivsverdier iht. M98. Dalane Friluftslivsråd er i gang med å kartlegge Bjerkreim kommune for friluftslivsverdier (personlig meddelelse Per Frode Sandal, Dalane friluftslivsråd i forbindelse med meldingen). Dersom arbeidet av Dalane Friluftslivsråd med å kartlegge Bjerkreim kommune for friluftslivsverdier er ferdigstilt og publisert før konsesjonssøknaden er behandlet, bør kartleggingen i denne konsekvensutredningen sees opp mot Dalane Friluftslivsråd sin kartlegging.

0.6 Skadebegrensende tiltak og overvåkningsordninger

Dette er tiltak som ikke er inkludert eller spesifisert i eksempelutlegget og som dermed heller ikke inngår i grunnlaget for vurdering av konsekvens. Noen tiltak vil virke skadebegrensende og andre vil være tiltak som legger til rette for ny og annen bruk av Moifjellet, dvs. aktivitetsstimulerende. Det er eksempler fra tilrettelagte besøkshytter, sykkel- og skiløyper, stier, steintrapper og veier i andre energi- og utbyggingsprosjekt som har bidratt til økt tilgjengelighet og dermed økt bruken av området betydelig.

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet «Landskap».

I tillegg er det foreslått følgende tiltak:

- fareskilt og usikkerhet knyttet til ferdsel i forbindelse med iskast kan skape utrygghet og være en barriere for friluftslivutøvere i området. Det bør kommes fram med skilt eller lignende i området, at Moiveien opp til Urdalsnipa er iskastfri i design og kan brukes uten fare for iskast året rundt.
- det kan etableres enten en gapahuk eller dagsturhytte ved Urdalsnipa, som er hovedmålet i området. I tillegg kan det i forbindelse med den opprettes f.eks. bål plass og benker.
- videre kan det, dersom det settes i gang aktiv skjøtsel av kystlynghei i området, settes opp informasjonsskilt om kystlynghei og skjøtsel som drives i området. Det vil kunne skape et turmål for skoleklasser og andre.

Utenfor planområdet er det mulig å styrke resten av friluftslivet i kommunen. Myndighetene har innført å avsette 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen til lokale formål som ivaretar interesser innenfor natur, reindrift og andre aktiviteter som påvirkes direkte av utbyggingen i vertskommuner og nabokommuner. For Bjerkreim kommune, hvor utbyggingen ikke får negative konsekvenser for reindrift, vil 0,2 øre per kWh gå til natur- og friluftslivsformål.

I tillegg har Statkraft tilbudt fond som skal forvaltes lokalt på 25.000 kr/MW hvorav 17.500 kr/MW er øremerket lokale tiltak etter følgende oppbygging:

- 7 500 kr/MW skal øremerkes som søkbare midler for lokale foreninger, lag og private aktører, og utbetales som tilskudd til lokale aktiviteter og tiltak. Et tiltak kan søke om midler over flere år. Om midlene ikke utbetales, er de overførbare til senere år.
- 10 000 kr/MW skal øremerkes som søkbare midler til lokale aktiviteter og tiltak, men uten begrensninger på hvem som kan søke. Et tiltak kan søke om midler over flere år. Om midlene ikke utbetales, er de overførbare til senere år.

I sum betyr dette flere millioner i årlig utbetaling til fond/tilskuddsordning som er øremerket lokale tiltak. Dette sannsynliggjør at tiltak rettet mot økt tilrettelegging og kvalitetsheving av friluftslivopplevelser innenfor kommunen blir gjennomført.

1 Bakgrunn og utredningskrav

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) forventer i sin langsiktige kraftmarkedsanalyse et økt strømforbruk i Norge fram mot 2040 på 191 TWh eller ca. 40 % (NVE, 2023). Det økte forbruket forventes dekt gjennom utbygging av solkraft, landvind og havvind i Norge og i Europa.

I juni 2005 ble det meldt oppstart for et «Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk» med et planområde på 11,9 km². NVE ga konsesjon i desember 2009, i en felles behandling av sju vindkraftsøknader i samme region. Av de øvrige fikk tre konsesjon og tre fikk avslag. For Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk reduserte NVE planområdet og maksimal installert effekt ift. konsesjonssøknaden, og ga vilkår om bl.a. for- og etterundersøkelser for hubro og trekkende rovfugl. Det var omsøkt inntil 180 MW for 57 turbiner, NVE reduserte til 150 MW, tilsvarende 47-48 turbiner.

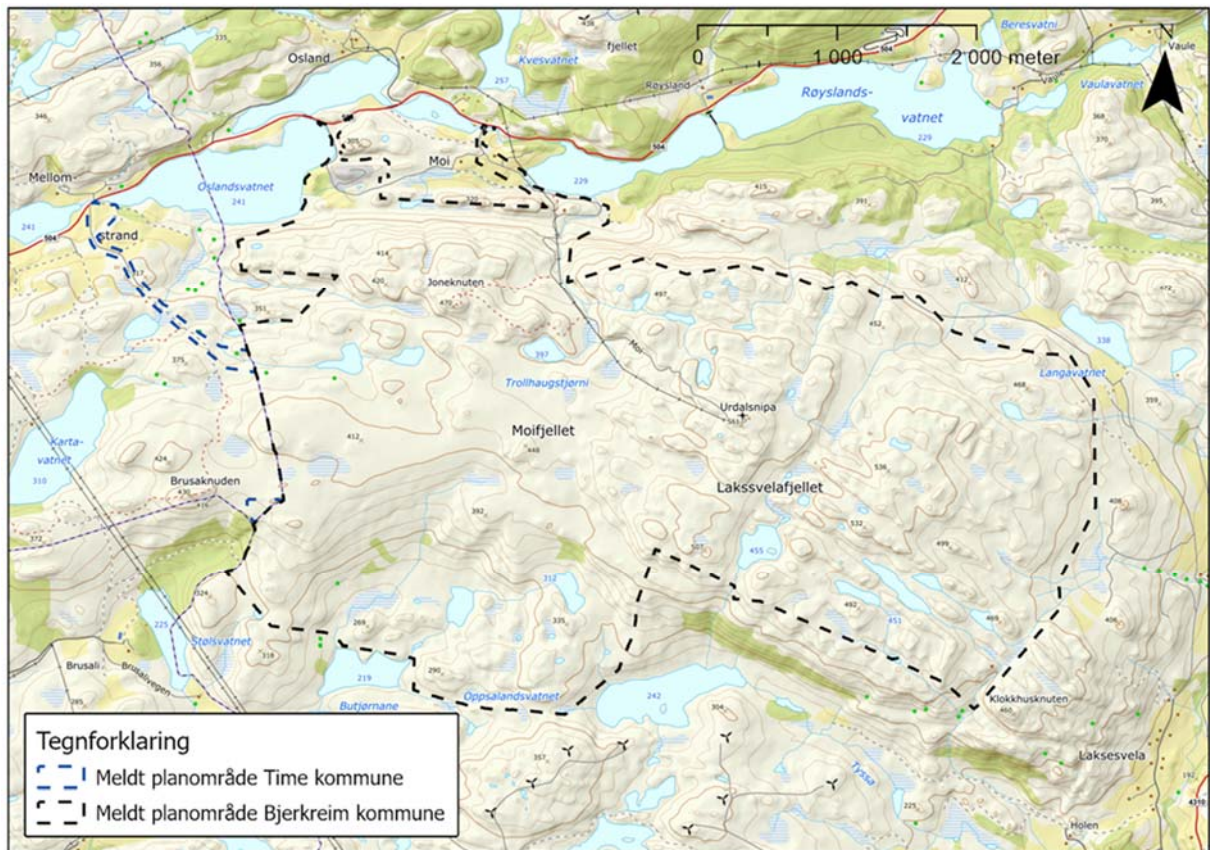
NVEs konsesjonsvedtak ble påklaget for alle de sju vindkraftverkene. I juli 2012, etter klagebehandling, valgte Olje- og energidepartementet (OED) å ikke gi konsesjon til Moi-/Laksesvelafjellet vindkraftverk.

Statkraft er Europas største leverandør av fornybar energi gjennom vannkraft, vindkraft og solkraft, og har en ambisjon om å bidra til en mer bærekraftig framtid ved å levere fornybar energi. Statkraft mener at et Moifjellet vindkraftverk vil ha store fordeler ut ifra en teknisk-økonomisk vurdering, og kan gi et samfunnmessig viktig bidrag til å dekke opp noe av behovet for mer fornybar kraft i Norge og Europa. Samtidig vil flere av innvendingene mot prosjektet som førte til avslag i 2012 fortsatt gjelde.

Statkraft har på grunnlag av ny kunnskap siden 2012, og en ny konsekvensutredning, forsøkt å finne en oppdatert utbyggingsløsning der fordelene klart overstiger ulempene, slik at planmyndigheten stadfester en områderegulering og konsesjonsmyndigheten innvilger konsesjon. En positiv holdning fra kommune og grunneiere står sentralt når Statkraft nå har valgt å starte prosessen for et mulig nytt vindkraftverk på Moifjellet.

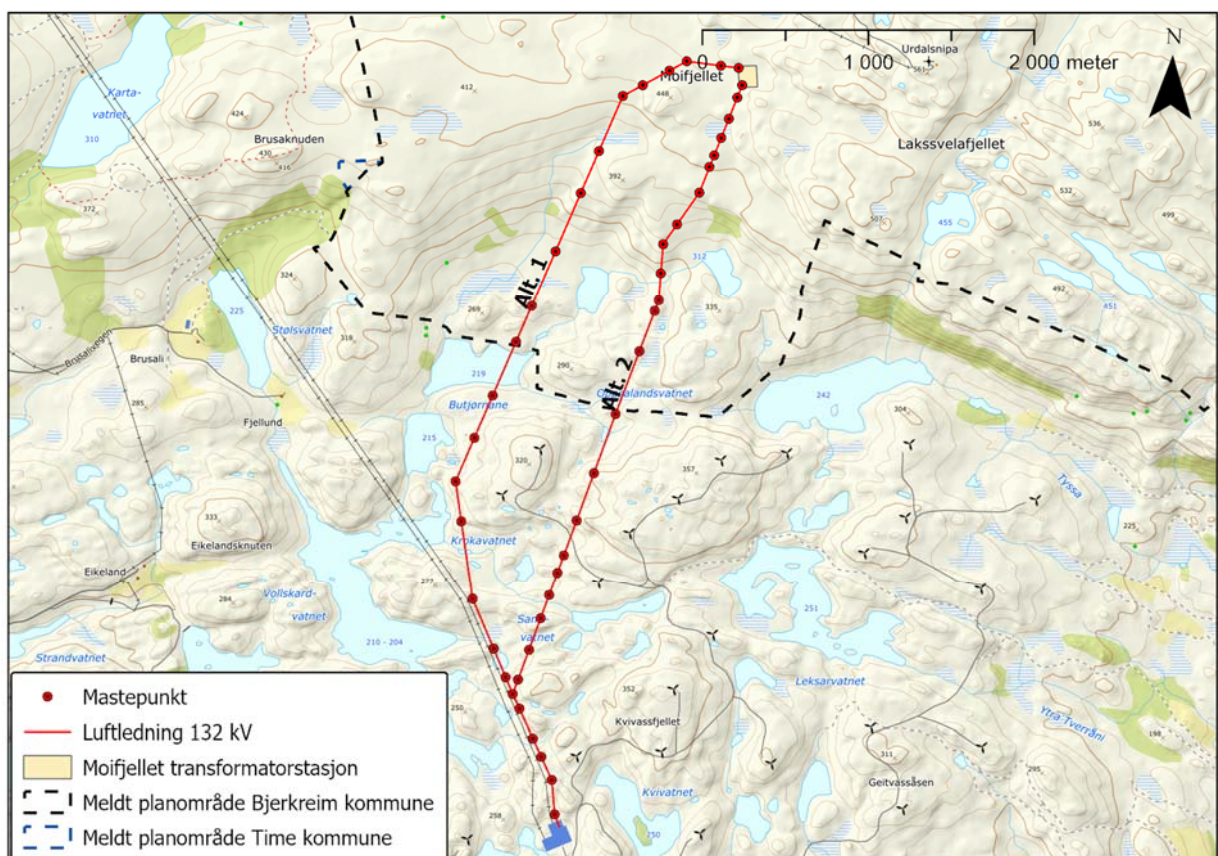
1.2 Planområde

Tiltaket Moifjellet vindkraftverk omfatter et planområde lokalisert i både i Bjerkreim og Time kommuner, Rogaland fylke, se figur 1-1.

Figur 1-1. Planområdet Moifjellet vindkraftverk.

Tiltaket omfatter også to alternativer for nettilknytning, se figur 1-2.

Figur 1-2. Alternativer for nettilknytning for Moifjellet vindkraftverk.

1.3 Utredningskrav

Konsekvenser utredes i henhold til planprogram/utredningsprogrammet som er fastsatt av Bjerkreim kommune og NVE. I planprogrammet/utredningsprogrammet er utredningskrav som er relevant for fagtema friluftsliv omtalt slik:

1.3.1 Bjerkreim kommune

Tiltakshaver skal kort redegjøre for metoder og datagrunnlag som er benyttet i utredningene. Kommunen forutsetter at tiltakshaver samordner fagutredninger som utfyller hverandre eller som må sees i sammenheng for å kunne belyse konsekvensene, eksempelvis landskap og friluftsliv.

Tiltakshaver skal opprette en samrådsgruppe i arbeidet med utredningene. Formålet med denne er å hente inn lokal kunnskap tilknyttet tema som visualisering, friluftsliv, landskap og naturverdier. Relevante deltakere kan være lokale interesseorganisasjoner, naboer og representanter fra Bjerkreim og Time kommune. Det stilles ikke krav om at alle utredninger og fagrapporter skal være på norsk, men at søknaden og oppsummering av utredninger og fagrapporter må være på norsk.

Det planlagte vindkraftverket kan komme i konflikt med føringer i Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning. Konsekvensene må utredes. Statkraft må beskrive dagens bruk av influensområdet til friluftsliv, herunder jakt, fiske og ev. annen bruk. Tiltakets virkninger for dagens bruk av nærliggende områder skal vurderes. Tiltakets konsekvenser for planlagt satsing og planlagte tiltak (f.eks. MUTE) i området skal også inngå. Viktige turstier og andre ferdselsårer skal beskrives. Miljødirektoratets veileder M98-2013 skal benyttes.

1.3.2 NVE

Tiltakshaver skal:

- *Beskrive kartlagte og verdisatte friluftslivsområder og eventuelle statlig sikrede friluftslivsområder i influensområdet, og vise disse på kart.*
- *Beskrive dagens bruk av influensområdet til friluftsliv, herunder jakt og fiske. Viktige turstier og andre ferdselsårer skal vises på kart. Alternative friluftsområder med tilsvarende aktivitetsmuligheter skal kort omtales. Planlagte tiltak, som eks. MUTE i Time kommune, skal omtales.*
- *Vurdere tiltakets virkninger for friluftslivsområder og dagens bruk av influensområdet til friluftslivsaktiviteter.*
- *Det skal redegjøres kort for datagrunnlag og metoder som er benyttet for å vurdere virkningene av tiltaket. Usikkerheten i vurderingene skal drøftes. Basert på dette skal behovet for for- og etterundersøkelser vurderes, og dersom det vurderes som aktuelt med for- og etterundersøkelser, skal det beskrives hvordan de gjennomførte utredningene kan inngå i et forskningsdesign for slike undersøkelser.*

Metode:

Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter gjeldende veileder fra Miljødirektoratet og Miljødirektoratets veileder M98-2013: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. For områder hvor det ikke er gjort tilstrekkelig kartlegging av friluftsliv, skal det vurderes om området er av betydning for friluftsliv og om tiltaket kan påvirke friluftslivet i vesentlig grad. Hvis dette er tilfelle, skal kartlegging utføres basert på metodikken i Miljødirektoratets veileder. Lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap, skal kontaktes for innhenting av informasjon.

2 Metode

Formålet med konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir synliggjort i utarbeidelse av planer og tiltak. Forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) fastsetter krav til innhold i en konsekvensutredning (Klima- og miljødepartementet & Kommunal- og distriktsdepartementet, 2017).

I henhold til KU-forskriften § 17 skal utredninger følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse. I dette kapitlet beskrives metodikken i fagrapporten og fagkompetansen som ligger til grunn. Denne utredningen er utført av Multiconsult ved Linn Nefertari Leh, med bachelor i naturforvaltning og master i biovitenskap fra Nord universitet. Hun har også gjennomført tre dager med befaring i løpet av sommeren 2024. Fagutredningen er kvalitetssikret av Ørjan W. Jenssen (cand.agric./master naturforvaltning, NLH/NMBU) og Vegard Meland (cand.agric./master naturforvaltning, NHL/NMBU).

2.1 Definisjoner og avgrensning

2.1.1 Definisjon av friluftsliv

Friluftsliv er etter Miljødirektoratets veileder M-1941 definert som (Miljødirektoratet, 2023):
«opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse»

Fagtema friluftsliv omfatter iht. veilederen:

- alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv
- for utmarksområder som inngår i planområdet omfatter friluftsliv iht. veilederen alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv

Motorisert ferdsel inngår ikke i tema friluftsliv.

2.1.2 Avgrensning mot andre fagtema

I en konsekvensutredning skal konsekvenser telles kun én gang. Innholdet i fagtema friluftsliv ligger tett på andre fagtema som blir utredet i prosjektet, og beskrivelse av avgrensning mot disse framgår i dette kapitlet. Avgrensningen er basert på retningslinjer for grensesetting i M-1941, og hva som er ansett som hensiktsmessig å plassere under fagtema friluftsliv etter dialog med fagutredere for andre fagtema.

Støy

Støyens påvirkning på og konsekvens for friluftslivsverdier vurderes under fagtema friluftsliv. Fagtema støy avgrenses til en vurdering av hvordan støyen påvirker og har konsekvens for menneskers helse. KU-metodikken for tema støy er også avgrenset til vurdering av støyfølsom bebyggelse (som definert av Klima- og miljødepartementet (2021a) i støyretningslinja T-1442) med tilhørende uteoppholdsarealer, og omfatter ikke støy i friluftslivsområder.

Landskap

Områder benyttet til friluftsliv vil også inngå i landskapet, og vurderes derfor også under tema landskap. Friluftsområdene og stienes betydning for friluftsliv slik som bruksverdi, kvaliteter, tilrettelegging med mer verdsettes under tema friluftsliv, mens de landskapsmessige verdier vurderes under tema landskap.

Kulturmiljø

Kulturminner som enkeltstående objekter og kulturminner i en større sammenheng som danner kulturmiljøer utredes under tema kulturmiljø. Historiske spor kan ha stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftslivet. Utredning for friluftsliv skal kun omtale og verdsette kulturminner eller kulturmiljø som en opplevelseskvalitet. De historiske verdiene hører hjemme under kulturmiljø.

Folkehelse

Temaet folkehelse og friluftsliv henger tett sammen ved at friluftsliv, hvor man oppholder seg i naturen, er beskrevet i flere forskningsartikler som helsefremmende da det er viktig for vår fysiske og psykiske helse, livskvalitet og kan både forebygge og behandle sykdommer (Trangsrud, 2020). Verdien friluftslivsområder har i form av kvalitet (blant annet opplevelseskvaliteter, funksjon, utstrekning, lydmiljø og tilrettelegging), betydning (symbolverdi, undervisningssammenheng og bruken) og bruksfrekvensen av området går under temaet friluftsliv. Tap av friluftslivsområder og hvilken effekt det vil ha på helsen til nærliggende befolkning går under temaet folkehelse.

2.2 Metodikk

Utredningen for tema friluftsliv er utført etter metodikk beskrevet i M-1941, Miljødirektoratets tverrsektorielle veileder for konsekvensutredning på klima- og miljøtema. Utredninger etter veileder M-1941 basert på en standardisert og systematisk prosedyre for å gjøre vurderinger, konklusjoner og anbefalinger mest mulig objektive, forståelige og etterprøvbare. En forkortet versjon av de viktigste trinnene i metoden er gjengitt under. En mer utfyllende beskrivelse er gitt i veileder M-1941.

Innledningsvis i fagrapporten er planforslaget/tiltaket, nullalternativet og alternativer som skal utredes presentert. Alternativene (inkludert nullalternativet) er gjennom utredningsprosessen sammenlignet og rangert med hensyn til hvilke virkninger de vil få for friluftsliv. Prosedyren for dette starter med etablering av et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og definering av influensområdet og delområder.

2.2.1 Kartlegging av friluftslivsområder etter M98

Friluftslivsområder i en kommune kartlegges og verdsettes ved å følge Miljødirektoratets veileder M98-2013. Veilederen er en revidert utgave av DN-håndbok 25 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Veilederen M98 er brukt hovedsakelig av kommunen, men også andre aktører, for å identifisere og verdsette friluftslivsområder, slik at det blir mulig å utvikle og ivareta arealer for friluftsliv. Kartlegging av friluftslivsområder etter M98 skaper et godt kunnskapsgrunnlag for all arealplanlegging og virksomhetsarbeid for friluftsliv. Et bredt spekter av områder med forskjellige kvaliteter gir befolkningen mulighet til å utøve friluftsliv ut fra egne preferanser og der de helst ønsker.

Metoden i M98 innebærer at kommunens friluftslivsområder plasseres i en av områdetypene: nærturterreng, leke- og rekreasjonsområde, grønnkorridor, marka, strandsone med tilhørende sjø og vassdrag, jordbrukslandskap, utfartsområde, store turområder med tilrettelegging eller uten, særlige kvalitetsområder og andre friluftslivsområder. Deretter blir områdene, ved hjelp av et skjema med verdsettingskriterier, se tabell 2-1, verdsatt i verdiklassene: svært viktig-, viktig- og registrert friluftslivsområde. Områder som ikke gis en verdiklasse blir registrert som ikke klassifisert. Ikke alle verdsettingskriterier nevnt i tabell 2-1 må brukes for alle områder, noen er mer tilpasset spesifikke områdetyper.

Tabell 2-1. Skjema med verdsettingskriterier fra M98 brukt for å verdsette kartlagte friluftslivsområder.

Verdsettingskriterier		1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens brukerfrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Neste aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området en spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstzone, korridor, parkeringsplass el.)?	Ikke spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnethet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengelig god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

De fleste kommuner rundt Bjerkreim er kartlagt for friluftslivsverdier, med unntak av Eigersund, Lund, Sokndal og Bjerkreim. I utredningsprogrammet til NVE står det at «for områder hvor det ikke er gjort tilstrekkelig kartlegging av friluftsliv, skal det vurderes om området er av betydning for friluftsliv og om tiltaket kan påvirke friluftslivet i vesentlig grad. Hvis dette er tilfelle, skal kartlegging utføres basert på metodikken i Miljødirektoratets veileder». Videre har Bjerkreim kommune fastsatt i planprogrammet deres at «Miljødirektoratets veileder M98-2013 skal benyttes».

Ettersom det som nevnt ikke foreligger en kartlegging av friluftslivsområder etter M98 i flere kommuner, vil det måtte utføres en grov kartlegging i forbindelse med denne utredningen. Influensområdet er stort som følge av at Moi-/Laksesvelafjellet er en av de høyeste fjellene i fylket og synlig på lang avstand. Senderen på Urdalsnipa gjør det lett å kjenne igjen fjellet på lang avstand. Der det er manglende kartlegging i den østlige og sørøstlige delen av influensområdet er synligheten

hovedsakelig begrenset til toppene i området. Det er som følge av at landskapet er dominert av landskapstypene «innlandsås- og fjellandskap» og «innlandsdallandskap», som gjør at tiltaket blir lite synlig fra bunnen av dalene der bosetningen er mest konsentrert. Det er vurdert at det ikke er behov for å kartlegge friluftslivsområdene i de nevnte dalene som følge av de opplever svært begrensede fjernvirkninger på grunn av skjerming av fjellene/åsene rundt. Det gjør at for eksempel områdetypene strandsone med tilhørende sjø og vassdrag og jordbrukslandskap vil kartlegges i begrenset grad ettersom de typisk er lokalisert i bunnen av dalene.

Det er også valgt å ikke kartlegge områdetypene leke- og rekreasjonsområder, grønnkorridor og nærturterreng lengre enn 5 km fra planområdet i influensområdet. Barn og unge har en liten bevegelsesradius og fokuset er knyttet til selve området, i dette tilfellet leke- og rekreasjonsområder og ikke et vindkraftverk flere kilometer unna. Blå-/grønnstruktur og nærturterreng er vurdert til å ikke bli vesentlig påvirket som følge av at områdetypene hovedsakelig er lokalisert nært eksisterende inngrep og et nytt inngrep, i dette tilfellet synlighet av et vindkraftverk, flere kilometer unna ikke vil påvirke områdetypene. Et vindkraftverk vil heller ikke føre til at grønnkorridorer lengre unna fragmenteres eller tilkomsten stenges.

Vurderingene over gjør at det er valgt å legge fokus på områdetypene marka, utfartsområde, stort turområde med tilrettelegging og stort turområde uten tilrettelegging. Det er også disse områdetypene som vil bli mest påvirket av et vindkraftverk i form av fjernvirkninger, ettersom fokuset i disse områdetypene er stillheten, roen og naturen. Det kan også forekomme områder som ikke lar seg tildele de nevnte områdetypene. Der vil områdetypene særlig kvalitetsområde og andre friluftslivsområder kunne tas i bruk.

2.2.2 Definere influensområde

Influensområdet defineres etter M-1941 som «*det området der midlertidige eller permanente virkninger forventes å kunne opptre, og definerer avgrensningen av konsekvensutredningen*». Influensområdet inkluderer både plan-/tiltaksområdet og områder utenfor plan-/tiltaksområdet, og omfanget vil variere avhengig av den enkelte planen/tiltaket og fagtema. Avgrensning av influensområdet for fagtema friluftsliv defineres i kap. 3.5.

2.2.3 Inndeling av delområder

Influensområdet er delt inn i **delområder**, basert på eksisterende og innhentet kunnskap om friluftslivet i området. Inndeling i delområder er gjort i henhold til områdetypene som er definert i veileder M98, Kartlegging og verdsetting av friluftsliv. Disse områdetypene går igjen i M-1941, se tabell 2-2 under. Store eller viktige ferdselsårer er definert som egne delområder.

Tabell 2-2. Områdetyper for friluftslivsområder. Alle kategorier hentet fra veileder M98 (kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder).

Områdetype	Beskrivelse
Blå-/grønnstruktur	En del av det "myke" transportsystemet og viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. Korridorene skal ha et blå/grønt hovedpreg.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende som er mindre enn 200 dekar.
Nærturterreng	Vegetasjonskledde områder på mer enn 200 dekar. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand fra disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark.
Marka	Omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/eller regionen. Grenser som regel direkte opp mot byer/ tettsteder og har direkte adkomst herfra.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med muligheter for allment friluftsliv.
Friluftsliv i jordbrukslandskap	Områder der man etter friluftslovens bestemmelser kan ferdes i den tid marken er frosset eller snølagt (ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober). Jf. friluftsloven.
Utfartsområde	Kategorien rommer også stier, driftsveger, skiløyper i jordbruksområder.
Store turområder med tilrettelegging	Store og små dagstuoerområder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer/tettsteder. Ofte egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til.
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder eller systemer av delområder som er "ingrepsfrie".
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi.
Andre friluftslivsområder	Områder av betydning for friluftslivet, men som ikke lar seg plassere i noen av de øvrige områdetypene.

Inndeling i soner

Der dette er ansett som hensiktsmessig, kan større delområder deles inn i mindre **soner** (sonering). Behovet for sonering er vurdert for hvert delområde, og det har ikke blitt vurdert som hensiktsmessig å utføre sonering for noen av friluftslivsområdene i denne utredningen.

2.2.4 Verdisetting av delområder

Verdi for hvert delområde er vurdert ut fra verdikriteriene i M-1941 (se tabell 2-3). Alle delområder er verdsatt og fremstilt i verdikart med tilsvarende fargekoder. Delområdene (områdetypene) er verdsatt i sin helhet, dvs. uten differensiering i verdi mellom soner. Ved verdsetting av delområder er verdikriterier som er gitt stor eller svært stor verdi gjort utslagsgivende for total verdi. Bymarker (alltid svært stor verdi) og allerede verdsatte områder er ikke verdsatt på nytt gjennom konsekvensutredningen.

Friluftslivsområder som er kartlagte og verdsatte etter veileder M98 verdsettes som hovedprinsipp ikke på nytt. Verdikategoriene i M98 følger en firedeling hvor «svært viktige friluftslivsområder» tilsvarer stor til svært stor verdi i M-1941, «viktige friluftslivsområder» tilsvarer middels til stor verdi, «registrerte friluftslivsområder» tilsvarer noe til middels verdi og «ikke klassifiserte friluftslivsområder» tilsvarer ubetydelig til noe verdi

Tabell 2-3. Verditabell for friluftsliv iht. M-1941.

Verdikriterier	Ubetydelig	Noe	Middels	Stor	Svært stor
Brukerfrekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen opplevelseskvaliteter Har i liten grad en funksjon som adkomstzone eller sammenheng	Noen natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har begrenset funksjon som adkomstzone/sammenheng Begrenset størrelse/utstrekning	Flere natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har i noen grad en funksjon som adkomstzone eller sammenheng Noe tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Tilstrekkelig utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har en viktig funksjon (sammenheng/ adkomst/ parkering) Godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Stor nok utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært mange natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter Har en svært viktig funksjon (sammenheng/ adkomst/ parkering) Spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Svært stor utstrekning
Betydning	Har ikke symbolverdi Ikke brukt/egnet i undervisnings-sammenheng	Har noe symbolverdi i lokal sammenheng I liten grad brukt/egnet i undervisnings-sammenheng Brukes av personer i nærområdet/bydelen	Har en spesiell symbolverdi i regional sammenheng Egnet/noe brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell symbolverdi i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell symbolverdi i nasjonal sammenheng Svært godt egnet/svært mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi

2.2.5 Vurdering av påvirkning for delområder

Påvirkning for hvert delområde er vurdert innenfor fem kategorier, og gradert etter en femdelt skala fra forbedret til sterkt forringet (se tabell 2-4).

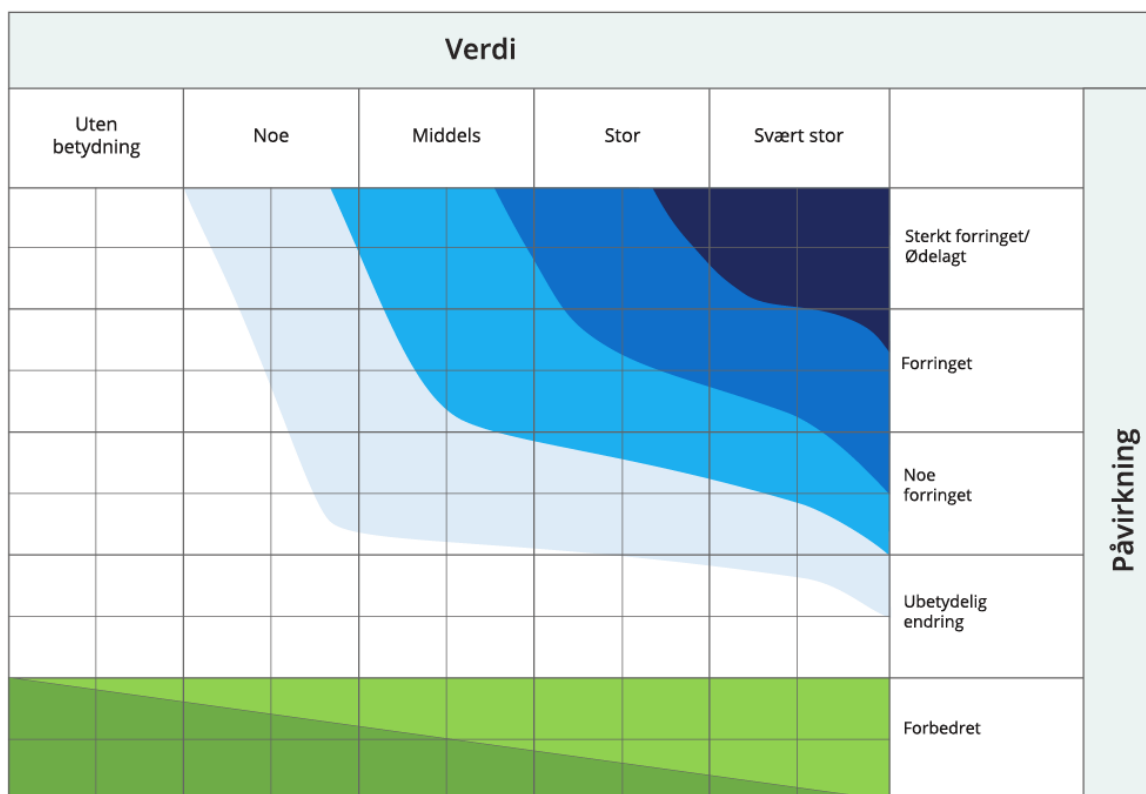
Hvordan visuelle virkninger påvirker attraktiviteten til et område vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Vektlegging av visuelle virkninger i ulike områder vurderes etter veiledning i M-1941. Det er også gjort en skjønnsmessig vurdering av hvordan utbyggingen kan forsterke virkningen av klimaendringene på friluftsområdet.

Tabell 2-4. Påvirkningstabell for friluftsliv iht. M-1941. Tabellen viser kriterier for å vurdere påvirkning på friluftslivet. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett kulepunkt oppfylles.

Kriterium	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/ visuelle endringer	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Området mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal	Ingen eller liten reduksjon i areal	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet	Ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning)	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning)	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning)
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges	Funksjon uendret	Funksjon endres i negativ retning	Redusert funksjon	Dagens funksjon forsvinner

2.2.6 Vurdering av konsekvensgrad for delområder

Konsekvensgrad for delområdene framkommer ved å sammenstille verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning i en konsekvensvifte (figur 2-1). Konsekvensen for hvert delområde er gradert fra stor/svært stor positiv konsekvens (+++/++++) til svært stor negativ konsekvens (----) (tabell 2-5). Konsekvensgrad for delområdene tas med videre i vurdering av konsekvens av alternativer.

Figur 2-1. Konsekvensvifte iht. M-1941.

Tabell 2-5. Skala og veiledning for konsekvenssetting i delområder iht. M-1941.

Skala	Forklaring
Svært stor konsekvens ----	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
Stor konsekvens ---	Alvorlig konsekvensgrad for delområdet.
Middels konsekvens --	Middels konsekvensgrad for delområdet.
Noe konsekvens -	Noe konsekvensgrad for delområdet.
Ubetydelig konsekvens 0	Ingen eller ubetydelig konsekvensgrad for delområdet.
Noe/betydelig positiv konsekvens + / ++	Forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
Stor/svært stor positiv konsekvens +++ / ++++	Stor forbedring (+++) eller svært stor forbedring (+++). Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket.

2.2.7 Vurdering av konsekvens for alternativer

Vurdering av **konsekvens av alternativer** og **rangering av alternativer** utgjør trinn 2 av konsekvensutredningen (kap. 6). Samlet konsekvens av hvert alternativ er bestemt gjennom en sammenstilling av konsekvensgrad for delområdene.

Konsekvensen av hvert alternativ er gradert fra *stor positiv konsekvens* til *kritisk negativ konsekvens* etter kriteriene i M-1941 (tabell 2-6). Høye negative konsekvensgrader vil bety at planen/tiltaket kan være i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser for klima- og miljø, og kan være grunnlag for innsigelse (Klima- og miljødepartementet, 2021b).

Etter en samlet vurdering av alternativene, er alternativene rangert fra best (1) til verst med hensyn til hva som gir minst negative konsekvenser, ev. størst positive konsekvenser for friluftslivet. Det er anledning til å rangere flere alternativer likt, dersom de er gitt lik konsekvens. Samlet vurdering og rangering av alternativer er begrunnet.

I fagrapporten er det også gjort greie for indirekte virkninger av planen/tiltaket, usikkerhet i konsekvensutredningen, midlertidige virkninger og vurderinger av skadebegrensende tiltak. Skadebegrensende tiltak som er sikret gjennom plankart og bestemmelser i plan eller som er innarbeidet i det omsøkte tiltaket presenteres i tiltaksbeskrivelsen (kap. 3.4) og er inkluderte i vurdering av konsekvensgrad. Andre skadebegrensende tiltak presenteres avslutningsvis i rapporten (kap. 6.2).

Tabell 2-6. Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for friluftsliv iht. M-1941

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. <ul style="list-style-type: none"> Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus).
Svært stor negativ konsekvens	Konsekvensgrad svært stor negativ betyr at gjennomføring av alternativet medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. <ul style="list-style-type: none"> Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). Flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus).
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. <ul style="list-style-type: none"> Overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig (2 minus). Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus). Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig.
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører betydelig konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. <ul style="list-style-type: none"> Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). Flere delområder har konsekvensgrad betydelig (2 minus). Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus). Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. <ul style="list-style-type: none"> Delområder har lave konsekvensgrader. Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad betydelig (2 minus). Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus).
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket/alternativet vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. <ul style="list-style-type: none"> Overvekt av ubetydelig konsekvens (0). Ett delområde kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller betydelig (2 minus) konsekvensgrad.

Konsekvensutredning friluftsliv

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Positiv konsekvens	<p>Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller betydelig verdiøkning som følge av tiltaket.</p> <p>Tiltaket/alternativet er en forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet.</p> <ul style="list-style-type: none">• Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 og 2 pluss).• Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad.• Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	<p>Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.</p> <p>Stor forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet.</p> <ul style="list-style-type: none">• Overvekt av delområder med svært stor miljøforbedring (4 pluss).• Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad.• Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negativ konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3 Tiltaksbeskrivelse og alternativer

3.1 Tiltaket som utredes

Moifjellet vindkraftverk er meldt med et planområde på totalt 16,84 km², fordelt på 16,67 km² i Bjerkreim kommune og 0,17 km² i Time kommune, Rogaland fylke. Lokasjonen er valgt på bakgrunn av gode vindforhold, moderat terrengkompleksitet, relativt korte avstander til ilandføringssted, offentlig vei og tilknytningspunkt til kraftnettet, samt en positiv holdning fra berørte kommuner og grunneiere. Det ligger eksisterende vindkraftverk mot nord, sør og vest.

Eksempelutlegget som ligger til grunn for konsekvensutredningen omfatter:

- to alternativer til atkomstvei (Time og Bjerkreim), hver på ca. 2,5 km
 - Alternativ Time (1): Adkomstveien legges opp fra fv. 504 nordvest for planområde. De første ca. 0,8 km vil gå gjennom innmark, mens øvre del vil være en ny vei i utmark. Total lengde vil bli ca. 2,1 km fram til internveinettet.
 - Alternativ Bjerkreim (2): Adkomstveien legges opp fra fv. 504 nord for planområdet. Omkring 350 m vil kunne følge dagens vei inn til Moi steinbrudd, like øst for Oslandsvatnet. Total lengde vil bli ca. 2,6 km fra internveinettet.
- internveier ca. 33 km
- 38 vindturbiner, 200 m totalhøyde med fundamenter og kranoppstillingsplasser
- jordkabler i internveier fra vindturbiner til ny Moifjellet transformatorstasjon
- sentral transformatorstasjon og driftsbygg på felles tomt på Moifjellet
- to alternative ca. 5 km lange traséer for nettilknytning i luftledning fra ny Moifjellet transformatorstasjon til eksisterende Bjerkreim transformatorstasjon, som må utvides med en ny transformator
 - Alternativ 1 (vest): En trasé som går mot sørvest, vest for Nordresandfjell, til den møter eksisterende kraftledninger inn mot Bjerkreim vindkraftverk. Alternativet er 6 km langt. Alternativet er prioritert.
 - Alternativ 2 (øst): En trasé som går mot sørvest, mellom Heimresandfjell og Nordresandfjell, til den møter eksisterende kraftledninger inn mot Bjerkreim transformatorstasjon. Alternativet er 5 km langt.
- masseuttak/steinbrudd for veier og plasser
- midlertidige arealer for rigg og mellomlagring

Totalt berørt areal i anleggsfasen er anslått til ca. 680 dekar (ca. 4 % av planområdet), ca. 370 dekar (ca. 2,2 % av planområdet) vil være permanent opparbeidet areal i driftsfasen.

3.2 Føringer og planer for området

Planområdet og mye av omlandet er i hovedsak utlagt til LNFR i gjeldende planer. Det er reguleringsplan for et steinbrudd i drift («Moi brudd og massetak») nord i planområdet i Bjerkreim kommune som atkomstvei alternativ Bjerkreim går igjennom, og det er reguleringsplan for et avsluttet grustak («Masseuttak ved Oslandsvatnet») nord i planområdet i Time kommune. I Time kommune har arealdelen satt av et større areal for masseuttak ved Oslandsvatnet enn det som per i dag er regulert. Planområdet for Moifjellet vindkraftverk berører også reguleringsplan for fv. 504, som atkomstvei alternativ Time starter fra. Det er hensynssone i kommuneplanens arealdel for

Bjerkreim kommune for nedbørsfeltet til drikkevannskilden Hagavatnet som berører sørvestre del av planområdet. Det er ikke vedtatte eller andre forslag til planer for nye utbygginger i planområdet. Omkring planområdet er det i Bjerkreim kommune utlagt arealer til framtidig næringsvirksomhet og til nåværende og framtidig, offentlig eller privat tjenesteyting nord for Røyslandsvatnet. I Time kommune er det et par reguleringsplaner for massetak ved Kartavoll. I Hå kommune er det ikke nærliggende reguleringsplaner eller utbyggingsformål i arealdelen (utenom areal for Bjerkreim vindpark).

3.3 Nullalternativ

Nullalternativet er sammenligningsgrunnlaget for konsekvensutredningen, og er forventet situasjon i influensområdet i sammenligningsåret dersom tiltaket ikke blir gjennomført. Sammenligningsåret er året tiltaket kan være realisert, iht. tidsplanen er dette i 2030. Nullalternativet inkluderer nåværende miljøtilstand samt vedtatte planer for området som det er grunn til å tro vil bli gjennomført.

Moifjellet med Lakssvelafjellet og Brusaknuden ligger inn mot møtepunktet mellom Bjerkreim kommune i øst, Time kommune i nordvest og Hå kommune i sørvest. Området inngår i Høg-Jæren, de høyereliggende (over ca. 120 moh.) heiområdene med mye nakent fjell og sparsomt morenedekke like øst for det flate Låg-Jæren, Norges største lavslette med mektig morenedekke og intensiv landbruksdrift. Planområdet og landskapet rundt er preget av relativt fattige lyngheier med småskala jordbruksarealer i dalene. Bebyggelsen består av spredte gårder av varierende størrelse og mindre tettsteder. E39 går øst for planområdet, og en 300 kV sentralnettslinje vest for planområdet. I sør ligger Bjerkreim vindpark søndre klynge med 70 vindturbiner, i nord Stigafjellet vindkraftverk med 7 vindturbiner og Måkaknuten vindkraftverk med 22 vindturbiner, i vest Høg-Jæren vindkraftverk med 32 vindturbiner. Moifjellet er høyere enn det nærmeste omlandet, særlig mot Låg-Jæren i vest og sør, og man må ca. 15 km mot øst og nord før fjellene blir enda høyere. Bjerkreimsenderen på Urdalsnipa, sentralt og høyeste punkt (561 moh.) i planområdet, er synlig fra et stort omland. Fjellet er preget av langsgående, knudrete rygger fra sørøst mot nordvest, mest markert i øst, med et titalls mindre vatn spredd utover. Sørvestre del av planområdet inkluderer et lavereliggende areal omkring 300 moh. mellom Moifjellet og Bjerkreim vindpark søndre klynge. Med unntak av vei og kraftledning til senderen på Urdalsnipa er det lite inngrep i høyereliggende deler av planområdet. Avstander til vei gjør at det er et gjenværende INON-område sone 2 (1-3 km fra tyngre inngrep) på 3,65 km² sør for Urdalsnipa, hovedsakelig mot sørvest.

Det er såpass kort tid fra nå (2024) til 2030 at det ikke forventes merkbare endringer i området som følge av klimaendringer. Nullalternativet settes på denne bakgrunn til likt med dagens miljøtilstand.

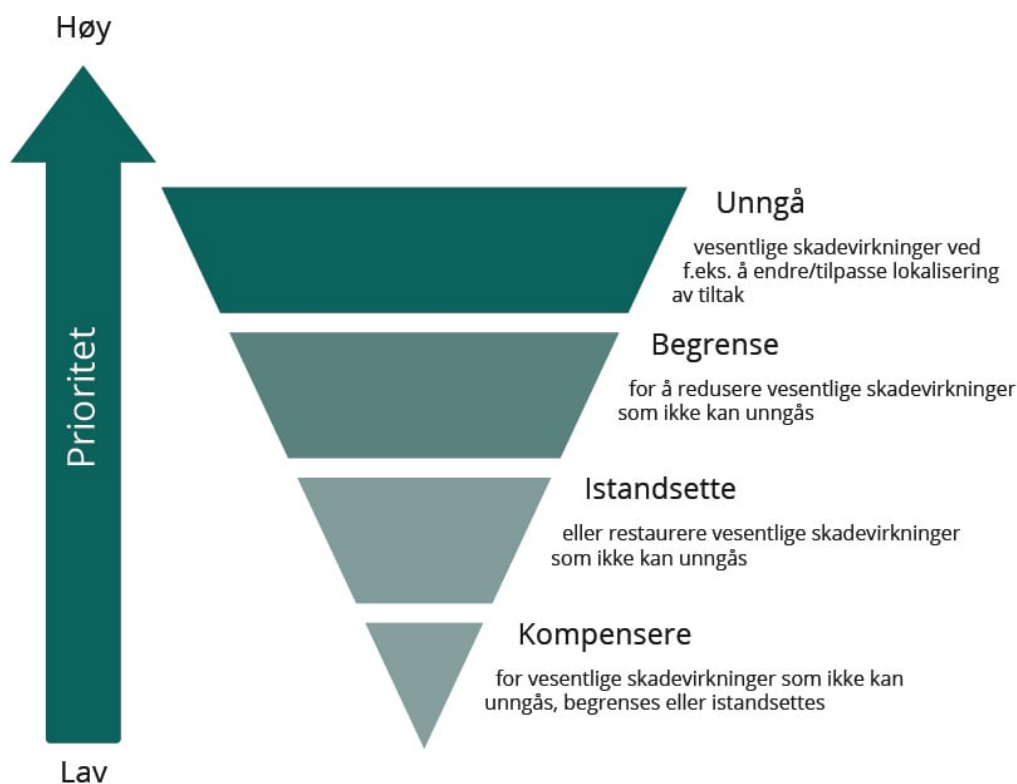
3.4 Skadebegrensende tiltak i plan

Forskrift om konsekvensutredninger setter krav om å vurdere hvordan man kan forebygge skadevirkninger av et tiltak. Jamfør § 23 skal konsekvensutredningen «beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompenseres for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen». Det er en forutsetning at de skadebegrensende tiltakene som presenteres er *relevante* og *realistiske* jf. § 19. Tiltakshierarkiet (figur 3-1) skal ligge til grunn ved vurdering av skadebegrensende tiltak.

I dette prosjektet er det lagt opp til følgende skadebegrensende tiltak som er relevant for temaet friluftsliv:

- Moiveien opp til Urdalsnipa holdes iskastfri i design (unngå).

- Informasjon ut til nærmiljøet, lokale friluftslivsorganisasjoner m.m. om planlagte aktiviteter i anleggsfasen i de tilfeller hvor disse vil pågå i friluftslivsområder eller påvirke adkomstmulighetene til disse.

Figur 3-1. Tiltakshierarkiet. Først og fremst skal man unngå skadevirkninger for miljø og klima. Der det ikke er mulig skal man begrense skaden, deretter istandsette arealer. Kompensasjon er siste utvei (hentet fra M-1941).

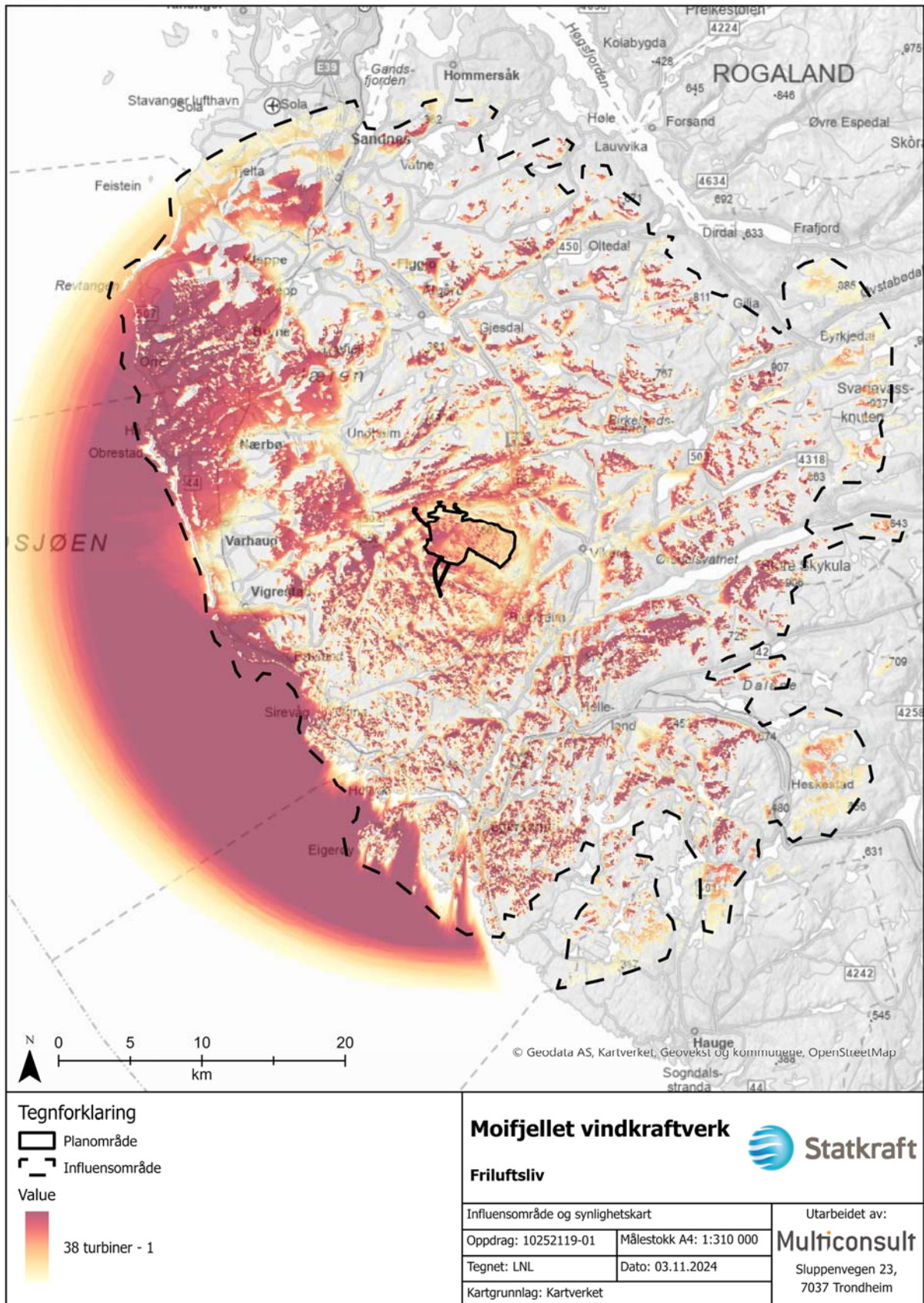
3.5 Influensområdet

Influensområdet skal iht. M-1941 omfatte planområdet samt områder utenfor dette som kan bli påvirket i et slikt omfang at det vil påvirke friluftslivsområdet attraktivitet. Det skal også inkludere influensområder for friluftslivets ferdselsårer, som korridorer med 30–50 m bredde, smalere ved eks. bebyggelse eller hindringer.

Med henvisning til landskapsutredningen, legges det her til grunn en fjernvirkningssone på inntil 30 km fra planområdet. Det er laget et teoretisk synlighetskart for tiltaket som er beregnet for eksempelutlegget av vindturbiner med totalhøyde 200 m på nasjonalt høydegrunnlag DTM10 med 1,8 m tillegg for øyehøyde, ut til 30 km. Med bakgrunn i den teoretiske synlighetsanalysen blir nær- og fjernvirkningssone som vist på kartet i figur 3-2.

Det er svært mange kartlagte friluftslivsområder i influensområdet. Friluftslivsområder som er vurdert til å kun motta svært begrensende fjernvirkninger på grunn av avstand, topografi og vegetasjon, eller som ikke har en vesentlig verdi for friluftslivet, er valgt å ikke omtales videre i denne konsekvensutredningen.

Friluftslivsområder som leke- og rekreasjonsområder, grønncorridorer og nærturterreng knyttet til byer og tettsteder lengre enn 5 km ifra planområdet er valgt å ikke omtales videre i denne konsekvensutredningen, selv om tiltaket kan være synlig derfra, ettersom fokuset i disse områdene er barn og unge. Barn og unge har en liten bevegelsesradius og fokuset er knyttet til selve området og ikke et vindkraftverk flere kilometer unna. Tiltaket vil heller ikke fragmentere eller hindre tilkomst i grønncorridorene langt unna.

Figur 3-2. Kart over planområdet/tiltaksområdet og influensområdet (utredningsområdet). Jo mørkere fargen er desto mer av vindkraftverket ser en fra området.

4 Kunnskapsgrunnlaget

4.1 Eksisterende kunnskap - oversikt

Planområdet og influensområdet dekker deler av kommunene Bjerkreim, Eigersund, Sokndal, Lund, Hå, Time, Gjesdal, Klepp, Sola, Sandnes og Stavanger. I Stavanger kommune er det et lite område som ligger innenfor influensområdets grenser. Oversikt over statlig sikrede friluftslivsområder er hentet fra Miljødirektoratets kartløsning Naturbase. Kommunalt kartlagte friluftslivsområder er hentet fra samme kilde og supplert med informasjon hentet fra kommunene sine nettsider. I kommunene Hå, Klepp og Sandnes ble det kartlagt for friluftslivsområder i 2019, i Gjesdal og Sola i 2018, i Stavanger i 2017 og i Time i 2016. Detaljeringsgraden av den kommunale kartleggingen er vurdert som overveiende god. En kommunal kartlegging av friluftslivsområder etter veilederen M98 mangler for kommunene Bjerkreim, Eigersund, Sokndal og Lund.

Både ut.no, Kartverkets *Turrutebasen*, mtbmap.no og kommunene sine nettsider ble undersøkt ved opplisting av eksisterende turruter, padleruter og sykkelruter. Strava heatmap er benyttet for å undersøke hvilke stier og områder som blir hyppig brukt. Det ble også innhentet informasjon fra turblogger der det var lite tilgjengelig informasjon gjennom offentlig kilder. Friluftsliv i form av jakt og fiske er undersøkt gjennom nettsider som inatur.no m.m. Videre ble også nettsidene dalanefriluftsråd.no, jarenfri.no (Jæren Friluftsråd), magmageopark.no, telltur.no og nasjonaleturistveger.no besøkt. Regional plan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024 av Rogaland fylkeskommune ble også brukt i arbeidet. Planen inneholder i tillegg et kart over regionale friluftslivsområder og hvilken status de har i henhold til vern (statlig sikra, sikra, planlagt sikra og ikke sikra/LNF). De fleste områdene ble kartfestet på 1970-tallet og ble tatt med i seinere fylkesplaner for friluftsliv (1980, 1992, 2005). I 2005 ble det gjennomført noen justeringer. Disse områdene er tatt med i dagens plan (2017–2024). Friluftslivsområdene ble brukt som underlag der det var lite informasjon ellers tilgjengelig.

I Bjerkreim kommune er det eksisterende kunnskapsgrunnlaget mangelfullt som følge av manglende kommunal kartlegging av friluftslivsområder. De har derimot laget et turkart som viser merkede turstier gjennom natur- og kulturlandskapet i kommunen. I kartet er det vist både nye og gamle turløyper. Det er også vist parkeringsplasser ved starten av stiene, i tillegg til blant annet badeplasser, gapahuk, informasjonstavler, se figur 4-1, kanopadling, kulturminner, geologisk attraksjon og utsiktspunkt. Videre fins det flere nettsider som viser attraksjoner i kommunen, som f.eks. destinasjonbjerkreim.no.

Figur 4-1. Informasjonstavler spredt rundt i Bjerkreim kommune.

4.2 Befaring

Moifjellet og utvalgte steder i influensområdet ble befart 26. juni og 17. og 18. juli 2024.

Det er mange friluftslivsområder som ligger i influensområdet. De fleste nærliggende friluftslivsområdene til tiltaket ble befart, se figur 4-2. Områder i stor avstand til tiltaket, der synlighetskart ble vurdert som tilstrekkelig for å gjøre nødvendige vurderinger, ble ikke befart.

Stedene som ble befart fordelt på kommunene er:

Bjerkreim kommune:

- Fiskevann langs fv. 504
- Urdalsnipa/Moifjellet
- Joneknuten
- Bjerkreim vindkraftverk
- Hytland og Efteland, sør for Ørsdalsvatnet
- Storafjellet

Time kommune:

- Karten
- Brusaknuden
- Synesvarden

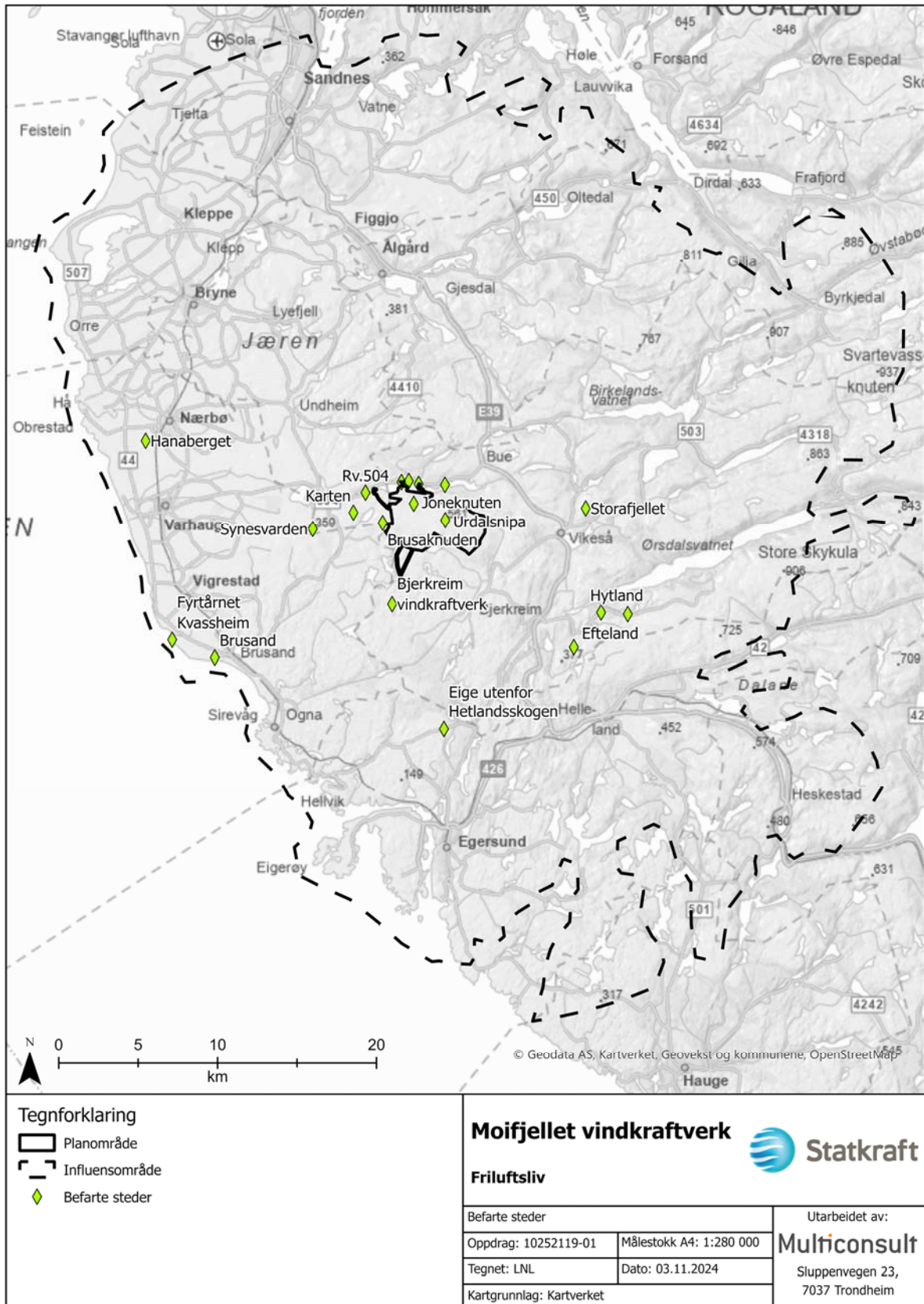
Egersund kommune:

- Eige, i utkanten av Hetlandsskogene (deler av Hetlandsskogene ligger innenfor Bjerkreim kommune)

Hå kommune:

- Brusand
- Fyrtårnet Kvasseheim
- Hanaberget

Videre har utreder for landskap også vært på stedene Vaule, Osland, Bue, Røysland, Ognedal, Saglandsbakken, Vikedalslia, Ulvarudlå, Kydland/Søyland og KULA-områdene (kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse) rundt. Dermed foreligger det også bilder fra de toppene/områdene i forbindelse med denne utredningen.

Figur 4-2. Oversikt over befarte steder i planområdet og influensområdet.

Utreder har i tillegg hatt samtaler med Bjerkreim kommune angående friluftsliv, jakt og fiske på Moifjellet og omkringliggende områder. Det er også tatt kontakt med grunneiere for å få mer informasjon angående bruken av veien og området. Opplysninger som er kommet frem gjennom disse er tatt med i beskrivelser av delområder og tatt i betraktning ved verdivurdering av delområder.

4.3 Statlig sikrede friluftsområder

Tiltaksområdet til Moifjellet vindkraftverk berører ingen statlige sikrede friluftslivsområder. Det ligger imidlertid 59 statlig sikrede friluftslivsområder innenfor influensområdet, det nærmeste ligger 8,5 km fra planområdet. En oversikt over statlige sikrede friluftslivsområder innenfor influensområdet til Moifjellet vindkraftverk er vist i tabell 4-1. En del av dem er verdisatt der kommunen er kartlagt for friluftslivsområder. De statlige sikrede friluftslivsområdene er vist i figur 4-3.

Tabell 4-1. Oversikt over statlig sikrede friluftslivsområder innenfor influensområdet. Informasjonen er hentet fra Naturbase. Ledende nuller er utelatt fra ID. Områdeverdi tilsvarer verdien av det kartlagte friluftslivsområdet det statlige sikrede friluftslivsområdet inngår i.

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FS1503	Fuglestad	Svært viktig	9,6 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Oгнаheia (FK36595) og omtales der.
FS1500	Øygaard	Ikke verdisatt	10,6 km	En liten del inngår i friluftslivsområdet Kongsvar den (FK36559). Det er tufter etter flere husmannsplasser på området. Området representerer et viktig supplement til kulturlandskapet i Hanabergsmarka og i Synesvar den landskapsvernområde. Bruksfrekvens er lite, men brukes av regionale brukere.
FS1483	Melsvatnet	Svært viktig	11,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Melsvatnet (FK10584) og omtales der.
FS1402	Haugstadskogen	Svært viktig	11,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Haugstadskogen (FK36565) og omtales der.
FS1401	Brusanden	Svært viktig	12,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Vaulen (FK36572) og omtales der.
FS2583	Neseskogen	Svært viktig	12,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Neseskogen (FK36132) og omtales der.
FS1400	Ognastranda	Svært viktig og viktig	12,6 km	Inngår i friluftslivsområdene Holmer og skjer (FK36593), Holmasanden – Laugaberget (FK36574), Slettebø (FK36575), Ognasanden (FK36580), Ognasanden bakdyner (FK36577) og Ognåna – Osen (FK36581) og omtales der.
FS1471	Dalabekskogen	Svært viktig	14,1 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Dalabekk (FK36611) og omtales der.
FS1696	Berland	Svært viktig	14,6 km	Inngår i de kartlagte friluftslivsområdene Øygar dsvatnet (FK36117) og Nesjane (FK36125) og omtales der.
FS1462	Vedafjellet	Svært viktig	14,6 km	Inngår i friluftslivsområdet Vedafjellet (FK36583) og omtales der.
FS99001008	Tjor atjørna	Svært viktig	14,8 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Lyefjell (FK10597) og omtales der.
FS1738	Friluftslivsfyret Kvasheim	Ikke verdisatt	15,2 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens og brukergrupper er ikke registrert.
FS1397	Slåsholmen og -bukta	Ikke verdisatt	15,2 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens er lite, men brukes av regionale brukere.
FS1403	Hanabergsmarka	Svært viktig	15,2 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Hanabergsmarka (FK36612) og omtales der.

Konsekvensutredning friluftsliv

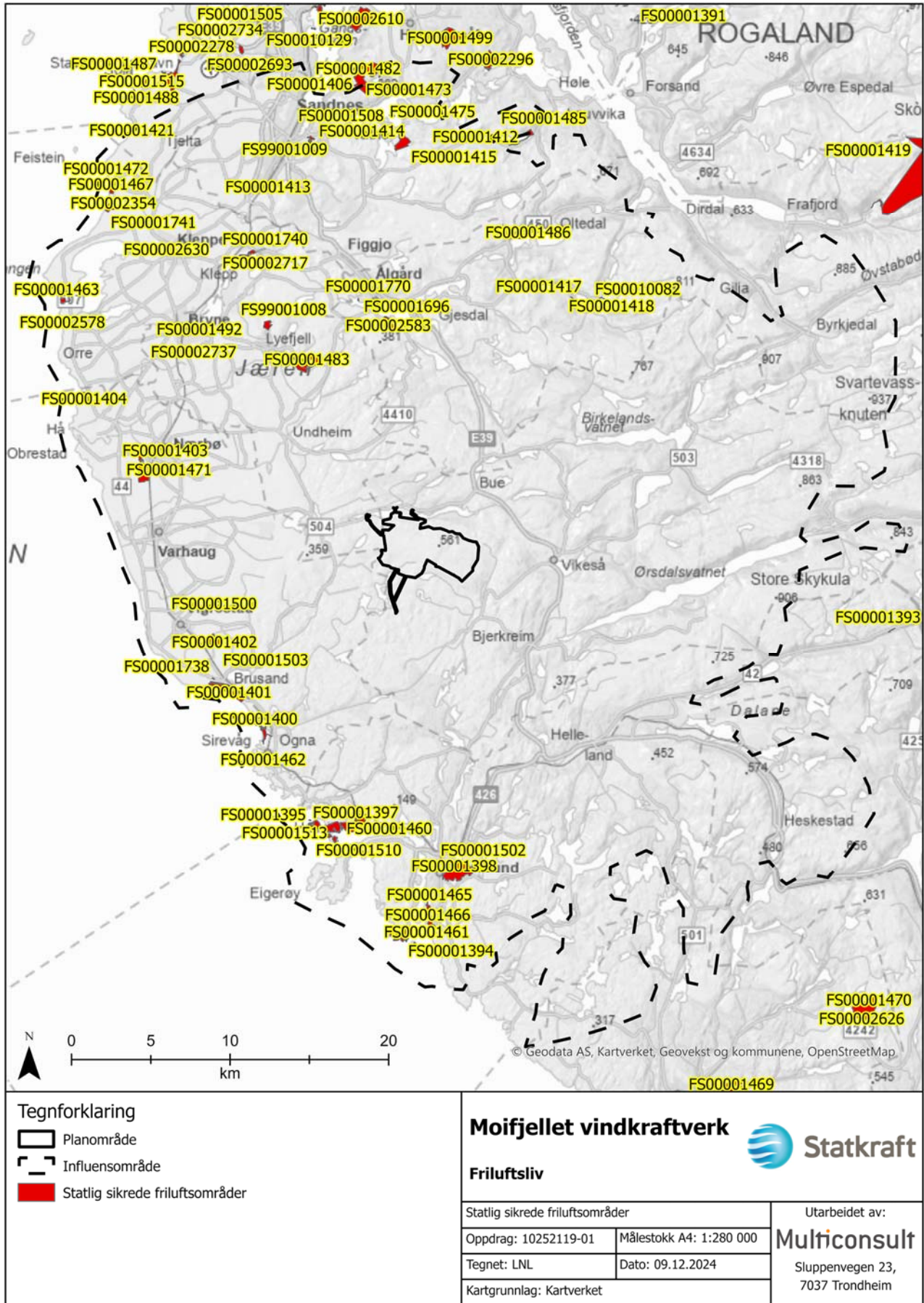
ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FS1770	Berland 6/6	Svært viktig	15,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Parkdrag langs Figgjoelva (FK36141) og omtales der.
FS1464	Skadbergvågen	Ikke verdisatt	15,5 km	Området består av bukter, svaberg, sandviker og skogsparti, og er særlig egnet for båtutfart. Ca. 300 m strandlinje bestående av svaberg og sandstrand. Området ligger i nærhet av de statlig innkjøpte friluftsområdene Æsan og Gyarhamn. Dei indre delene av Skadbergvågen ligger svært lunt til. Bruksfrekvens er satt til mye, og brukes av regionale brukere.
FS1460	Turveiganlegg mellom Hellevik og Egersund	Ikke verdisatt	16,1 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens og brukergrupper er ikke registrert.
FS1392	Gyarhamn-Æsan-Navarsanden	Ikke verdisatt	16,2 km	Kysten består av knauser og svaberg som går tildels bratt ut i sjøen, og av lune vik og bukter med små parti med sandstrand. Terrenget innenfor er kupert med røsslynghei, nakne bergknauser, myrer og noe furu og gran. Området er sikret i flere omganger fra 1975 til 2002 og utgjør nå et stort område som binder strandområdet sammen med baklandet og tur-sykkelveien Egersund-Hellvik. Det er ikke bare et båt- og badeområde, men er også velegnet for lengre turer og fiske. Bruksfrekvens er satt til mye og brukes av nasjonale brukere.
FS1417	Brekko	Ikke verdisatt	16,4 km	Skal sikre bedre adkomst til Brekko friområde i sør. Veien er en forutsetning for en mer intensiv utnytting av Brekko. Brukergrupper er regionalt.
FS2737	Eivindholmen	Svært viktig	16,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Eivindholtjørn (FK10590) og omtales der.
FS1395	Durøy	Ikke verdisatt	16,6 km	Svært variert natur på et relativt lite areal. Fra snaue og glatte svaberg som gradvis går over i et høydrag med urte-, lyng-, og noe trevegetasjon. Mot øst flater terrenget ut, her er asal, bjørk, rogn, selje og vier samt planta gran og furu. Bruksfrekvens er ikke registrert, men brukes av nasjonale brukere.
FS1396	Sundsgapholmen	Ikke verdisatt	17,2 km	Holmen består av bergknauser og noe buskfuru i bergsprekkene. På sør- og østsiden av holmen er det fine svaberg. Sammen med 10-12 andre øyer og holmer danner Sundsgapholmen en verdifull øygruppe for friluftslivet. Bruksfrekvens er ikke registrert, men brukes av nasjonale brukere.
FS1418	Madland	Svært viktig	17,2 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Madlandsheia (FK36156) og omtales der.
FS1513	Horsholmen	Ikke verdisatt	17,2 km	Svaberg-/klippestrand. Holmen er tildels bratt og kupert med spredd buskfuru. Danner sammen med andre øyer og holmer et viktig båtutfarstområde med gode naturhavner. Bruksfrekvens er lite, men brukes av nasjonale brukere.
FS1492	Frøylandsvatnet	Svært viktig	17,4 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Arne Garborgs veg (FK10593) og omtales der.
FS1510	Skadbergsanden	Ikke verdisatt	17,7 km	Dalanerregionens viktigste badested ved sjøen. 750 m lang strandlinje, 500 m sandstrand, ellers rullestein og svaberg. Stort bakland. Vegetasjonen består vesentlig av marehalm i dynene og buskfuru i grensen mot nord. Bruksfrekvens er ikke registrert, men brukes av nasjonale brukere.
FS1502	Fjellro	Ikke verdisatt	18,0 km	Skog og fjellstykke på Årstadfjellet. Nærturområde for byen, badeplasser finnes. Del av et større friluftsområde. Bruksfrekvens er satt til mye og området brukes mest av lokale brukere.
FS1398	Hobdalen/Årstad	Ikke verdisatt	18,3 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens er ikke registrert. Brukes av regionale brukere.

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FS2717	Stemmen	Svært viktig	18,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stemmen (FK10598) og omtales der.
FS10082	Fisketjørn	Svært viktig	19,0 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Madlandsheia (FK36156) og omtales der.
FS1486	Eikeneset	Ikke verdisatt og registrert	19,0 km	Deler inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Toberget (FK36161). Arealet utnyttes til bading, soling, fising og som turområde. Brukes mye av Gjesdals innbyggere og av regional befolkning for øvrig.
FS1740	Kverneland	Viktig	19,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Kverneland (FK32583) og omtales der.
FS1465	Kiellanandsmyra	Ikke verdisatt	20,0 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens og brukergrupper er ikke registrert.
FS1404	Refsnesstranda	Svært viktig	20,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Refsnes (FK36608) og omtales der.
FS1466	Hestneshalvøya	Viktig	20,7 km	Området er egnet til tur hele året og opphold ved sjøen. Det er muligheter for å parkere på sørspissen ved det kommunale renselanlegget. Det er turstier i området. Bruksfrekvens er satt til mye, og brukes mest av lokale brukere. Ikke en del av et kartlagt friluftslivsområde og er ikke verdisatt som en del av det.
FS1461	Tingelsete	Ikke verdisatt	22,4 km	Ingen områdebeskrivelse i naturbase.no. Bruksfrekvens og brukergrupper er ikke registrert.
FS1394	Auglend	Ikke verdisatt	22,4 km	Svaberg-/klippestrand og mindre parti med grusstrand. Innenfor er det bergknauser, røsslynghei og beite. Viktig regionalt utfartsområde med naturvern-, kulturvern- og friluftslivskvaliteter. Viktig som landingssted for småbåttrafikken mellom Sørlandet og Jæren. Stor kapasitet. Bruksfrekvens er satt til mye, og brukes av regionale brukere.
FS2630	Kleppelunden	Ikke fylt ut	22,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Kleppelunden (FK32567) og omtales der.
FS1413	Ganddal	Ikke verdisatt	23,0 km	Inngår i de kartlagte friluftslivsområdene Stokkalandsvannet 195, Ganddal 33 (FK26466) og Ålgårdbanen (nedlagt; FK26787) og omtales der.
FS1415	Alsvik	Ikke verdisatt	23,8 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Alsvik (FK26713) og omtales der.
FS2578	Orreosen	Ikke fylt ut	24,3 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Viig utløpet fra Orrevatnet til Revtingen (FK32575) og omtales der.
FS1411	Skaret	Ikke verdisatt	24,3 km	Inngår i de kartlagte friluftslivsområdene Berlivegen friområde, Austrått 24 (FK27535) og Knausen friområde (FK27536).
FS1405	Orresanden-friluftshuset	Ikke verdisatt	24,7 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Viig utløpet fra orrevatnet til Revtingen (FK32575) og omtales der.
FS1414	Krampafjellet	Ikke verdisatt	24,8 km	Inngår i de kartlagte friluftslivsområdene Minde/Vannverkv. 329, Hana 1 (FK27453) og Gamle Austråttvei 289, Austrått 19a (FK27600) og omtales der.
FS1412	Osaland	Ikke verdisatt	24,8 km	En liten del av området ligger innenfor et kartlagt friluftslivsområde. Ligger ved fylkesveien mot Høle og er utgangspunkt for flere turer i området.
FS99001009	Brulandsparken	Svært viktig	25,0 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Gandalsgata – Bruland 223, Sandnes 31a (FK27393) og omtales der.
FS1485	Tengesdalsvatnet øst	Ikke verdisatt	25,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Veraland (FK26974) og omtales der.
FS1463	Strandbu	Ikke verdisatt	25,8 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Viig utløpet fra Orrevatnet til Revtingen (FK32575) og omtales der.

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FS1508	Breiholmen	Ikke verdisatt	25,9 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Lutsivatnet, Forenesvatnet og Storavatnet (FK27124) og omtales der.
FS1475	Fatliholmen	Ikke verdisatt	26,1 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Lutsivatnet, Forenesvatnet og Storavatnet (FK27124) og omtales der.
FS1741	Boresanden (Borestranden)	Ikke verdisatt	26,7 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Fuglingane til Figgjoelva (FK32578) og omtales der.
FS2354	Bore	Svært viktig	27,0 km	Borestranden er en av de største sandstrendene langs Jærkysten i Rogaland fylke. Stranden er godt egnet til turgåing, bading, fising og bølgesurfing. Friluftslivsområdet er tilrettelagt med toalett.
FS1410	Gramstad	Ikke verdisatt	27,4 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Kubbetjørn (FK26808) og omtales der.
FS1467	Elvenes	Svært viktig	27,5 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Fuglingane til Figgjoelva (FK32578) og omtales der.
FS1473	Hogstadvika	Ikke verdisatt	27,6 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Lutsivatnet, Forenesvatnet og Storavatnet (FK27124) og omtales der.
FS10019	Fjogstad - Skaret	Svært viktig	28,4 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Dalsnuten (FK27053) og omtales der.
FS1406	Risebærstraen	Ikke verdisatt	28,6 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Lurahamn/Luravika 125, Lura 13a (FK27351) og omtales der.
FS1472	Sele hamn	Ikke verdisatt	29,0 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Stranda Figgjoelva til Sola grense (FK32579) og omtales der.
FS1421	Hellestø	Ikke verdisatt	29,9 km	Inngår i det kartlagte friluftslivsområdet Hellestrøstranden (FK25358) og omtales der.

Figur 4-3. Statlig sikrede friluftsområder.

4.4 Kartlagte friluftslivsområder

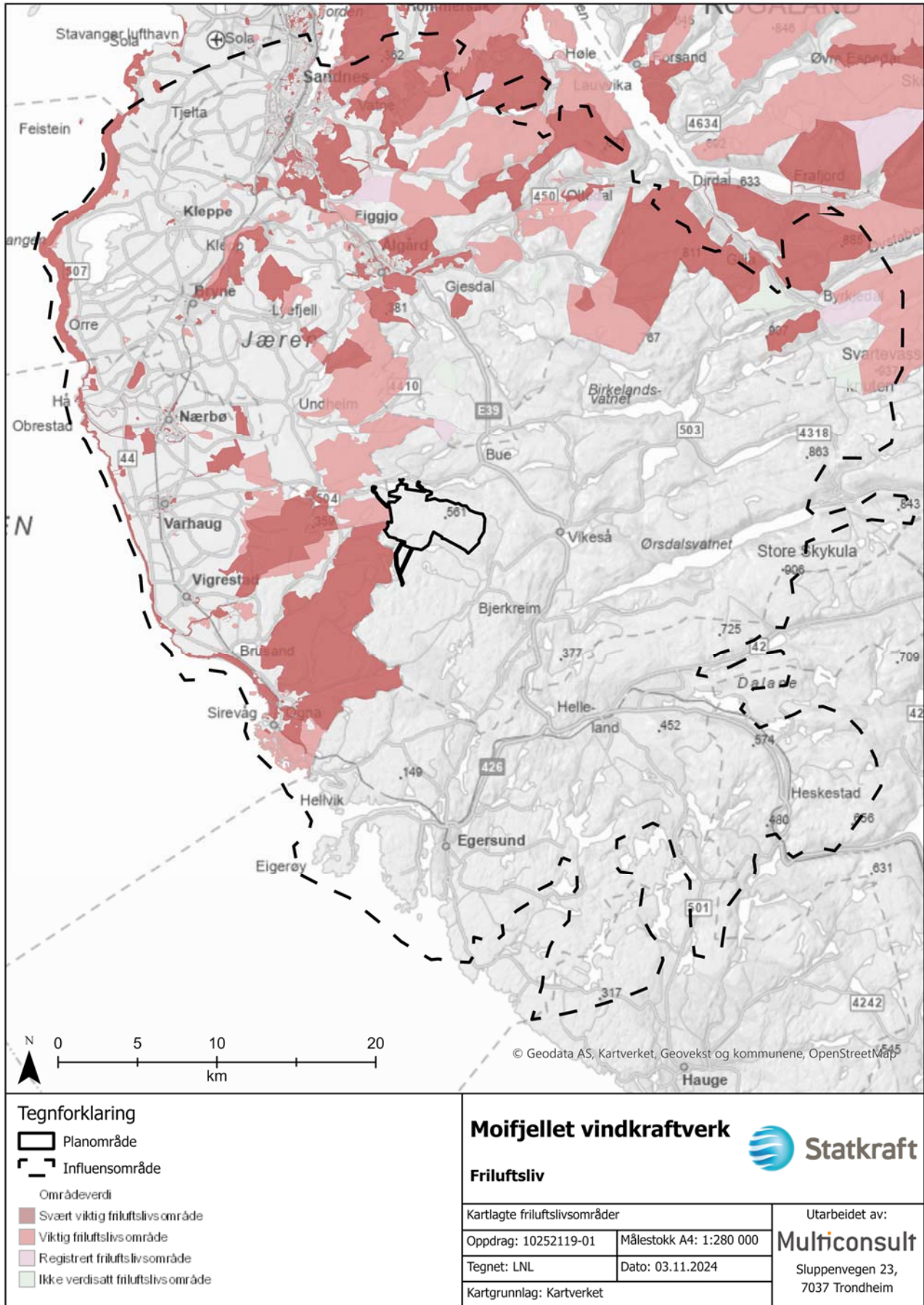
Det er veldig mange kartlagte friluftslivsområder i et influensområde rundt Moifjellet (1414) på 30 km, se figur 4-4 og figur 4-5. En stor del av dem ligger innenfor områdetypen leke- og rekreasjonsområde, fulgt av grønnkorridor og nærturterreng. I tabell 4-2 vises alle kartlagte friluftslivsområder (11) innenfor 5 km fra vindturbinene uansett områdetype. Resterende kartlagte friluftslivsområder (168) mellom 5–30 km fra planområdet er vist i vedlegg (10.1), ekskludert områdetypene leke- og rekreasjonsområde, grønnkorridor og nærturterreng. Innenfor 5 km ligger kommunene Bjerkreim, Time, Gjesdal og Hå.

Tabell 4-2. Oversikt over friluftslivsområder kartlagt etter håndbok M98-2013 i influensområdet og innenfor 5 km fra vindturbinene. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra naturbase.no.

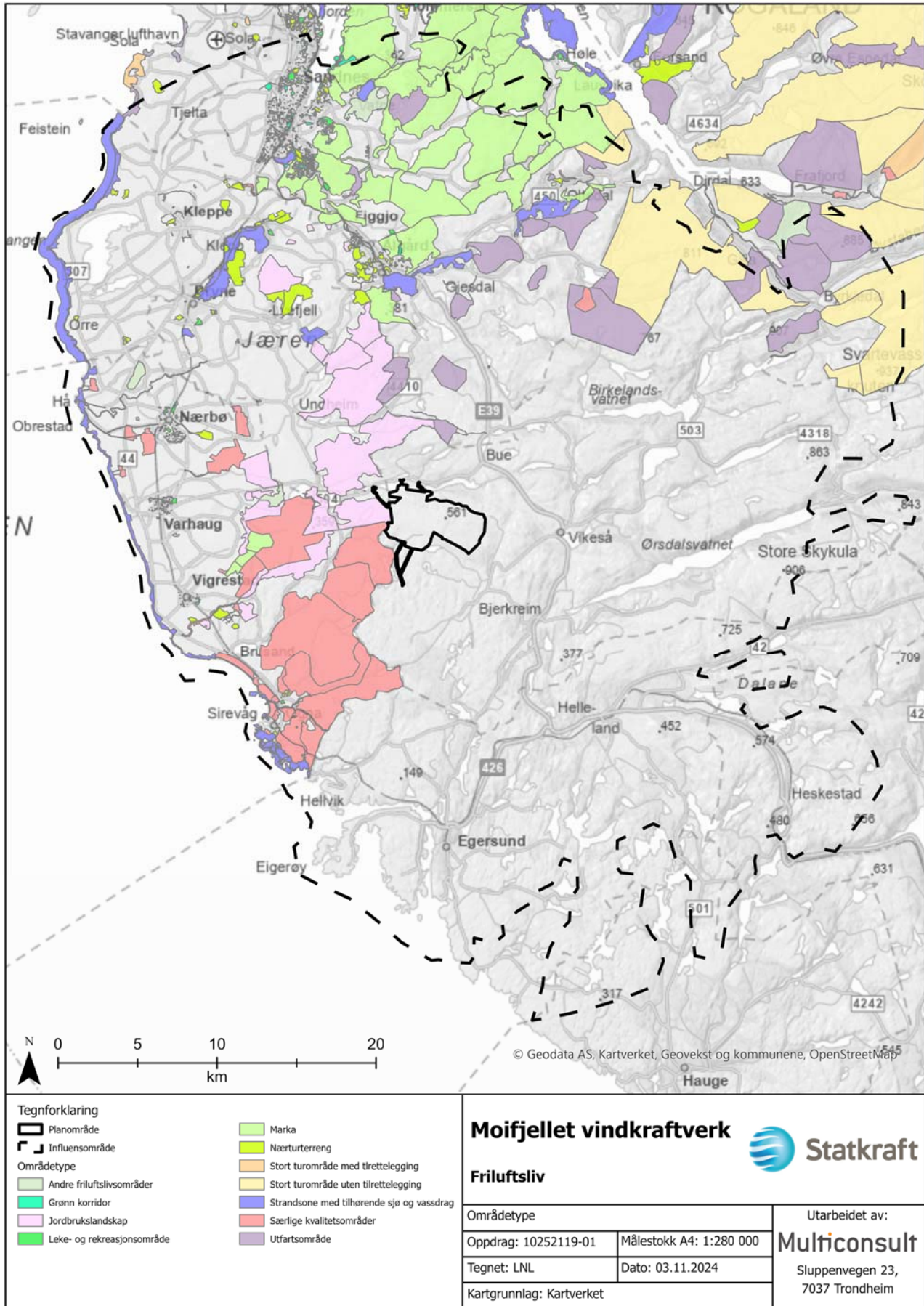
ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK10601	Brusaknuden og Karten	Viktig	0,1 km Deler av adkomstveien ligger innenfor friluftslivs-området	Jordbrukslandskap. 5,1 daa. Store arealer som omfatter Karten og Brusaknuden i øst. Kystlynghei er utbredt i områdene, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en ganske stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier og middels inngrep.
FK36599	Brusali	Svært viktig	0,3 km Grenser til planområdet i vest	Særlig kvalitetsområde. 8,6 daa. Kystlynghei, biologisk mangfold: turgåing. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, middels symbolverdi, godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, ingen tilrettelegging, ganske mange kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og dårlig tilgjengelighet.
FK10603	Fiskeplass Mellomstrandvatnet	Registrert	1,9 km Nordvest for planområdet	Andre friluftslivsområder. 1 daa. Fiskeplass ved Mellomstrandvatnet. P-plass. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en middels brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, ganske god egnethet, få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.
FK10596	Ulverudla og Låglia	Viktig	1,9 km Nordvest for planområdet	Jordbrukslandskap. 16,3 daa. Store arealer som omfatter Ulverudlå i vest og Trollhaugknuten i øst. Variert og kupert landskap med mange små vatn. Kystlynghei er utbredt i områdene, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. Parkering på Tjåland eller Aurenes. Merket tursti til toppen. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en ganske stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier, middels inngrep og middels tilgjengelighet.
FK36598	Skinansfjellet	Svært viktig	2,4 km Grenser til kraftlinjen i sør	Særlig kvalitetsområde. 8,3 daa. Kystlynghei, biologisk mangfold, vindkraftverk: turgåing, fiske, bading, sykling, løping, ridning. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, middels regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, dårlig lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, ganske god til rette-

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
				legging, ganske mange kunnskapsverdier, ganske utbygd mtp. inngrep, og ganske dårlig tilgjengelighet.
FK10602	Synesvarden	Svært viktig	3,2 km Vest for planområdet	Jordbrukslandskap. 3,2 daa. Stort areal som omfatter landskapsvernområdet Synesvarden. Kystlynghei er utbredt i området, men det finnes også intensivt drevne landbruksområder. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en stor brukerfrekvens, ofte regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi, ingen spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelagt, få kunnskapsverdier og ganske godt tilgjengelig.
FK36561	Buffersone Synesvarden	Viktig	3,5 km Vest for planområdet	Jordbrukslandskap. 7,2 daa. Buffersone Synesvarden: turgåing. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, aldri regionale og nasjonale brukere, litt opplevelseskvaliteter, litt symbolverdi, middels lydmiljø, middels funksjon, middels egnethet, ingen tilrettelegging, ganske få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og ganske dårlig tilgjengelighet.
FK36152	Måkaknuten	Registrert	3,7 km Nord for planområdet	Utfartsområde. 1,4 daa. Topptur fra Søylandskiosken til Måkaknuten. Delvis på landbruksvei og på merket sti i utmark. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, ingen spesiell funksjon og dårlig egnethet.
FK36555	Synesvarden landskapsvern-område	Svært viktig	4,1 km Vest for planområdet	Særlig kvalitetsområde. 12,0 daa. Jærsk hei-, myr- og utmarksbeitelandskap med et særpreget dyre- og planteliv, kulturminner, kvartærgeologiske landskapsformer og område med stor verdi for naturopplevelser: turgåing, løping. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har en stor brukerfrekvens, ganske ofte regionale og nasjonale brukere, mange opplevelseskvaliteter, stor symbolverdi, ganske godt lydmiljø, en spesiell funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, mange kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt, middels tilgjengelig og stor nok utstrekning.
FK36153	Søylandskiosken - Holmaholen	Registrert	4,5 km Nord for planområdet	Grønkorridor. 54,5 daa. Landbruksvei som det søkes tilskudd som turvei. Brukes av syklistene. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har liten brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, ganske mange opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, dårlig egnethet og litt tilrettelegging.
FK10573	Fiskeplass Undheimsåna	Registrert	5,0 km Vest for planområdet	Andre friluftslivsområder. 5,9 daa. Fiskeplass ved bru i nordlig ende av Litlamoseet. I faktaarket til Naturbase er det oppgitt at området har noe brukerfrekvens, nesten aldri regionale og nasjonale brukere, middels opplevelseskvaliteter, ingen symbolverdi, middels funksjon, ganske god egnethet, middels tilrettelegging, få kunnskapsverdier, ganske inngrepsfritt og middels tilgjengelighet.

Figur 4-4. Kartlagte friluftslivsområder innenfor influensområdet.

Figur 4-5. Områdetypene til de ulike kartlagte friluftslivsområdene innenfor influensområdet.

4.5 Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024

I 2017 ble regional plan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024 utarbeidet av Rogaland fylkeskommune vedtatt. Det er en revisjon av «Fylkesdelplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern» (FINK) fra 2004. Temaene i planen har endret seg noe som følge av at noen temaer inngår i andre planer og at fylkeskommunen har fått flere oppgaver innenfor andre temaer. Temaet friluftsliv har forblitt i planen.

I planen er det satt sju hovedmål (hva det legges vekt på, hovedgrep og hovedretningen i det daglige arbeidet) for friluftslivet i Rogaland:

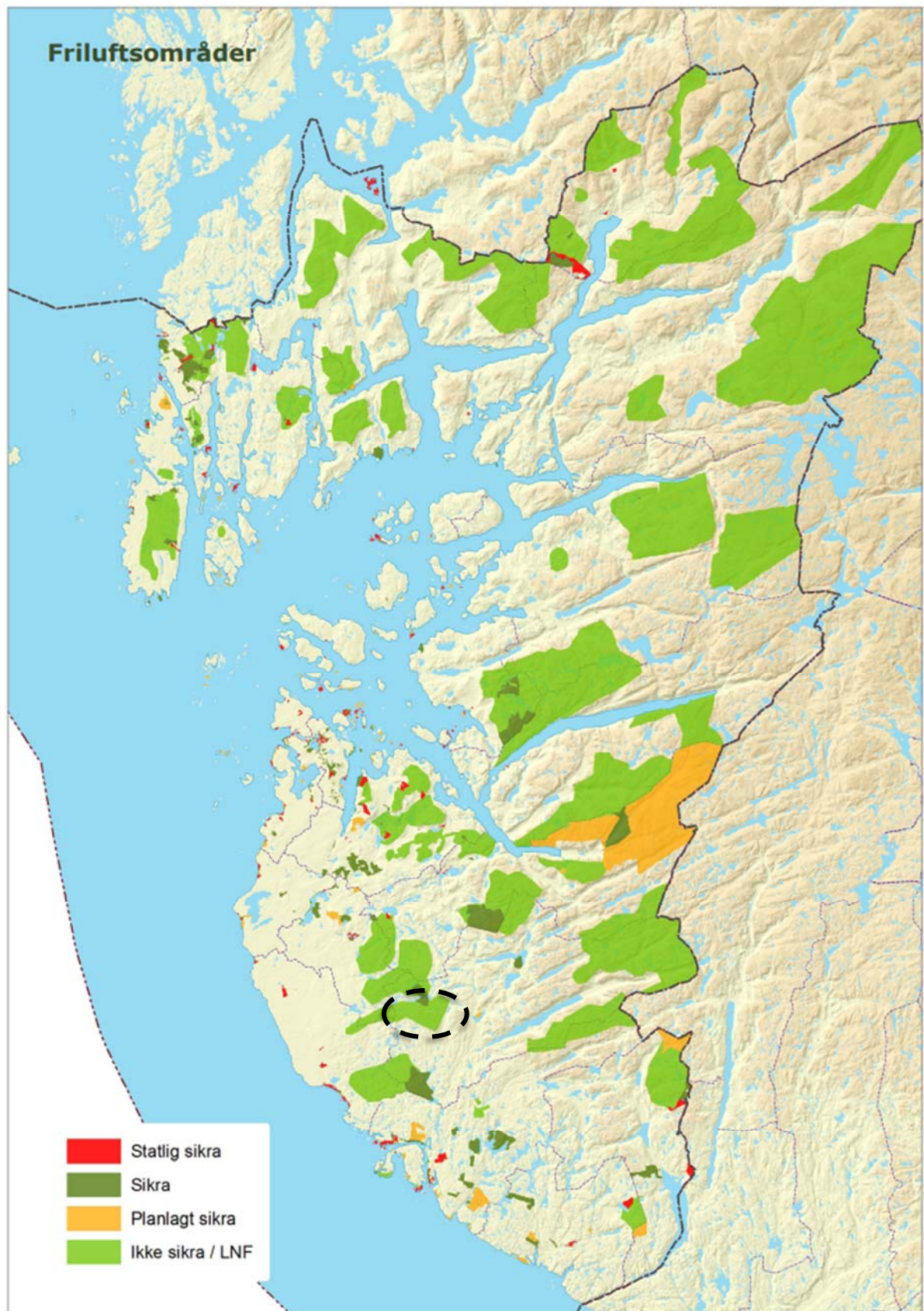
- 1 å sikre god tilgang og miljøvennlig transport til friluftslivsområder
- 2 å utvikle friluftstilbudet for barn, unge og grupper med spesielle behov
- 3 å opprettholde mangfoldet og det totale arealet av naturområder i Rogaland
- 4 å utvikle friluftslivet i nærmiljøet (område i gang eller sykkel avstand til by eller tettsted)
- 5 å styrke kunnskapen om friluftsliv, jakt og fiske i Rogaland
- 6 å bevare det tradisjonelle friluftslivet og legge tilrette for nye friluftslivsaktiviteter
- 7 å sikre sterk, tydelig og kunnskapsbasert naturforvaltning

Som nevnt er ikke hele Rogaland kartlagt for friluftsliv. Friluftslivsområdene avgrensa og vurdert i figur 4-6 er regionale friluftslivsområder kartlagt i forbindelse med tidligere planer som har blitt tatt med i den nye planen. På grunn av målestokken fanger ikke planen opp mindre nærfriluftslivsområder (som eksempelvis lokale friluftslivsområder, fiske- og badeplasser osv.). Videre er områdene i utgangspunktet tegna inn med «grov penn». Formålet med de regionale friluftslivsområdene var å få en oversikt over de viktigste områdene for friluftsliv i Rogaland, og dermed bidra til sikring av disse ved bruk av forskjellige virkemidler.

I planen nevnes det også at «inntil prosjektet «kartlegging og verdisetting av friluftsområder» er fullført, inkludert en påfølgende tilpasning til regionalt nivå, skal verdiskalaen i skjemaet nedenfor benyttes for vurderinger på regionalt nivå».

Tabell 4-3. Verdiskalaen for friluftslivsområder beskrevet i den regionale planen.

Verdi	Rangering
Nasjonal/høy verdi	<ul style="list-style-type: none">• Offentlig sikra friluftslivsområder• Regulerte friluftslivsområder (pbl. § 25)
Regional/middels verdi	<ul style="list-style-type: none">• Regionale friluftslivsområder• Grønnstruktur i regionale planer• Turistforeningens og andres stinett og hytter
Lokal/registrert verdi	<ul style="list-style-type: none">• Andre lokale friluftslivsområder

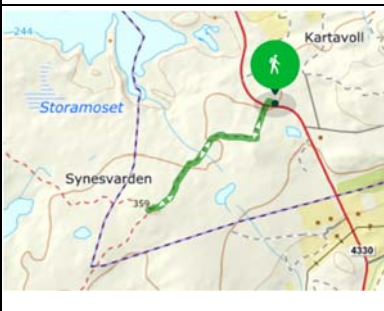
Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017 - 2024 35

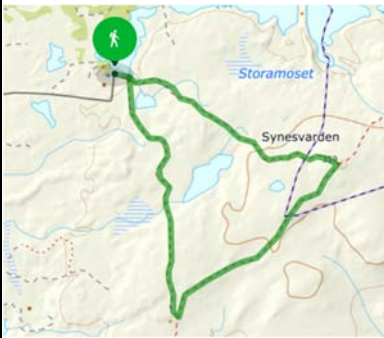

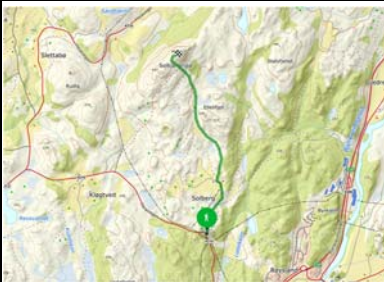
Figur 4-6. Utklipp fra «Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning 2017–2024». Moifjellet er markert med svart stipla ring.

4.6 Turruter

Det er mange turruter i influensområdet rundt Moifjellet. Det er spesielt mange i nærheten av tettsteder og byer (dvs. eks. Bryne, Vikeså, Stavanger). Turrutene listet opp i tabell 4-4 er hentet fra Kartverkets *Turrutebasen* og Turistforeningens nettside ut.no, og inkluderer alle større turruter innenfor 5 km fra vindturbinene. Resterende turruter innenfor influensområder fra 5 km og utover er ikke listet opp i denne utredningen, ettersom influensområdet er stort og inneholder mange turruter. Turrutene er tatt med i beskrivelsene av delområdene de ligger i ved avgrensning av delområder i kapittel 5. Utsnittene fra turkartet til Bjerkreim som ligger innenfor 5 km er vist i figur 4-7, figur 4-8 og figur 4-9. Kartene kan finnes på Bjerkreim kommune sine nettsider under friluftsliv (Bjerkreim kommune, 2018). I kommuner kartlagt for friluftslivsområder inngår de fleste turruter i kartlagte friluftslivsområder, og enkelte har gitt opphav til egne friluftslivsområder ved kommunal kartlegging.

Tabell 4-4: Oversikt over turruter registrert innenfor 5 km i influensområdet til Moifjellet. Der turruta kommer fra ut.no er beskrivelsen og kartet hentet fra den nettsiden. Kolonnen «Kommune og friluftslivsområde» viser til hvilken kommune og hvilke kartlagte friluftslivsområder etter M98 som turrutene ligger helt eller delvis innenfor, dersom kommunen er kartlagt for friluftslivsverdier.

Turrute	Kommune og friluftslivsområde	Beskrivelse	Kart
Urdalsnipa og Joneknuten	Bjerkreim	Gruslagt bilvei helt opp til Bjerkreimsenderen på Moifjellet. Veien inkluderer en sti opp til Joneknuten på veien. Bilveien er stengt med bom, men åpen for allmenn ferdsel med gjerdeklyver. (fra Kartverkets Turrutebase)	
Rundtur til Karten og Brusaknuden	Time Brusaknuden og Karten	Middels krevende tur. I sørøstre delen av Time kommune, helt mot grensen til Bjerkreim og Hå ligger de to høyeste toppene på Jæren. Begge toppene kan nås på en rundtur – eller de kan tas hver for seg. Dette er en rundtur og starter og slutter ved parkeringsplassen mellom Husavatnet og Mellomstrandvatnet.	
Fottur til Synesvarden 359 moh.	Time Synesvarden	Enkel fottur Turen opp til Synesvarden (359 moh.) tar omtrent en time. Kan også gås som en fin rundtur mellom Synesvarden, Steinkjerringa og Holmavatnet. Området rundt Synesvarden er et flott eksempel på gammel kulturmark og viser hvordan mye av Jæren så ut for mer enn 50 år tilbake. Området inngår i Synesvarden landskapsvernområde.	

Turrute	Kommune og friluftslivs-område	Beskrivelse	Kart
Synesvarden - Steinkjerringå	Time og Hå Synesvarden landscapsvern- område	Enkel fottur. Parkering: Holmavatn, Vandavatn, Korphaugane og Kartavoll. Løype: Merket sti. Ansvar Time kommune og Hå kommune. Lengde: Holmavatn–Synesvarden–Steinkjerringå–Holmavatn, 8 km. Vandavatn–Synesvarden–Steinkjerringå–Vandavatn, 12 km (3 timer). Korphaugane–Steinkjerringå, 5 km (1,5 time).	
Ulvarudlå	Time Ulverudla og Låglia	Middels krevende fottur. Dette turområdet ligger mellom Ualand og Sikvaland og er typisk for Høg-Jæren. Turen kan tas som en rundtur og du kan velge Aurenes eller Tjåland som startsted. Løypa er merket med merkepinner.	
Låglia – en nedlagt fjellgard i flott kulturlandskap	Time Ulverudla og Låglia	Middels krevende fottur. Karrige kår tvang folk til å bosette seg høyt til fjells og langt fra folk dersom det var liv laga. Den nedlagte fjellgården Låglia på Høg-Jæren er et eksempel på dette. Parkering: Skiltet parkeringsplass på begge sider av Sikvalandsvegen. Løype: Traktorvei og tursti. Merket. Lengde 7 km. Returen går på samme sti tilbake.	
Fottur til Solbjørgnipa	Bjerkreim	Enkel fottur. Denne 466 m høge fjelltoppen ligger nordvest for tunet på garden Solbjørg. Solbjørsniben har i uminnelige tider fungert som et landemerke for folk på sjøen. På toppen står en varde som i sin tid ble satt opp av en sjømann, nettopp som et seilingsmerke for de sjøfarende. Det er utsikt langt utover havet og over store deler av Eigersund, Jæren og Bjerkreim.	

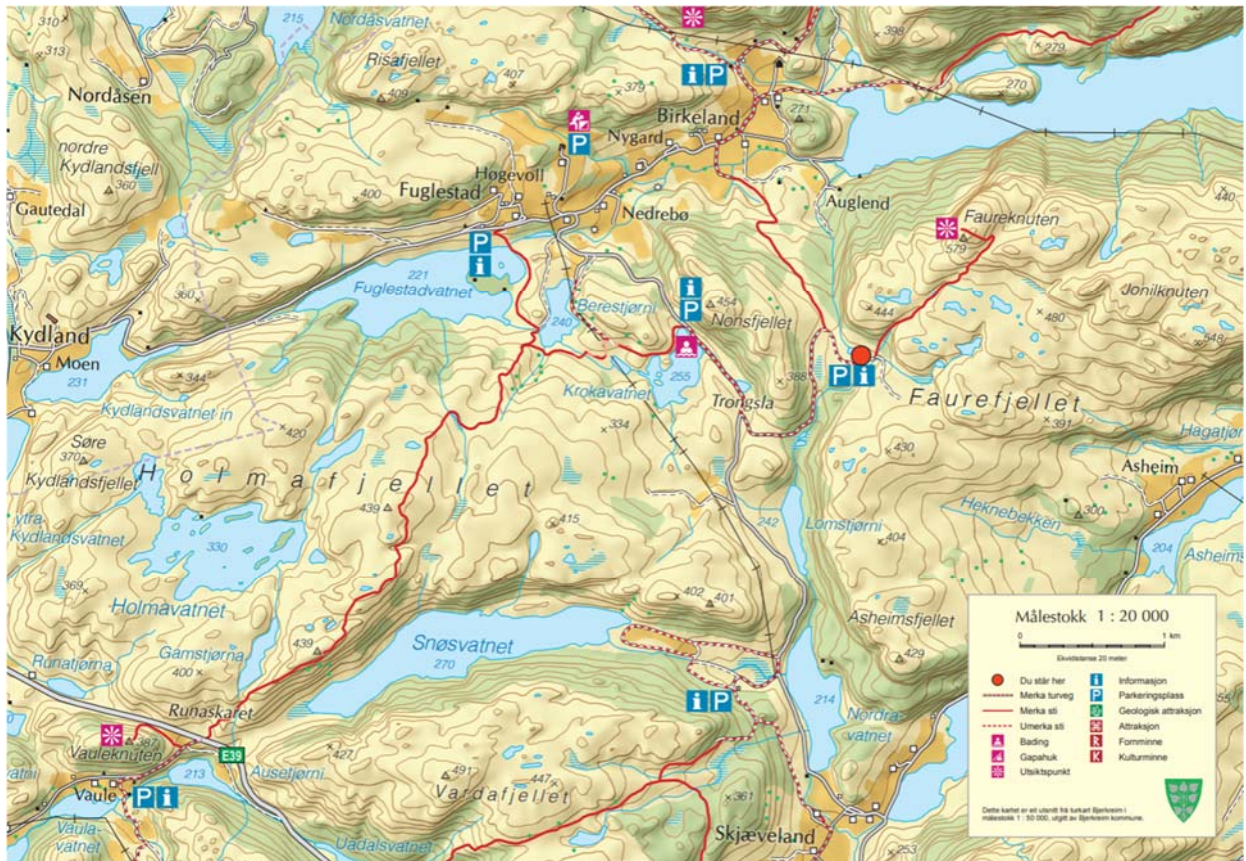
4.6.1 Turkart Bjerkreim 1:50 000

Utsiktspunkt i området, se figur 4-7, er Svartaknuten, Urdalsnipa, Vauleknuten og en liten topp vest for Fisketjørni. Det er turstier opp til hvert utsiktspunkt, hvor flere av dem er merka turstier store deler av veien.

Figur 4-7. Kart over blant annet stier, utsiktspunkt, parkering og badeplasser rundt Moifjellet. Laget av Bjerkreim kommune.

Området vist i figur 4-8 ligger nordøst for planområdet til Moifjellet. Det er det et utsiktspunkt på Faureknuten. Det er turruter opp til Faureknuten, over Holmafjellet, over Vardafjellet og fra Birkeland til Faurefjellet hvor deler av dem er merka. Det er også en badeplass ved Krokavatnet.

Figur 4-8. Kart over Holmafjellet og området rundt. Laget av Bjerkeim kommune.

Området vist i figur 4-9 ligger sørøst for planområdet. Det er mange turruter i kartutsnittet ettersom området ligger i umiddelbar nærhet til Vikeså og Bjerkeim og dermed er nærturområder for et høyere antall innbyggere. Det er flere utsiktspunkt i området (Solbjørgnipa, Svartaknuten, øst for Ore, Storafjellet (nordøst for Vikeså), Fureknuten og Urdalsfjellet) med tilhørende stier opp til toppene. Videre er det også her flere badeplasser, en ved Ognavatnet og en nord for Fureknuten. I kartutsnittet er det også flere andre turmål som kulturminner, geologiske attraksjoner og gapahuk.

Figur 4-9. Kart over Solbjørgnipa og området rundt. Laget av Bjerkreim kommune.

4.6.2 Ti på topp Dalane/Rogaland

Ti på topp er et opplegg for å gjøre turer i nærmiljøet kjent for innbyggere. De er ofte kategorisert i ulike vanskelighetsgrader. De gir også en indikasjon på hvilke områder som blir mye besøkt. Mange slike opplegg har også et konkurranseaspekt med premier. Det er brukt TellTur-nettsiden hvor det finnes en oversikt over de fleste turene, samt kommunene og friluftsrådene sine nettsider for å få en oversikt over turene som har vært med.

4.7 Andre friluftslivsverdier

4.7.1 Magma Geopark

Planområdet inngår i Magma Geopark, en av UNESCOs globale geoparker i Norge. Geoparken dekker kommunene Bjerkreim, Lund, Eigersund, Sokndal og Flekkefjord. En geopark er et avgrenset geografisk område med en geologisk naturarv av internasjonal betydning. I slike geoparker fokuseres det på sammenhengen mellom geologi, natur og kultur. Det som gjør Magma Geopark spesiell er blant annet bergarten anortositt, som er den samme bergarten en kan finne på månen. Ingen av geoparkens attraksjoner ligger i planområdet. Geoparklokaliteter i Bjerkreim er:

- Gloppedalsura – stort steinras
- Vinjakula – høyeste toppen i området til Magma Geopark
- Storrsheia – jernalderbosted
- Austdalen – raet
- Ørsdalen – wolfram- og molybdengruve
- Solbjørgnipa – jernalder, fangstgroper og regional geologi
- Odlandshølen – lagdelt intrusjon
- Jærmuseet, avdeling Birkemo – regionalt vitensenter
- Åsen – eldste huset i Bjerkreim, fra 1740-tallet

Nærmeste attraksjoner per i dag er lokalitetene Storrsheia og Solbjørgnipa, henholdsvis ca. 3 km nordøst og øst for planområdet.

Geoparken og destinasjonene deres har verdi for temaene geologisk mangfold under naturmangfold, kulturmiljø, landskap, friluftsliv og reiseliv. Friluftslivsaspektet av attraksjonene vil verdsettes i denne utredningen.

4.7.2 Jakt og fiske

Jakt

I området rundt Moifjellet blir det jaktet mest gjennom private jaktlag.

Ved samtale med Bjerkreim kommune, grunneier og jegere i området kommer det fram at hele planområdet brukes til jakt på både hjort, rådyr, elg og småvilt. Bruken er derimot liten sammenlignet med jaktområder rundt. Under småvilt inngår både rev, hare, skogsfugl, rugde og mår. Det er også et hjortetrek over deler av Moifjellet. Hjort er også den arten det jaktet mest på i området.

Nordøst for planområdet mellom Røyslandvatnet, Vaule og Ognavatnet er det framhevet et område som er spesielt egna for jakt på hjort.

Fiske

Det er mulig å fiske på Moifjellet. Ved kontakt med grunneierne kommer det fram at det er fisk i vannene Trollhaugstjørni, Guritjørn og Legetjørn. Det ble også forsøkt å sette ut fisk i andre vann for flere tiår tilbake, men det er usikkerhet rundt status.

Det er omfattende fiske langs fv. 504 fra Bue (E39) til Varhaug og Undheim etter ørret og røye. Det er mange fiskevann i fiskesonene, se figur 4-10, og de fleste er tilrettelagt med parkeringsplass og lett tilkomst for flere bruksgrupper (rullestolbrukere, barn og unge og voksne). Fiskesonen har ei

strandlinje på ca. 30 km. Femten vann er inkludert i fiskesonen: Holmarvatnet, Hommeltjørna, Romavatnet, Storamaset, Litlamos, Husavatnet, Mellomstransvatnet, Oslandsvatnet, Litlavatnet, Røyslandsvatnet, Hellevatnet, Store Hedlevatnet, Indre Hedlevatnet, Steveltjørna og Kappatjørna.

Det opplyses at deler av Røyslandsvatnet innenfor fiskesonen også er brukt til notfiske. Fisken fanget der brukes til utsetting i andre vassdrag.

Det er lite fiske som foregår på Moifjellet sammenlignet med områdene nær fv. 504.

Figur 4-10. Informasjonstavle som er satt ut langs fiskeplassene langs fv. 504.

4.7.3 Kystpilegrimsleia

Kystpilegrimsleia mellom Egersund og Trondheim går langs kysten av Rogaland. Kystpilegrimsleia er ei rute hvor turen som oftest kombineres med båt, buss og vandring. Denne ruta var den mest brukte pilegrimsruta i middelalderen.

4.8 Planer for friluftslivet i planområdet og nærliggende områder

Det er ingen kjente planlagte satsinger/tiltak innenfor planområdet til Moifjellet vindkraftverk.

Det foreligger planer om å sette opp en ca. 10 meter høy og 8 meter bred betongskulptur, se figur 4-11, på Karten (FK00010601). Det er laget av kunstneren Pøbel. Time kommune innvilget byggetillatelse for oppføring av betonginstallasjon den 25.10.24. Formålet med tiltaket er å øke kvaliteten på et allerede populært turområde, som igjen skal oppfordre til mer aktivitet og dermed bli positiv for folkehelsen.

Figur 4-11. Planlagt skulptur på Karten. Illustrasjonsbilde hentet fra 24/36180 - Søknad om betonginstallasjon på Karten.

Det er ingen andre kjente planer om satsing/tiltak for friluftsliv på Moifjellet eller nærliggende områder rundt.

4.9 Kartlegging av friluftslivsverdier etter M98

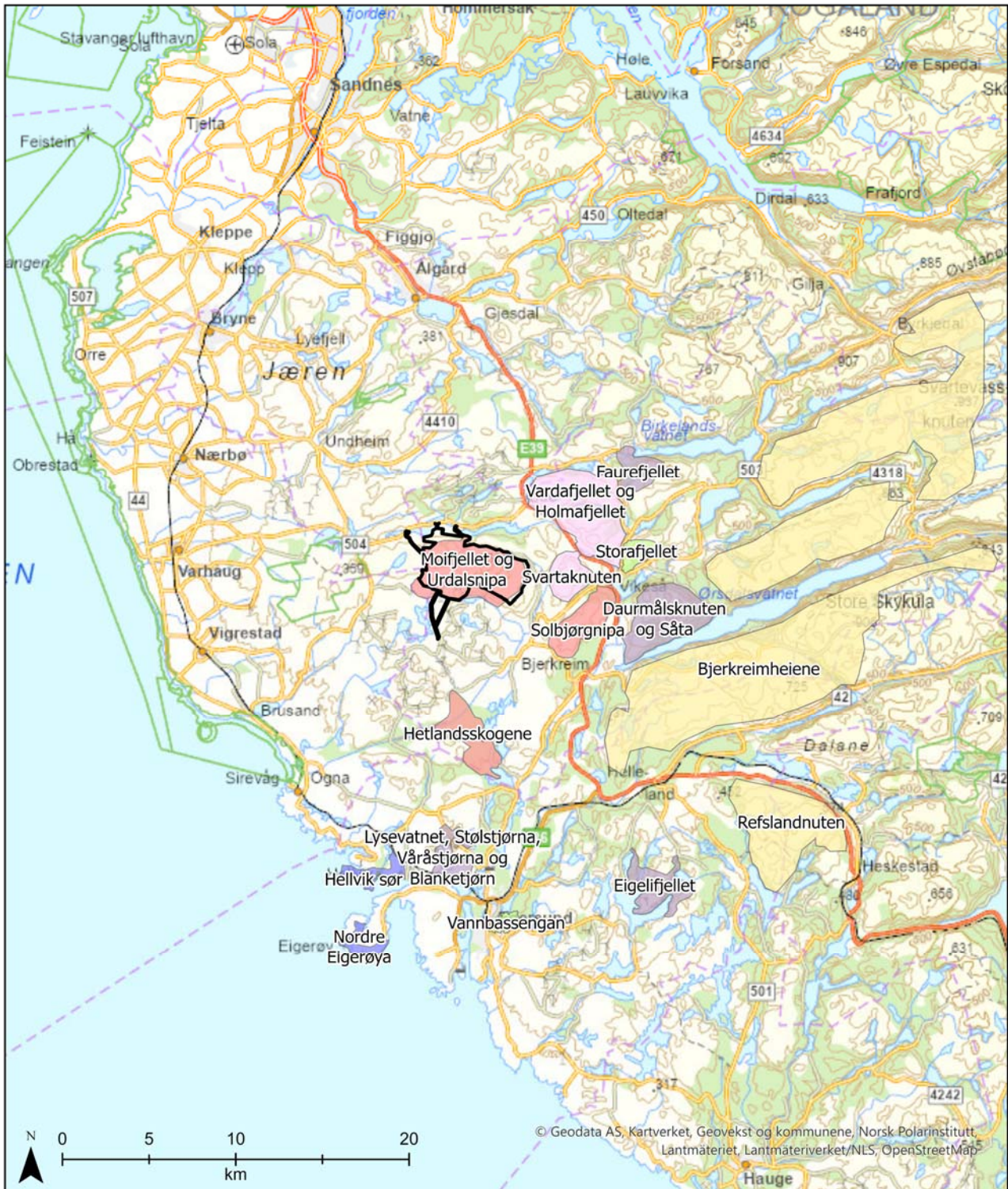
Verdisettingen av friluftslivsverdiene iht. M98 er basert på befarings, kartlegging, eksisterende informasjon fra ulike databaser og informasjon fra lokale i området. I tabell 4-5 vises alle kartlagte friluftslivsområder (15) i influensområdet. Resultatene fra kartleggingen vises også i figur 4-12. Ved verdissetingen er den anbefalte vektningen og bruk av kriteriene benyttet. Dersom det er usikkerhet ved verdissetingen er det alltid valgt å gi høyere verdi enn lavere, for å ta hensyn til usikkerheten. For å redusere arbeidet med verdissetingen er det valgt å vurdere bare enkelte av verdikriteriene ved et område. Kriteriet som ble utslagsgivende for områdeverdien til området vises under områdebeskrivelse i tabell 4-5.

Tabell 4-5. Oversikt over friluftslivsområder kartlagt etter håndbok M98-2013 i influensområdet og innenfor 5 km fra vindturbinene.

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse	Merknad
1	Moifjellet og Urdalsnipa	Svært viktig	0 km	Områdetype: særlig kvalitetsområde Brukerfrekvens: ganske stor (4) Symbolverdi: stor (5)	Bjerkreimssenderen er kjent for de del fleste på Jæren. Av den grunn har området fått stor symbolverdi og er dermed definert som særlig kvalitetsområde. Få tilsvarende områder i regionen som har samme grad av inngrepsfrihet (fra fysiske inngrep) og tilgjengelighet. FINK-område (2004).
2	Vardafjellet og Holmafjellet	Registrert	2,8 km	Områdetype: jordbrukslandskap Brukerfrekvens: noe (2)	Generelt over lave verdier på de ulike registreringskategoriene.

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse	Merknad
3	Storafjellet	Svært viktig	5,6 km	Områdetype: marka Brukerfrekvens: ganske stor (4)	Vanskelig å tillegge områdetype.
4	Svarsteknut	Registrert	1,4 km	Områdetype: jordbrukslandskap Brukerfrekvens: noe (2)	Andre friluftslivsområder i området har tilsynelatende høyere bruksfrekvens.
5	Solbjørgnipa	Viktig	3,1 km	Områdetype: særlig kvalitetsområde Bruksfrekvens: middels (3)	Inngår som attraksjon i Magma Geopark og har en spesiell utforming.
6	Daurmålsknuten og Såta	Viktig	6,7 km	Områdetype: utfartsområde Brukerfrekvens: middels (3)	Har flere turmål i området. Størst aktivitet rundt Såta ifølge Strava heatmap. Muligens burde Såta og Daurmålsknuten deles opp i to områder.
7	Hetlandsskogen	Svært viktig	5,6 km	Områdetype: særlig kvalitetsområde Tilrettelegging: høy grad av tilrettelegging (5)	Har veldig høy grad av tilrettelegging og mange aktivitetstilbud. Del av et FINK-område (2004).
8	Faurefjellet	Viktig	6,9 km	Områdetype: utfartsområde Brukerfrekvens: middels (3)	Generell middels skår.
9	Bjerkreimsheien	Viktig	8,6 km	Områdetype: stort turområde uten tilrettelegging Opplevelseskvaliteter: ganske mange (4)	Kan være områder innenfor området som har ulik verdi og områdetype. Det er valgt å vurdere område under ett. Regionale og nasjonale brukere. Del av to FINK-område (2004).
10	Vannbassengan	Svært viktig	18 km	Områdetype: marka Bruksfrekvens: stor	En av de viktigste områdene i kommunen. Statlig sikret. FINK-område (2004).
11	Eigelifjellet	Viktig	16,1 km	Områdetype: utfartsområde Bruksfrekvens: middels (3)	Generelt middels skår. Noe usikkerhet rundt bruksfrekvens. FINK-område (2004).
12	Refslandsnuten	Registrert	16,9 km	Områdetype: stort turområde uten tilrettelegging Bruksfrekvens: noe (2)	Noe usikkerhet rundt bruksfrekvens, men Strava heatmap tyder på at det er lite aktivitet i området.
13	Nordre Eigerøya	Svært viktig	19,5 km	Områdetype: Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag Bruksfrekvens: ganske stor (4) Symbolverdi: ganske stor (4)	Eigerøy fyr ligger innenfor området. FINK-område (2004).
14	Hellvik sør	Svært viktig	14,9 km	Områdetype: Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag Bruksfrekvens: ganske stor (4)	Statlig sikret. FINK-område (2004).
15	Lysevatnet, Stølstjørna, Våråstjørna og Blanketjørn	Viktig	13,3 km	Områdetype: utfartsområde Bruksfrekvens: middels (3)	Noe usikkerhet rundt bruksfrekvens, men Strava heatmap tyder på at det er noe aktivitet i området. FINK-område (2004).

<p>Tegnforklaring</p> <p> Planområde</p> <p>Områdetype</p> <p> Jordbrukslandskap</p> <p> Marka</p> <p> Stort turområde uten tilrettelegging</p> <p> Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag</p> <p> Særlig kvalitetsområde</p> <p> Utfartsområde</p>	<p>Moifjellet vindkraftverk</p> <p>Friluftsliv</p>		<p>Statkraft</p>
	<p>Områdetype</p> <p>Oppdrag: 10252119-01 Målestokk A4: 1:280 000</p> <p>Tegnet: LNL Dato: 03.11.2024</p> <p>Kartgrunnlag: Kartverket</p>		

Figur 4-12. Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder.

5 Trinn 1: Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder

5.1 Inndeling i delområder

Influensområdet er delt inn i 48 delområder (tabell 5-1, **Error! Reference source not found.**).

I kommunene hvor det er gjennomført en kommunal kartlegging for friluftslivsområder, er det tatt utgangspunkt i de kartlagte friluftslivsområdene ved inndeling i delområder. Avgrensningen for enkelte av delområdene er noe justert i forhold til den kommunale kartleggingen, for å bl.a. inkludere stier/adkomstsoner inn til området. I kommunene hvor det ikke er gjennomført en kommunal kartlegging for friluftslivsområdet er det tatt utgangspunkt i kartleggingen beskrevet i denne utredningen, som er gjort basert på kunnskapsgrunnlaget som er tilgjengelig.

Som nevnt tidligere er det svært mange friluftslivsområder i influensområdet. Friluftslivsområder som er vurdert til å kun motta svært begrensende fjernvirkninger på grunn av avstand, topografi og vegetasjon (f.eks. Bjerkreimselva, et populært vassdrag til laksefiske), eller som ikke har en vesentlig verdi for friluftslivet, er ikke tatt med som delområder.

Friluftslivsområder som leke- og rekreasjonsområder, blå-/grønnstruktur og nærturterreng knyttet til byer og tettsteder lengre enn 5 km ifra er ikke tatt med som delområder selv om tiltaket kan være synlig derfra. Barn og unge har en liten bevegelsesradius og fokuset er knyttet til selve området, i dette tilfellet leke- og rekreasjonsområder og ikke et vindkraftverk flere kilometer unna. Blå-/grønnstruktur og nærturterreng er vurdert til å ikke bli vesentlig påvirket som følge av at områdetypene hovedsakelig er lokalisert nært eksisterende inngrep og et nytt inngrep, i dette tilfelle synlighet av et vindkraftverk, flere kilometer unna ikke vil påvirke områdetypene.

Friluftslivsområder som har samme verdi og områdetype og grenser til hverandre, er slått sammen. Nærliggende friluftslivsområder (f.eks. fiskeplassene langs fv. 504) som har lignende verdi, områdetype og funksjon er også valgt å slås sammen, selv om de ikke henger sammen geografisk. Ved sammenslåing er det noen unntak hvor det er latt være å slå sammen. Unntakene gjelder der tiltaket påvirker de nærliggende områdene på ulik måte og fører til ulik konsekvens.

Med bakgrunn i det store influensområdet er det i noen enkelte tilfeller valgt å slå sammen områder som henger sammen og har samme områdetype, men ulik verdi, til ett delområde (f.eks. friluftslivsområdene langs Jærkysten helt ned til Varatua ved Brusanden og markaområdene øst for Sandnes, som henger sammen geografisk og har samme områdetype, men i noen tilfeller ulik verdi). Ved sammenslåing i slike tilfeller er den høyeste verdien valgt som gjeldende. Det er også i enkelte tilfeller valgt å slå sammen områder med ulik områdetype dersom de henger sammen med resten av friluftslivsområdene og de oppfyller en lignende funksjon (f.eks. friluftslivsområdene Hadlandsfjellet og Borgafjellet i nærheten av Vigrestad).

Ved valg av delområder er det lagt vekt på friluftslivsområder som er knyttet til den urørte naturen og hvor inngrepsfrihet er viktig.

Tabell 5-1. Oversikt over delområder i influensområdet.

Delområde	Beskrivelse	Nr.
Planområdet		
Moifjellet og Urdalsnipa	Ikke kartlagt av kommunen. Inkluderer hele Moifjellet og Lakssvelafjellet	FL1
Brusaknuden og Karten	Som det kartlagte friluftslivsområdet «Brusaknuden og Karten»	FL2
Fv. 504 Fiskje	Sammenslåing av fiskeplassene langs fv.504 som er kartlagt som individuelle områder og fiskeplassene i Bjerkreim som ikke er kartlagt	FL3
Bjerkreim vindkraftverk	Sammenslåing av «Skinansfjellet» og resterende Bjerkreim vindkraftverk	FL4

Delområde	Beskrivelse	Nr.
Nærliggende friluftslivsområder		
Brusali	Friluftslivsområdet «Brusali»	FL5
Ognaheia og mer	Sammenslåing av «Ognaheia», «Rabalia – Smøråsen», «Oksamyra» og «Vestlandske hovudveg»	FL6
Synesvarden	Sammenslåing av «Synesvarden landskapsvernområde», «Kongsvarden», «Synesvarden» og «Aniksdal»	FL7
Buffersone Synesvarden	Sammenslåing av «Buffersone Synesvarden» og «Steinsvatnet»	FL8
Korphaugane	Sammenslåing av «Korphaugane», «Korphaugtjørna» og «Vandavatnet»	FL9
Ualandsvarden	Friluftslivsområdet «Ualandsvarden»	FL10
Ulvarudla og Låglia	Friluftslivsområdet «Ulvarudlå og Låglia»	FL11
Måkaknuten og Stigafjellet	Sammenslåing av «Måkaknuten» og resterende Måkaknuten vindkraftverk i tillegg til Stigafjellet vindkraftverk	FL12
Vardafjellet og Holmafjellet	Ikke kartlagt av kommunen	FL13
Storafjellet	Ikke kartlagt av kommunen	FL14
Svarteknuten	Ikke kartlagt av kommunen	FL15
Solbjørgnipa	Ikke kartlagt av kommunen	FL16
Daurmålsknuten og Såta	Ikke kartlagt av kommunen	FL17
Hetlandsskogene	Ikke kartlagt av kommunen	FL18
Resterende friluftslivsområder i influensområdet		
Faufejellet	Ikke kartlagt av kommunen	FL19
Bjerkreimsheiene	Ikke kartlagt av kommunen	FL20
Vinjakula	Sammenslåing av «Vinjakulå» og resterende fjellområde i Bjerkreim	FL21
Vannbassengan	Ikke kartlagt av kommunen	FL22
Eigelifjellet	Ikke kartlagt av kommunen	FL23
Refslandsnuten	Ikke kartlagt av kommunen	FL24
Jærkysten	Sammenslåing av alle friluftslivsområdene langs Jæren kysten	FL25
Kvasseimsåna	Friluftslivsområdet «Kvasseimsåna»	FL26
Grønhaugen	Friluftslivsområdet «Grønhaugen»	FL27
Hadlandsfjellet	Sammenslåing av «Hadlandsfjellet» og «Borgafjellet»	FL28
Vaulen	Sammenslåing av «Vaulen», «Varatua», «Tanginen», «Brubakken», «Jernbaneskogen», «Vedafjellet», «Ognasanden bakdyner» og «Ognaåna»	FL29
Haver	Sammenslåing av «Holmane», «Tua-Moivika», «Holmer og skjer», «Haver» og resterende areal i Egersund kommune	FL30
Hettua	Sammenslåing av «Hettua», «Stølen – Vatnamot» og resterende areal i Egersund kommune	FL31
Nordre Eigerøya	Ikke kartlagt av kommunen	FL32
Hellvik sør	Ikke kartlagt av kommunen	FL33
Lysevatnet, Stølstjørna, Våråstjørna og Blanketjørn	Ikke kartlagt av kommunen	FL34
Høggjæren vindkraftverk	Friluftslivsområdet «Høggjæren vindkraftverk»	FL35
Sveine- og Risaskogen	Sammenslåing av «Risaskogen», «Sveineskogen» og «Tvihaugbekken»	FL36
Hanabergmarka	Sammenslåing av «Hanabergmarka» og «Vigreskogen»	FL37
Håelva	Sammenslåing av «Håelva», «Håelva» og «Fiskeplass Håelva, ved Grødem»	FL38

Konsekvensutredning friluftsliv

Delområde	Beskrivelse	Nr.
Nærland	Friluftslivsområdet «Nærland»	FL39
Sandnesmarka	Sammenslåing av alle markaområdene sør og øst for Sandnes i tillegg til friluftslivsområdene «Alsvik», «Rogaland Arboret», «Bynuten og Selvikstakken» og «Grunningen-Svartemyr-Hagafjellet» som er av en annen områdetype	FL40
Bukkafjellet	Friluftslivsområdet «Utvidet Brekko» og resterende fjellområde i Bjerkreim	FL41
Madlandsheia	Friluftslivsområdet «Madlandsheia», «Brekka-Djupavatnet», «Helgefjell» og resterende fjellområde i Bjerkreim	FL42
Nevlandsheia	Friluftslivsområdet «Nevlandsheia»	FL43
Vølstadsenderen og mer	Sammenslåing av friluftslivsområdene «Indre Lima/Ravndal», «Gulltjørnsfjellet/Ravndal», «Vølstadsenderen», «Ragsheia», «Heltnanuten» og «Rosshammaren»	FL44
Fitjanuten	Friluftslivsområdet «Fitjanuten»	FL45
Edlandsfjellet	Friluftslivsområdet «Edlandsfjellet»	FL46
Timeheia øst	Sammenslåing av friluftslivsområdene «Sikvalandsheia», «Sikvalandskulå», «Sælandsskogen» og «Bursfjellet»	FL47
Kringeli	Friluftslivsområdet «Kringeli»	FL48

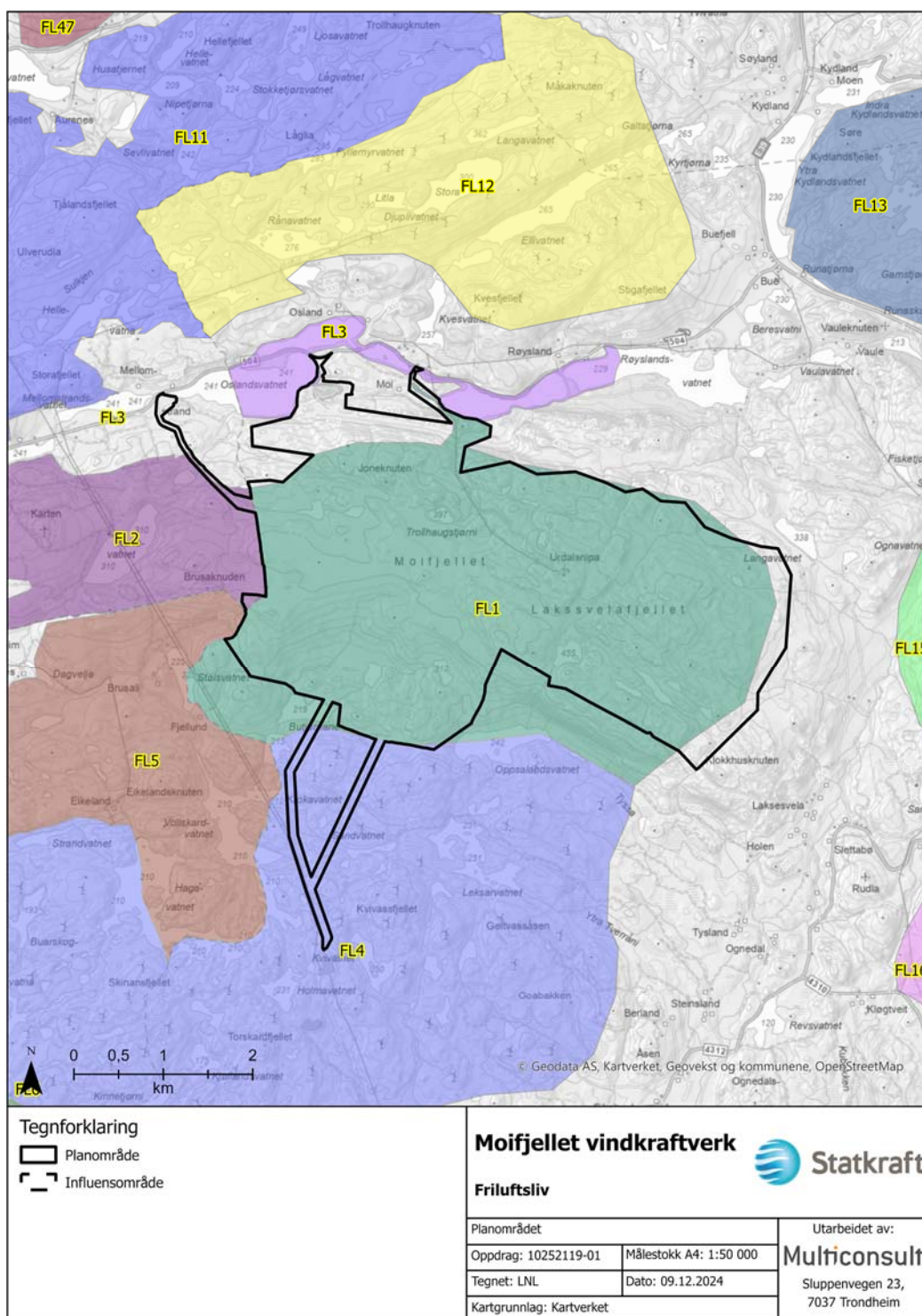
Kartlagte friluftslivsområder som ikke ble med som et delområde er blant annet Refsland, Odlandskogen, Leksaren, ingen av områdene i Varhaug, ingen av områdene i Vigrestad, Ånestad, ingen av områdene i Nærbø, Lode, Fotlandsfossen, Lonavatnet, ingen av områdene i Sandnes, Søylandsvatnet (fokuset er fugletitting), Smukkevatnet (brukt som et nærturterreng, selv om det har en annen områdetype), Frøylandsvatnet (brukt som et nærturterreng), Brekko, Vallressknuten (begrensa synlighet pga. avstand), Vassbotnfjellet, friluftslivsområder i Ravndal, Lyngaland, ingen av områdene i Ålgård, ingen av områdene ved Lyefjell, Kyllingstad badeplass og sti langs Maudalsvatnet mellom Mauldal og Lanes.

Områder med vesentlig verdi for friluftslivet som ikke er tatt med som delområder i kommunene som ikke er kartlagt for friluftslivsverdier er blant annet Bjerkreimselva (ikke synlig), Fureknuten (nærturterreng), en del av de regionale friluftslivsområdene (FINK; ikke synlig/begrensa synlighet eller nærturterreng), FINK 2004-områder i tett tilknytning til Egersund vindkraftverk og FINK 2004-områdene Helleland, Bjørkeli, Skjerpe og Laupstad i Egersund (ingen antydning til at de er særlig verdifulle i andre kilder).

5.2 Delområder

5.2.1 Planområdet

I dette delkapitlet inngår alle friluftslivsområder som blir direkte berørt av tiltaket. Delområdene vises nærmere i figur 5-1. Vindturbinene vil stå i delområde FL1: Moifjellet og Urdalsnipa. Alternativene for adkomstvei vil berøre delområdene FL2: Brusaknuden og Karten og delområde FL3: fv. 504 Fiskje. Begge alternativene for nettilknytning vil gå gjennom delområde FL1: Moifjellet og Urdalsnipa og delområde FL4: Bjerkreim vindkraftverk.

Figur 5-1. Delområder i og ved planområdet.

Delområde FL1: Moifjellet og Urdalsnipa

Moifjellet er et utfartsområde for lokale i området og på Jæren.

Fjellet er en del av et stort, velutvikla og intakt kystlyngheiomsområde med lite fysiske inngrep som er markert hevet over omkringliggende landskap, se figur 5-3. Den sørlige delen av Moifjellet inngår i et inngrepsfritt naturområde, dvs. 1–3 km fra tyngre tekniske inngrep. Området er godt kjent for de fleste i Sør-Rogaland som følge av at Bjerkreimssenderen er godt synlig fra lang avstand.

Turområdet er tilrettelagt i form av en gruslagt bilvei opp til utsiktspunktet Urdalsnipa, se figur 5-2. Veien starter ved en parkering nede ved Moi i nord, se figur 4-7. Der står det også ei informasjonstavle med kart over turen og området rundt. På veien opp til Urdalsnipa er det mulig å ta en avstikker opp til Joneknuten (en sti). Fra Urdalsnipa er det mulig å se store deler av Bjerkreim og Jæren. Det er mulig å se flere vindkraftverk fra toppen (Bjerkreim, Måkaknuten, Høg-Jæren, Eigersund og noen mindre). Vindkraftverkene i omegn gjør at området ikke kan kategoriseres som helt inngrepsfritt med tanke på friluftsliv, selv om det har få fysiske inngrep, ettersom vindkraftverkene utgjør visuelle forstyrrelser på delområdet. Moiveien opp til Urdalsnipa er brukt daglig av turgåere. Aktiviteten er konsentrert hovedsakelig rundt grusveien opp til Urdalsnipa og stien opp til Joneknuten. Det er også mulig å ta turen videre gjennom området i retning Vikeså eller Brusaknuden, etter samtaler med grunneier og lokale turgåere, men turrutene mot Vikeså og Brusaknuden er lite brukt. Dette er bekrefta av Strava heatmap og gjennom samtale. Det er mindre aktivitet i området om vinteren når det er snø og glatt, men det blir også brukt da. Området er brukt av flere bruksgrupper (barn, unge og voksne), men hovedsakelig voksne. Det er vanlig at innbyggere fra Jæren kommer til Moifjellet og området rundt for trim, ettersom Jæren er overveiende flatt.

I området drives det også med jakt på både hjortevilt og småvilt, men mindre når bruken sammenlignes med områdene rundt. Under småvilt inngår både rev, hare, skogsfugl, rugde og mår. Det jaktes mest på hjort i området og det finnes et hjortetrekk på sørvestsiden av Moifjellet, mellom Osland og Laksesvela. Det er også mulig å fiske på Moifjellet. Ved kontakt med grunneierne kommer det fram at det finnes fisk i Trollhaugstjørni, Guritjørn og Legetjørn. Det ble også forsøkt å sette ut fisk i andre vann for flere tiår tilbake, men det er usikkerhet rundt status. Resultatene fra elfiske i forbindelse med konsekvensutredningen for temaet vannmiljø (Multiconsult, 2025) viser at det er ørret i utløpsbekken i Trollhaugstjørni, tilløpsbekk til Oslandsvatnet og flere ikke navngitte bekker på Moifjellet. Det ble også registrert laks oppstrøms for Ognå. For oversiktskart med elfiskepunkter og størrrelse på fisk henvises det til den overnevnte rapporten. Vannene er imidlertid lite brukt ettersom de populære fiskevannene ved fv. 504 ligger rett i nærheten, har god tilrettelegging og tilgjengelighet, mens vannene og bekkene med fisk på Moifjellet er lite kjent for andre enn grunneierne og har mindre fisk.

Moifjellet får noe større verdi ettersom flere områder i omegnen har blitt tatt i bruk til vindkraftformål og det har blitt mindre variasjon av friluftslivsområder i området.

Figur 5-2. Moiveien opp til Urdalsnipa på Moifjellet.

Figur 5-3. Moiveien og Urdalsnipa.

Delområde FL2: Brusaknuden og Karten

Rett vest for Moifjellet ligger det kartlagte friluftslivsområdet «Brusaknuden og Karten» med områdetype jordbrukslandskap og viktig verdi. I friluftslivsområdet inngår toppene Karten og Brusaknuden, se figur 5-4. Området er tilrettelagt i form av en stor parkeringsplass ved starten av veien opp og skilting. Veien opp til Karten går gjennom et slakt terreng på en grusvei. I ut.no er turen markert som enkel. Veien opp til Brusaknuden er noe mer utfordrende i form av at grusveien erstattes med en sti. Det er også mulig å ta en rundtur som inkluderer både Karten og Brusaknuden. Turruta er klassifisert som middels krevende. Når man når vardene på toppen er det utsikt mot store

del av Jæren. Friluftslivsområdet er allerede påvirket av omkringliggende vindkraftverk, se figur 5-5.

Ettersom MUTE (figur 4-11), har fått byggetillatelse, må en anta at skulpturen vil stå på Karten i 2030 (hvor Moifjellet vindkraftverk kan være realisert). Skulpturen vil bli en attraksjon, og utgjøre et nytt turmål for friluftslivsutøvere.

Figur 5-4. Varden på Brusaknuden i retning Karten.

Figur 5-5. Utsikten fra Karten mot Moifjellet. Stigafjellet og Måkaknuten vindkraftverk til venstre i bildet.

Delområde FL3: Fv. 504 Fiskje

Det er gode fiskevann i fiskesonen langs fv. 504, se figur 5-6. Fiskesonen er nærmere beskrevet i kunnskapsgrunnlaget i kapitlet 4.7.2 og det gjentas ikke her. Fiskeplassene i Time kommune er kartlagt med områdetype andre friluftslivsområder og registrert verdi. De to fiskeplassene i Time har fått noe og middels brukerfrekvens. Moifjellet og Bjerkreimsenderen er synlig fra flere av fiskeplassene, og delområdet er allerede påvirket av Stigafjellet, Måkaknuten og Høg-Jæren vindkraftverk. Fiskeplassene henger ikke sammen ettersom de er fordelt på flere vann langs fv. 504, men velges å omtales som ett delområde.

Figur 5-6. Fiskeplassen ved Litlavatnet. Utsikt i retning Moifjellet til høyre og Stigafjellet til venstre.

Delområde FL4: Bjerkreim vindkraftverk

Bjerkreim vindkraftverk, som ligger sør for Moifjellet, se figur 5-7, er et friluftslivsområde som tidligere hang sammen med Moifjellet i nord og Oгнаheia i sør. Etter at vindturbinene ble satt opp i området har friluftslivsområdet gått fra et relativt urørt område med dårlig tilgjengelighet til et område med god tilgjengelighet, dårlig lyd miljø og en annen funksjon. Vindkraftverket er brukt til både turgåing (rundturer) og sykling. Det er parkeringsplasser utenfor vindkraftverket ved starten av adkomstveiene. Området er også brukt til jakt på ulike arter. Vindkraftverket har imidlertid effektivisert jakten, men redusert natur-/friluftslivsopplevelsen forbundet med jakten. Skinansfjellet med områdetype særlig kvalitetsområde, fikk en svært viktig verdi i friluftslivskartleggingen i Hå kommune. Verdisettingen er ikke videreført til resten av området.

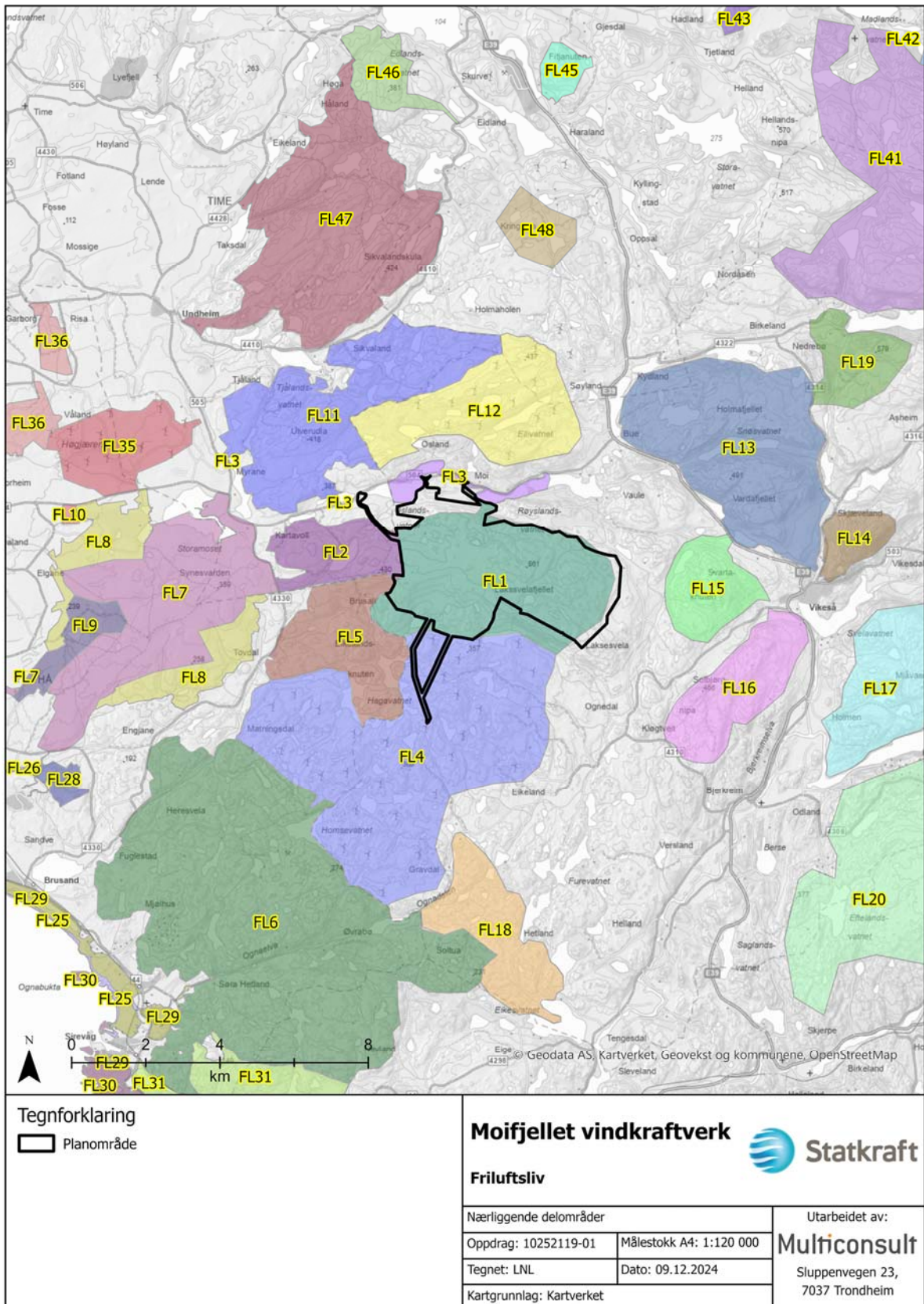

Figur 5-7. Bjerkreim vindkraftverk.

5.2.2 Nærliggende friluftslivsområder

I dette delkapitlet inngår alle delområdene som ligger i nærheten til planområdet for Moifjellet vindkraftverk. Delområdene er vist i figur 5-8.

Figur 5-8. Nærliggende delområder.

Delområde FL5: Brusali

Brusali er kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde med områdetype særlig kvalitetsområde. Det grenser til planområdet i sørvest. Dette er et kystlyngheiområde uten vindturbiner, men Bjerkreim vindkraftverk er synlig fra området, se figur 5-9. Området har verdifullt biologisk mangfold og er brukt en del til turgåing. Det er imidlertid lite tilgjengelig, noe som gjør at bruksfrekvensen er relativt lav. Videre er det også visuelt påvirket av det eksisterende. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om delområdet.

Figur 5-9. Brusali sett fra Brusaknuden.

Delområde FL6: Oгнаheia og mer

Oгнаheia og mer er også et kystlyngheiområde som ligger lengre sør for Moifjellet, i nærheten av Brusanden. Det er sammenslått med flere kartlagte friluftslivsområder av svært viktig verdi og områdetype særlig kvalitetsområde. Aktiviteter/attraksjoner forbundet med området er både turgåing, fiskeing, klatring/buldring og kulturminner. I området ligger også Tvitjørnhytta, ei dagsturhytte. Den vestlandske hovedveien er også inkludert i delområdet. Det er populært å sykle langs denne. I delområdet er Bjørndalsniben et populært turmål (ut.no). Turen starter fra Søre Hetland og følger Oгнаelva innover mot Bjerkreim vindkraftverk.

Delområde FL7: Synesvarden

Synesvarden er et kystlyngheiområde, se figur 5-10, med stor bruksfrekvens, og ligger vest for Moifjellet. Området har fått svært viktig verdi og områdetype særlig kvalitetsområde i den kommunale kartleggingen. Det er godt brukt av mange bruksgrupper, deriblant barn og unge, mye fordi det ligger i kort avstand fra Jæren og har et slakt terreng. Det er i tillegg et landskapsvernområde

hvor en del av verneformålet er naturopplevelsen. Delområdet har mange opplevelseskvaliteter i form av planteliv, kulturminner og kvartærgeologiske landskapsformer. Synesvarden er tilrettelagt med skilting, klopplegging og parkeringsplasser. I tillegg har området flere ulike turruter. I tillegg til Synesvarden ligger også turmålene Steinkjeringa og Kartakalven i området. Friluftslivsområdet Aniksdal utgjør turveien opp til Steinkjeringa. Noen av fiskevannene som tilhører fiskesonen fv. 504 fiskje ligger også innenfor delområdet. Det er også ganske inngrepsfritt, ettersom det inngår som et INON område i sone 2. Det er visuelt forstyrret fra flere eksisterende vindkraftverk.

Figur 5-10. Deler av Synesvarden og Kartakalven i forgrunnen, Moifjellet med Urdalsnipa i bakgrunnen.

Delområde FL8: Synesvarden buffersone

Rundt Synesvarden er det et område avgrensa som et viktig friluftslivsområde med områdetype jordbrukslandskap. Området har en mye mindre bruksfrekvens og få opplevelseskvaliteter sammenligna med delområde FL7. Området har derimot en viktig funksjon som buffersone for Synesvarden landskapsvernområde. Steinsvatnet i nord består av både myr og skog, og er brukt til både fiske og turgåing.

Delområde FL9: Korphaugane

Korphaugene er tre sammenslåtte marka-områder som har fått svært viktig verdi i den kommunale kartleggingen. Området fungerer som innfallspport til det svært viktige området Synesvarden. Den vanligste friluftslivsaktiviteten i området er turgåing. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om bruken av området.

Delområde FL10: Ualandsvarden

Delområdet består av friluftslivsområdet Ualandsvarden som ble kartlagt med svært viktig verdi og områdetype jordbrukslandskap. Det er lite informasjon tilgjengelig om området, med unntak av at naturbase nevner at det er krigsminner i området og det er brukt til turgåing. Videre har området en liten brukerfrekvens og aldri regionale eller nasjonale brukere. Det har derimot mange opplevelseskvaliteter og et godt lydmiljø.

Delområde FL11: Ulvarudla og Låglia

Ulvarudla og Låglia er et område sørøst i Timeheia (lyngheirområde innenfor Time kommune). Området omfatter utsiktspunktet Ulvarudlå i vest, se figur 5-11, og Trollhaugknuten i øst. I den kommunale kartleggingen har området fått stor verdi og områdetypen jordbrukslandskap. Delområdet omfatter et kupert kystlyngheirområde med mange små vann. Ulvarudlå er et populært turmål i området. Fra toppen har en utsikt mot store deler av Jæren og lyngheiene rundt. Rundturen Ulvarudlå i ut.no inngår i delområdet. Dette er en rundtur som starter ved enten Aurenes eller Tjåland etter ønske. Det er parkeringsplasser ved begge startpunktene.

I området inngår også en tur til en nedlagt fjellgård ved Låglia, øst i området, hvor våningshuset gjenstår. Stien til gården startet ved Sikvaland og er markert hele veien. Turen er klassifisert som middels krevende.

Det er også mulig å fiske i Hellevatnet som Jæren JFF disponerer. Delområdet grenser til de eksisterende vindkraftverkene Måkaknuten og Stigafjellet.

Figur 5-11. Varden til Ulvarudla. Utsikt mot deler av Stigafjellet vindkraftverk og Moifjellet med Bjerkreimsenderen.

Delområde FL12: Måkaknuten og Stigafjellet

Måkaknuten og Stigafjellet er to vindkraftverk som grenser til hverandre, se figur 5-12. De ligger begge i et skogsområde. Deler av Måkaknuten vindkraftverk er et utfartsområde med registrert verdi iht. den kommunale kartleggingen. Det er en turvei som går fra Søylandskiosken opp til Måkaknuten. Den går dels på landbruksvei og dels på merket sti i utmarka. Delen som ligger innenfor Gjesdal kommune har ganske mange opplevelseskvaliteter, men brukerfrekvensen er liten og området har heller ingen symbolverdi eller spesiell funksjon. Kartleggingen var gjennomført før begge vindkraftverkene ble utbygd. Det er ikke registrert i den kommunale kartleggingen, men området vil ha dårlig lydmiljø som følge av vindturbinene. Det er ikke tegna inn noen turveier som går innom vindkraftverkene. Området har blitt mer tilgjengelig etter utbygging av vindkraftverkene, men det er forventet at området fortsatt har relativ lav brukerfrekvens. Det gjennomføres rådyr- (seinsommerhøst) og småviltjakt (høst og vinter) i området ifølge inatur. Området i øst utenfor vindkraftverkene er brukt til orientering.

Figur 5-12. Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk sett fra Moifjellet.

Delområde FL13: Vardafjellet og Holmafjellet

Holmafjellet og Vardafjellet ligger nordøst for Moifjellet. Det er ikke tegna inn noen turruter i ut.no eller Turrutebasen. Det er derimot tegna inn to turruter i Bjerkreim turkart, se figur 4-8. Den ene over Vardafjellet starter ved Storrsheia i sør og følger Mauradalen opp på plataet og så videre mot Skjæveland. Den går ikke innom Vardafjellet som er høyeste punkt. Over Holmafjellet starter turen fra Runaskaret i sør, går tvers over fjellet (via toppen) og kan ende både ved Nedrebø og Krokavatnet. Det er også mulig å bade ved Krokavatnet ifølge Bjerkreim turkart. Strava heatmap tyder på at aktiviteten i området er knyttet til nordsiden av Vardafjellet. Ved gjennomgang av turlogger og andre kilder kommer det fram at området er tilsynelatende lite brukt til friluftsliv.

Delområde FL14: Storafjellet

Rett ved Vikeså står Storafjellet på 537 moh. Fra toppen er det mulig å se store deler av Bjerkreim og videre utover, se figur 5-14. Storafjellet er et populært turmål for folk som bor i Vikeså ettersom den ligger i gåavstand fra bygda. Det har også noen regionale brukere. Det er mulig å starte turen fra flere steder i Vikeså, hvor samme vei opp går ned igjen. Via Skjævaland i nordvest er det også mulig å ta en rundtur. Stien og området er tilrettelagt med en gapahuk på toppen (se figur 5-13), rødmerka sti, skilting, trapper og klopper. Store deler av fjellet er dekt av skog, mens det på toppen åpner seg opp og blir et heilandskap. Turen er tegna inn i både ut.no og Bjerkreim turkart.

Figur 5-13. Hytta oppe på Storafjellet.

Figur 5-14. Moifjellet, Solbjørgnipa, Svartaknuten, Bjerkreim vindkraftverk og deler av Vikeså sett fra veien opp til Storafjellet.

Delområde FL15: Svartaknuten

Svartaknuten ligger øst for Moifjellet ved Vikeså, se figur 5-14. Det er ikke tegna inn ruter eller turmål i området i ut.no eller Turrutebasen. Det er derimot tegna inn i Bjerkreim turkart som turvei og utsiktspunkt (se figur 4-9), og det er et anbefalt turområde i flere turblogger. Dette er en tur som kan starte ved Litle Sveta i sørøst eller fra Storrsheia i nord. Det er mulig å gå en rundtur fra Litle Sveta via Ognavatnet, nordsiden av Svartaknuten og så ned til Litle Sveta igjen. Det går en sti opp til Svartaknuten fra nordøst. Ved Ognavatnet er det mulig å bade.

Delområde FL16: Solbjørgnipa

Solbjørgnipa er et fjell sørvest for Vikeså, se figur 5-14 og figur 4-9. Fjellet er velkjent for mange i området ettersom toppen Solbjørgnipa har en spesiell utforming som gjør fjellet lett gjenkjennelig. Området er en attraksjon i Magma Geopark som følge av både geologi og kultur. Nipa har en spesiell geologi da det er en del av den lagdelte Bjerkreim-Sokndal intrusjonen. På fjellet er det også rester av gårdsbygninger, gravplasser og fangstfeller.

Delområdet dekker hele ryggen som starter ved Svelavatnet i nord og ender ved Solberg i sør. Fjellet består av tre turmål: Solbjørgnipa, Råsafjellet og Stongje. Det er god utsikt fra alle toppene, men spesielt fra Solbjørgnipa hvor det er mulig å se store deler av Egersund, Jæren og Bjerkreim. Det er mulig å starte turen fra både Solberg og Køgetvedt i sør og ved Store Sveta i nord. Fra sør er det kortere turer, som er kategorisert som enkel, selv om terrenget er relativt bratt. Det er også mulig å ta en lengre tur fra Store Sveta, hvor en først går innom Stongje og så videre mot Solbjørgnipa. Alle stiene er merka. Det er også mulig å ta en avstikker til Råsafjellet mellom Stongje og Solbjørgnipa, men det er ingen sti eller merking dit.

Delområde FL17: Daurmålsknuten og Såta

Daurmålsknuten (se figur 5-15) og Såta ligger sørøst for Vikeså. I området utgjør Daurmålsknuten og Såta utsiktspunkter. Det er merka stier opp til begge toppene. Turen opp til Daurmålsknuten starter fra Berland i nordøst, mens turen til Såta starter i sørvest ved Holmen. I ut.no er det også foreslått en tur til Skorafjellet. Den turen er imidlertid ikke merka. Skorafjellet er en del av «På topp i Dalane – ekstrem». Det er mulig å gå opp dit både fra Berland og Holmen.

Sør for Såta står dagsturhytta Kaurebu rett ved Ørsdalsvatnet. Den er åpen hele året og huser et turbibliotek. Turen dit er kategorisert som enkel og passer for flere bruksgrupper (inkl. barn og unge).

Det er også en sti inn til Kleppali, litt lengre nord for Kaurebu. Det er en nedlagt fjellgård som også ligger ved Ørsdalsvatnet. Det fins også en annen nedlagt fjellgård lengre nord ved Landsdal, men den er ikke like tilgjengelig ettersom mye av stien dit ikke er merka. Turen til fjellgårdene er klassifisert som krevende.

Figur 5-15. Daurmålsknuten sett fra Storafjellet.

Delområde FL18: Hetlandskogene

Hetlandsskogene er et småkupert skogområde som ligger sørvest for Moifjellet ved Tingstad. Bjerkreim kommune har i samarbeid med Statskog og Dalane friluftsråd tilrettelagt ca. 10 000 dekar til friluftslivsaktiviteter i området, se figur 5-16. Skogen er karakterisert som en skog for alle, med et mangfold av aktivitetstilbud i området. Det er mulig å blant annet fiske etter både aure og laks i området, padle, turgåing, naturstudier og bær- og sopplukking. Ved Hetlandsvatnet er det også tilrettelagt en fiskeplass for rullestolbrukere. Det er videre bygd en gapahuk ved Krågevatn. Ved Eikesvatnet er det også mulig å bade. Gjennom hele området er det stier på kryss og tvers. Flere av stiene er merka i ulike farger og har ulik vanskelighetsgrad. Noen deler er tilrettelagt for rullestolbrukere og barnevogn. Turene er også tegna inn i både ut.no, Bjerkreim turkart og Turrutebasen til Kartverket. Området er også brukt av orienteringsklubber til både trening og løp.

Figur 5-16. Kart over Hetlandsskogene og de ulike aktivitetstilbudene i området (Bjerkreim kommune, u.å.).

5.2.3 Resterende influensområde

Det er som nevnt mange friluftslivsområder i omegn med ulik verdi og områdetype. De resterende friluftslivsområdene i influensområdet er beskrevet her og vist i figur 5-19.

Delområde FL19: Faurefjellet

Faurefjellet ligger nordøst for Moifjellet. Det er et typisk fjellområde som er vanlig i denne delen av Rogaland. Det går en merka sti fra parkeringsplassen ved fv. 112 mellom Nedrebø og Skjæveland opp til Faurefjellet, jf. ut.no, Bjerkreim turkart og Turrutebasen. Toppen er, som mange andre topper i området, et godt utsiktspunkt i flere retninger. Turen er markert og skilta. Den er klassifisert som krevende. Det er tilsynelatende lite aktivitet i området ifølge Strava heatmap. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om området.

Delområde FL20: Bjerkreimsheiene

Helt øst i influensområdet er det avgrensa et høyfjellsterreng som et stort turområde uten tilrettelegging. Mye av området er avgrensa med hjelp av datasettet inngrepsfrie naturområder (INON) til Miljødirektoratet og FINK 2004. Store deler er dekt av INON sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) og en del utgjør et regionalt friluftslivsområde. Det er flere hyttefelt av ulik

størrelse tilknyttet området (ett ved Stavtjørn, ett ved Hytland og ett ved Efteland). Det er flere som ligger utenfor influenssonen. I området er det flere populære turmål ifølge ut.no og Bjerkeim turkart: Ramnafjellet, Oksafjellet, Trodlarinda, Fanafjell, Navarsheia, Trælafjellet, Store Skykula, Dyrdasknuten, Mjåvassknuten, Storafjellet, Skarkafjellet, Rambjørknuten, Trodlakyrkjå og Åsmundstadvfjellet (innenfor influensområdet). Alle fungerer som gode utsiktspunkt over Bjerkreimsheiene. Turmålene som viser seg som mest populære (basert på ut.no og Bjerkeim turkart) er Skarkafjellet, Store Skykula, Trodlarinda og Trodlakyrkjå.

I fjellområdene rundt Stavtjørn er det mulig å både jakte og fiske ifølge inatur.no. Det fiskes etter ørret i flere vann. Det drives også med storviltjakt (elg og hjort) og småviltjakt (rådyr, lirype, orrfugl, hare, rødv, mår, ender og ringdue).

Delområde FL21: Vinjakula

Vinjakula er et høyfjellsterreng nordøst i influensområdet. Delen som ligger innenfor Gjesdal kommune er kartlagt som et utfartsområde med svært viktig verdi. Området har middels brukerfrekvens og ganske ofte regionale og nasjonale brukere. I området er det også mange opplevelseskvaliteter. Delområdet er utvidet så det også inkluderer fjellområdet som ligger innenfor Bjerkeim kommune.

Toppen Vinjakula på 907 moh. er en av turmålene i Magma Geopark, ettersom det er den høyeste toppen i Geoparken. Det er også den høyeste toppen i Dalane og Bjerkeim. Det er mulig å nå toppen fra både østsiden (Maudal) og vestsiden (Veen Camping). Veien er tilrettelagt med parkeringsplasser på begge sider. Fjellområdet utgjør et krevende terreng og krever noe klatring på noen strekninger.

Delområde FL22: Vannbassengan

Vannbassengan er et regionalt friluftslivsområde (FINK 2004) og et statlig sikret friluftslivsområde. Området er også klassifisert som grønnstruktur i temakartet for friluftsliv til Egersund kommune.

Området er en skog som har mange opplevelseskvaliteter, høy brukerfrekvens og tilrettelegging. I tillegg ligger området i gåavstand fra Egersund. Det gjør området til et fortreffelig markaområde. Friluftslivsområdet har blant annet badeplass, fiskevann, toalett, parkering og lysløype. Det er også merke turstier som går på kryss og tvers i området. Noen av stiene er også grusstier som gjør det mulig for flere alders- og funksjonsgrupper å bruke skogen. Området har også flere mindre utsiktspunkt. Ravnafjellet og Årstadvfjellet er de mest populære ifølge ut.no.

Delområde FL23: Egelifjellet

Egelifjellet er utpekt som et regionalt friluftslivsområde (FINK 2004). En del av området i nord har fått hensynssone friluftsliv og resten av området er klassifisert som grønnstruktur i temakartet for friluftsliv i Egersund kommune.

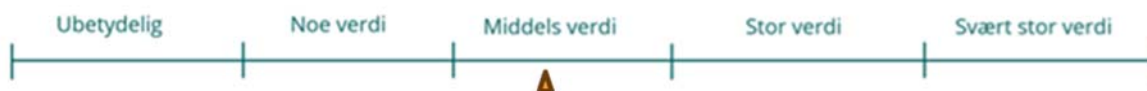
Delområdet er prega av hei- og fjellandskap. Romaknuten på Egelifjellet utgjør et populært utsiktspunkt i området. Dette er en krevende tur som starter ved parkeringsplassen Gløbstad i nord. I området ligger også turmålet Støypningsvarden, hvor turen også starter ved Gløbstad. Begge turene er merka. I vest ligger Dalane Friluftsråds hytte Storlibu. Friluftslivsrådet har også satt opp to gapahuker i tilknytning til hytta. Turen dit starter ved Møgedal i vest. Området utgjør et godt egnet utfartsområde og aktivitet er knyttet til hytta ifølge Strava heatmap.

Delområde FL24: Refslandsnuten

Deler av Refslandsnuten inngår i et område med hensynssone friluftsliv i temakartet for friluftsliv i Egersund kommune.

Området er et høyfjellsområde uten tilrettelegging. I ut.no er det flere turmål spredt ut over området. Det er alle gode utsiktspunkt (Kviknuten, Helgetoppen, Vestknuten, Gullbergtuva, Eldsknuten og Sollivarden). Et annet turmål i området er Mysingshåla som var tilholdssted for Vestige IV med sersjant Alf Aakre under 2. verdenskrig. Opplev Dalane-stien som går fra Vassbø i Ørsdalen (Bjerkreim kommune) og helt til Vannbassengene i Egersund (Egersund kommune) går gjennom området (Turrutebasen).

Delområde FL25: Jærkysten

Det er langs kysten av Jæren fra Skardastranden i nord helt til Ognasanden i sør kartlagt flere friluftslivsområder med områdetype strandsone med tilhørende sjø og vassdrag av både svært viktig og viktig verdi, men overveiende svært viktig. Delområdet består av et flertall av strender (rullestein-, bergstrand og sandstrender) og sanddyner langs Jæren som er populære turområder, surfestrender og badestrender. Delområdet kan også brukes til blant annet seiling, kiting og sykling. Noen kjente strender langs Jærkysten er Brusanden (se figur 5-17), Borestranden, Revsnestranden og Orresanden. Totalt er Jærstrendene rundt 7 mil lange. 2,5 mil av dem er tilrettelagt av Jæren Friluftsråd for både turgåing og naturopplevelse. Det er tilrettelagt med både parkeringsplasser, toaletter, renovasjon og merkede stier. Den nasjonale turistvegen Jæren følger delområdet hele veien. Videre har området både et rikt fugleliv og annet biologisk mangfold. Det er også mulig å fiske fra bestemte steder langs delområdet. Enkelte plasser i delområdet er statlig sikrede friluftslivsområder (f.eks. Brusanden og deler av Borestranda).

Figur 5-17. Brusanden med utsikt i retning Bjerkreim vindkraftverk og Moifjellet.

Delområde FL26: Kvasseheimsåna

Delområdet består av friluftslivsområdet Kvasseheimsåna med svært viktig verdi og områdetype særlig kvalitetsområde. Dette er en bekk som har både smålaks og sjøørret. Det blir som regel bare fisket på de nederste 2 km langs strekket, selv om den lakseførende strekningen er 4 – 5 km lang. Delområdet er mest brukt til fiske, men også turgåing. Bruksfrekvensen er liten, men opplevelseskvalitetene er mange, og området har en ganske god egnethet, ganske mange kunnskapsverdier og ganske stor potensiell bruk.

Delområde FL27: Grønhaugen

Delområdet består av friluftslivsområdet Grønhaugen med viktig verdi og områdetype jordbrukslandskap. Det ligger sørvest for planområdet. Det er lite informasjon tilgjengelig om området, med unntak av naturbase hvor det blir nevnt at området består av kystlynghei og skog. Det er også kulturminner i området (2 stykk) og området er brukt til turgåing. Området har liten brukerfrekvens og er dårlig tilgjengelig, men har ganske mange opplevelseskvaliteter og kunnskapsverdier, og et ganske godt lydmiljø.

Delområde FL28: Hadlandsfjellet

Hadlandsfjellet og Borgafjellet er to friluftslivsområder med viktig verdi, men ulik områdetype. Det er henholdsvis jordbrukslandskap og særlig kvalitetsområde. Det er valgt å slå dem sammen ettersom de henger sammen geografisk, og fordi begge ut ifra flybilde består av beitelandskap. Begge områdene har liten brukerfrekvens og nesten aldri regionale eller nasjonale brukere.

Begge områdene er hovedsakelig brukt til turgåing, og Borgafjellet binder også friluftslivsområder sammen med andre. Borgafjellet binder sammen Stokkaland bygda i sør med Aniksdalen, og dermed også resten av friluftslivsområdet Synesvarden. I friluftslivsområdet Hadlansfjellet går det tur mellom stedene Tua, Grøne-haugen og Hadlansfjellet.

Delområde FL29: Vaulen

Delområdet er en sammenslåing av flere mindre friluftslivsområder med områdetype særlig kvalitetsområde og med svært viktig verdi beliggende ved Brusanden, sørvest for planområdet. Områdene består hovedsakelig av elvedelta og bakdyner som benyttes til blant annet turgåing, fugletitting, kiting, skøyting og fiskeing. Det er også en god del kulturminner i området, som utgjør gode delmål ved turgåing. Vedafjellet, rett ved Sirevåg, er også et ypperlig turmål for alle bruksgrupper.

Det er en stor brukerfrekvens i alle områdene som ligger innenfor delområdet. Området har også mange opplevelseskvaliteter og er et viktig friluftslivsområde, ikke bare for lokale, men også for regionale og nasjonale brukere. Friluftslivsområdet Vaulen, som ligger rett bak Brusanden, inngår sammen Brusanden i et statlig sikret friluftslivsområde. I tillegg er også Vedafjellet et statlig sikret friluftslivsområde.

Delområde FL30: Haver

Delområdet består av flere friluftslivsområder rundt Sirevåg, sør for Moifjellet, med viktig verdi. De er alle kartlagt med områdetype strandsoner med tilhørende sjø og vassdrag. Området består i stor grad av strandsonen, holmer og skjær. Delområdet er brukt til både turgåing, fiskeing, klatring/buldring og fugletitting. Brukerfrekvensen i området er fra liten til noe. Store deler av delområdet har ganske mange opplevelseskvaliteter og kunnskapsverdier, og ganske god egnethet.

Delområde FL31: Hettua

Delområdet består av friluftslivsområdene Hettua og Stølen-Vatnamot som begge er kartlagt som særlig kvalitetsområder med viktig verdi. Begge områdene består av naturtypen kystlynghei og er brukt til turgåing. Stølen-Vatnamot er også brukt til fiskeing og klatring/buldring.

Områdene har liten brukerfrekvens og middels med regionale og nasjonale brukere, men ganske mange opplevelseskvaliteter og er ganske inngrepsfritt. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om delområdet.

Delområde FL32: Nordre Eigerøya

Delområdet inneholder flere regionale friluftslivsområder på den sørlige delen av Nordre Eigerøya utenfor Egersund (FINK 2004). Den sørøstlige delen av øya har også fått hensynssone friluftsliv i temakartet for friluftsliv til Egersund kommune.

Delområdet inkluderer Eigerøy fyr som ligger i sørvest. Ved Eigerøy fyr er det også en topp som gir god utsikt, og en badeplass i nærheten. Turen inn til Eigerøy fyr starter ved Segleim i nord (ut.no). I sørøst er det en tilrettelagt parkeringsplass og gruslagt vei ut til holmene. Det er ikke tegna inn noen andre turer i området ifølge ut.no og Turrutebasen. Eigerøy fyr inngår også som en attraksjon i Magma Geopark. Området er også egnet til både padling og kajakk ifølge Magma Geopark.

Delområde FL33: Hellvik sør

Området består av flere statlig sikrede friluftslivsområder. I tillegg inngår området i regionale friluftslivsområder (FINK 2004). Deler av området har også hensynssone friluftsliv i temakartet for friluftsliv til Egersund kommune. Friluftslivsområdene henger sammen og utgjør et stort, sammenhengende område som binder strandsonen sammen med områdene lengre inn og tur-/sykkelveien Egersund-Hellvik. Området er prega av bukter, svaberg, sandviker og skogsparti. I delområdet er også flere småøyer inkludert. Friluftsområdene ved Norda Sundet har mange stier på kryss og tvers, og er godt skiltet og merket ifølge Turrutebasen. Videre er området også et båtutfartsområde med gode naturhavner hvor det kan bades. I området er det også mulig å fiske. Noen turmål i området, ifølge ut.no, er Gyarhavn, som har en brygge med turbokasse, og Slåsholmbukta, som er ei sandstrand.

Delområde FL34: Lysevatten, Stølstjørna, Våråstjørna og Blanketjørn

Området består av to regionale friluftslivsområder (FINK 2004). Den sørlige delen av området inkluderer også det statlig sikrede friluftslivsområdet turveganlegg mellom Hellevik og Egersund. Nordlige deler av delområdet har fått hensynssone friluftsliv i temakartet for friluftsliv til Egersund kommune.

Området utgjør et nært utfartsområde for innbyggere fra Egersund. Området har få turmål eller turruter (ut.no og Turrutebasen). Det er en lengre tur fra sør som går til utsiktspunktet Soltua i vest. Delområdet inkluderer også en kortere og enkel tur til toppen Lauvnesfjellet. I norgeskart kommer det fram at det også er mulig å nå Soltua langs en sti fra nord.

Delområde FL35: Høggjæren vindkraftverk

Høggjæren vindkraftverk er et friluftslivsområde som ligger vest for planområdet. Det er kartlagt som et jordbrukslandskap med viktig verdi. Området består av et vindkraftverk som ble satt i drift i 2011 med 32 turbiner. Vindkraftverket er brukt til både turgåing, løping og sykling. Som følge av at det er et vindkraftverk med mange internveier, har området også større tilgjengelighet enn andre

friluftslivsområder i regionen. Delområdet har et eget parkeringsområde for friluftslivsutøvere ved hovedadkomstveien.

Vindkraftverket ligger både innenfor Hå og Time kommuner. Området innenfor Hå kommune er kartlagt som et friluftslivsområde, mens arealet innenfor Time kommune ikke er kartlagt. Det er valgt å inkludere delen av vindkraftverket som ligger innenfor Time kommune i delområdet.

Delområde FL36: Sveine- og Risaskogen

Delområdet består av to friluftslivsområder som ligger nord og nordvest for Høggjæren vindkraftverk. De henger ikke sammen geografisk, men er begge kartlagt som særlig kvalitetsområde med svært viktig verdi. Risaskogen er området som blir brukt minst av de to, med liten brukerfrekvens. Området har derimot mange opplevelseskvaliteter og blir brukt til hovedsakelig turgåing. Skogen har også ganske mange kunnskapsverdier og er ganske inngrepsfri.

Sveineskogen er mer brukt, med ganske stor brukerfrekvens. Den har ganske mange opplevelseskvaliteter, ganske stor symbolverdi og spesiell funksjon. Den har derimot ganske dårlig lydnivå som følge av det tilgrensende vindkraftverket. Området er brukt til både turgåing, løping, sykling og ridning. Det er ellers lite informasjon tilgjengelig om delområdet.

Delområde FL37: Hanabergmarka

Hanabergmarka og Vigreskogen er to svært viktige friluftslivsområder kartlagt med områdetype særlig kvalitetsområde vest for tettstedet Nærbø. De henger ikke sammen geografisk, men henger sammen gjennom en grønnkorridor som ikke er inkludert i denne utredningen.

Hanabergmarka er også en del av et statlig sikret friluftslivsområde, har en stor brukerfrekvens og ofte regionale og nasjonale brukere. Det er til dels på grunn av Vitengarden/Jærmuseet som ligger innenfor friluftslivsområdet. Der er det mulig å lære om Jærens landbruk, matproduksjon, teknologi og natur gjennom interaktive utstillinger. Det er også mulig å møte dyr ved museet. Hanabergmarka er et kulturminne- og friluftslivsområde med turstier som er tilgjengelige året rundt til turgåing og løping. Det er mange kulturminner i området i form av f.eks. gravrøyser. Marka ser ut som et steinrikt kulturbeite typisk for jordbrukslandskapet på Jæren på 1900-tallet. I Vigrestadskogen er det flere stier som er godt merket. I tillegg fins det en gapahuk i skogens sørlige ende. Det er få tilsvarende skoger på Jæren som ligger så nær tettsteder. En stor del av skogen er hogd i løpet av de siste årene.

Delområde FL38: Håelva

Delområdet er en sammenslåing av de to svært viktige friluftslivsområdene Håelva i Hå kommune og Håelva i Time kommune. I tillegg er den tilgrensende fiskeplassen «Fiskeplass Håelva ved Grødern» med registrert verdi, lagt til delområdet. Dette er alle friluftslivsområder knyttet til elva Håelva, og velges av den grunn å omtales som ett delområde.

Håelva friluftslivsområde er ei lakseelv som renner gjennom både Time og Hå kommuner. Selve elva er redusert som følge av det omfattende landbruket i området. Det er mulig å fiske både laks og ørret i elva. Elva ble verna i 1973. Dette er et friluftslivsområde som har middels brukerfrekvens og ofte regionale og nasjonale brukere. I tillegg har området ganske mange opplevelseskvaliteter og kunnskapsverdier. Elva har også stor symbolverdi. Fiskeplassen har en middels brukerfrekvens, men få regionale og nasjonale brukere. Den er derimot ganske godt egnet til formålet sitt.

Delområde FL39: Nærland

Nærland er kartlagt som svært viktig friluftslivsområde med områdetype særlig kvalitetsområde. Området inneholder et større antall kulturminner og er brukt til både turgåing og sykling. Det har stor brukerfrekvens og har ofte regionale og nasjonale brukere. Området har også mange opplevelseskvaliteter og kunnskapsverdier, stor symbolverdi og spesiell funksjon. Det er lite informasjon tilgjengelig om hvorfor området er mye brukt av lokale samt regionale og nasjonale brukere.

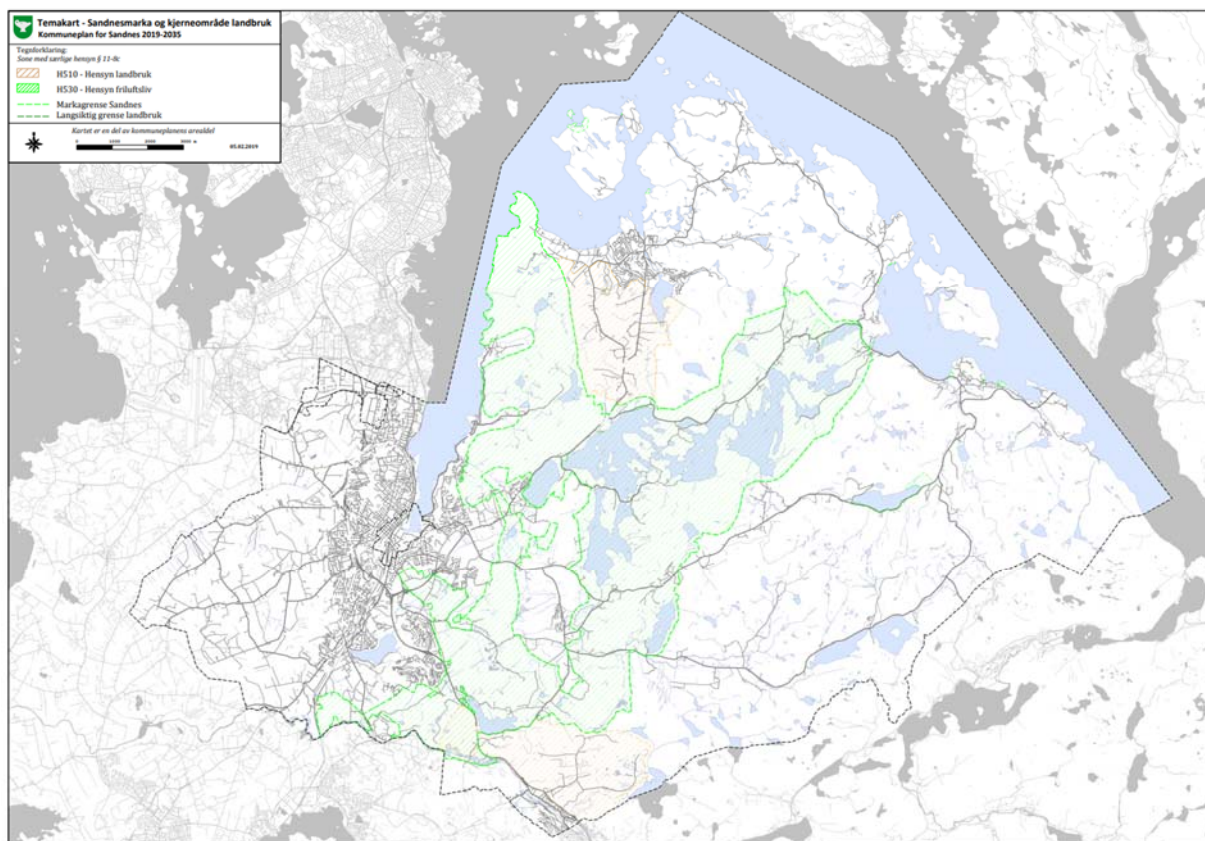
Delområde FL40: Sandnesmarka

Store deler av området mellom Sandnes og Høgsfjorden er kartlagt som marka-områder. Delområdet inkluderer alle slike markaområder samt fire andre småområder som er av en annen områdetype (utfartsområde og andre friluftslivsområder). Områdene har fått både viktig og svært viktig verdi i den kommunale kartleggingen. Det er valgt å se områdene under ett og gi dem svært viktig verdi.

Sandnesmarka er et stort, sentrumsnært naturområde som i gjeldende kommuneplan er satt av til friluftsliv, se figur 5-18. Det er et område mye brukt av innbyggere fra Sandnes og andre nærliggende områder, og har dermed en stor bruksfrekvens. Deler av marka inngår som statlig sikrede friluftslivsområder. Det er mange opplevelseskvaliteter knyttet til området. Det er mulig å blant annet gå tur til fots, på ski (lysløype og vanlig løype), fiske, bade, sopp- og bærplukking og padle. Videre har området et rikt dyre-, plante- og fugleliv som også gir utgangspunkt for andre aktiviteter. Et eksempel på et arrangement i området er en årlig 7-nutstur. Området har også flere topper som utgjør gode utsiktspunkt over landskapet rundt. Noen populære turmål i området er Dalsnuten, Gramstad og Bjørndalsfjellet. Det er også ei dagsturhytte ved Gramstad som tilhører turistforeningen. Det er også flere gapahuker og andre dagsturhytter spredt gjennom marka.

Midt i delområdet står Vardafjellet vindkraftverk med 7 turbiner, som har en totalhøyde på 150 m.

Figur 5-18. Hensynssone friluftsliv i kommuneplanen for Sandnes 2019-2035.

Delområde FL41: Bukkafjellet

Bukkafjellet er et fjellområde sør for Madland, som i Gjesdal kommune er kartlagt som et utfartsområde med viktig verdi. Delområdet er utvidet slik at det inkluderer resten av fjellområdet som ligger innenfor Bjerkreim kommune (Kyrkjefjellet, Ragsfjellet og Bukkafjellet). Området i nord er et stort turområde, med flere turløyper som ligger rundt det svært viktige og tilrettelagte friluftslivsområdet Brekko. Tiltaket er ikke synlig fra Brekko. Andre turmål i delområdet er Ørni, Ragsfjellet og Kyrkjefjellet ifølge ut.no. Ørni inngår også i På topp i Dalane – ekstrem.

Delområde FL42: Madlandsheia

Madlandsheia er et stort høyfjellsområde i Gjesdal og Bjerkreim kommuner. Store deler er kartlagt som områdetypen stort turområde uten tilrettelegging, med svært stor verdi. Det er valgt å innlemme to mindre områder (utfartsområde med svært stor verdi og stort turområde uten tilrettelegging som ikke er verdisatt) i øst ved Helgefjell i området, for å øke lesbarheten til utredningen. Delområdet er utvidet slik at det inkluderer den delen av høyfjellsområdet som ligger innenfor Bjerkreim kommune. Delområdet består av store deler av det regionale friluftslivsområdet Madlandsheia og Dalen/Veen (FINK 2004).

Madlandsheia har en stor bruksfrekvens, og ganske ofte regionale og nasjonale brukere. Området har også ganske mange opplevelseskvaliteter og ganske stor symbolverdi. Det er flere turløyper med mange adkomstmuligheter (Madland, Røyr dalen, Gilja, Ven og fra Dirdal). Det er flere turmål i området, ofte utkikkspunkt, men også kulturminner og ei dagsturhytte (ved Fisketjørnbu). Turene er

kategorisert som middels krevende til krevende, og de fleste starter ved Madland i vest.

Delområde FL43: Nevlandsheia

Nevlandsheia er et utfartsområde som ikke er verdisatt. Ingen av verdikriteriene er fylt ut. Det er heller ikke tegna inn noen turer inn i området i ut.no eller turrutebasen. Det er generelt lite informasjon tilgjengelig om området og området får dermed lite verdi.

Delområde FL44: Vølstadsenderen og mer

Delområdet består av flere ulike utfartsområder nord og sør for Ravndal. De er alle kartlagt med viktig verdi, med unntak av Heltnanuten som er kartlagt med registrert verdi. Samme funksjon og tilnærmet samme verdi gjør at de velges å vurderes under ett. Flere av utfartsområdene består av et utkikkspunkt og en vei opp (Ragsheia, Heltnanuten, Rosshammaren og Vølstadsenderen). Vølstadsenderen er spesiell med tanke på at den har en gruslagt vei store deler av veien opp til toppen. Den er av god nok utforming til at den også brukes til sykling. Indre Lima/Ravndal og Gulltjørnsfjellet/Ravndal er to områder som tilbyr rundturer. En topptur til Gulltjørnsfjellet trenger klatreutstyr. I Indre Lima/Ravndal er det også ei speiderhytte. Det er også tegna inn en middels krevende tur til Eikefjellet i ut.no og Turrutebasen. Bruksfrekvensen av områdene er overveiende noe til middels.

Delområde FL45: Fitjanuten

Fitjanuten er et utfartsområde i nærheten av Ålgård kartlagt med svært viktig verdi. Det er en topp som utgjør et fint utsiktspunkt. Det er ikke tegnet inn noen ruter i ut.no eller Turrutebasen. Det er derimot nevnt i kartleggingen at turene til toppen starter ved Auestad i sør og Gjesdal i øst. I tillegg er veien fra Gjesdal og Øvrakluge i nord tegnet inn som to grønnekorridorer. Området har ganske stor brukerfrekvens og symbolverdi i tillegg til ganske mange opplevelseskvaliteter.

Delområde FL46: Edlandsfjellet

Edlandsfjellet er et marka-område med svært viktig verdi nord for Timeheia øst. Det er en fjellrygg som strekker seg fra Idland i øst til bortimot Bursfjellet i Time kommune i vest, og ligger nært Ålgård. Området har blant annet stor bruksfrekvens, stor symbolverdi og mange opplevelseskvaliteter. Området har to ruter opp til toppen Edlandsfjellet (ut.no). Turene er kategorisert som middels krevende og omtalt som det mest brukte turterrenget i Ålgårds nærområde. Området ligger også tett opp til andre friluftslivsområder i området. Ruta inngår også i Turrutebasen.

Delområde FL47: Timeheia øst

Store deler av det regionale friluftslivsområdet Timeheia øst (FINK 2004) er kartlagt som områdetypen jordbrukslandskap med viktig verdi. Friluftslivsområdet Sælandsskogen er kartlagt med svært viktig verdi. I samme område ligger også Sikvalandskulå, et utfartsområde med viktig verdi. Området er et sammenhengende kystlyngheiområde med mindre innslag av treplantasjer og innmark, og velges dermed å behandles under ett.

Sikvalandskulå utfartsområde har to utsiktspunkt som utgjør fine turmål i området: Eidlandskula og Sikvalandskula. Ifølge den kommunale kartleggingen er det to innfallsporter til området. Den mest brukte er trolig i nord litt sør for Solheim. Området har en bruksfrekvens på noe, men ganske mange opplevelseskvaliteter. Det er ingen ut.no-turer eller turer i Turrutebasen som går gjennom området.

I det resterende området er det Sælandsskogen som har størst bruksfrekvens, fulgt av Sikvalandsheia og deretter Bursfjellet. Sælandsskogen har en tilrettelagt parkeringsplass med informasjonsskilt med mere. Området er videre en del av Urådalen landskapsvernområde, ettersom området har et spesielt landskap og inneholder en del kulturminner. Sæland naturreservat er også en del av området. Området har dermed mange opplevelseskvaliteter. Turen tegna inn i ut.no er klassifisert som enkel, går gjennom Urådalen, rundt Sælandssfjellet, ned til Eikeland og deretter tilbake start. Den vises også i Turrutebasen.

Sikvalandsheia og Bursfjell er områder med noe mindre bruksfrekvens. Noen populære turområder i området er Skårlandskulå, Bursfjell og Ristølknuten. Det er en merket sti opp til Skårlandskulå fra Snorestad i sør. Det er også en merket sti opp til Bursfjellet i nord. I ut.no og Turrutebasen er begge stiene tegna inn.

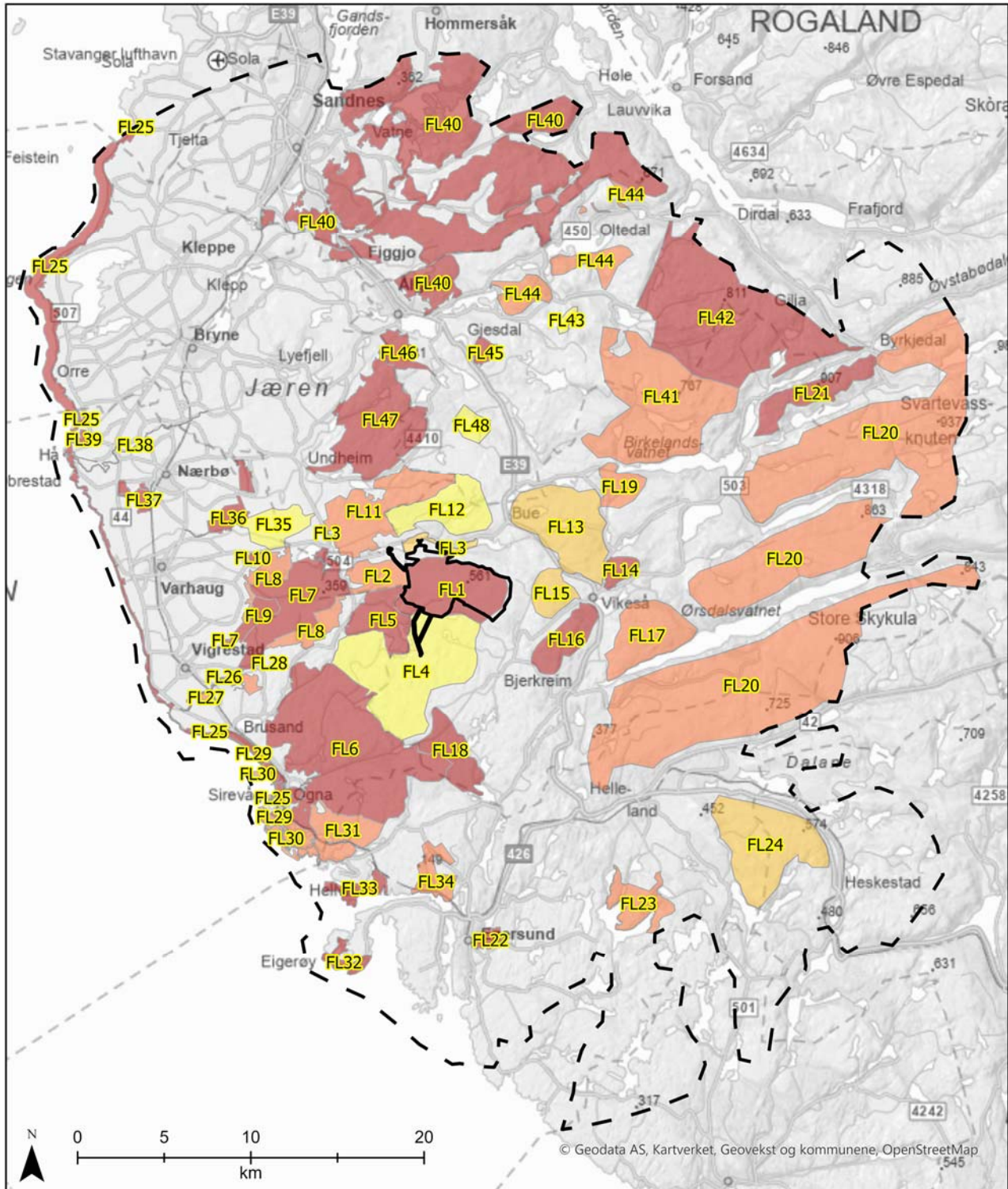
Delområde FL48: Kringeli

Kringeli er et utfartsområde som ikke er verdisatt. Ingen av verdikriteriene er fylt ut. Det er heller ikke tegna inn noen turer inn til området i ut.no eller turrutebasen. Det selges jaktkort for området (finn.no), men bruksfrekvensen er usikker. Det er generelt lite informasjon tilgjengelig om området og området for dermed lite verdi.

5.3 Verdi

Verdivurdering av delområdene framgår etter beskrivelsene av hvert delområde og verdikartet i figur 5-19. M-1941 angir at allerede registrerte friluftslivsområder som er verdisatt som en del av kommunal friluftslivskartlegging, i utgangspunktet ikke skal verdisettes på nytt. De kommunale kartleggingene er lagt til grunn som førende der kommunen er kartlagt for friluftsliv, jf. verdisettingen som framgår foran på figur 4-4. Verdisettingen er imidlertid noe nyansert (alle er nærmere vurdert) og utfyllt (for områdeverdi «registrert») med bakgrunn i verdisettingstabellen i M-1941. For områdene som ikke er kartlagt for friluftsliv er kunnskapsgrunnlaget i denne utredningen lagt til grunn som førende.

Tegnforklaring [Solid line] Planområde [Dashed line] Influensområde [Dark red] Verdi: Svært stor [Orange] Stor [Light orange] Middels [Yellow] Noe		Moifjellet vindkraftverk Friluftsliv
Verdikart Oppdrag: 10252119-01 Tegnet: LNL Kartgrunnlag: Kartverket		Utarbeidet av: Multiconsult Sluppenvegen 23, 7037 Trondheim
Målestokk A4: 1:280 000 Dato: 25.02.2025		

Figur 5-19. Verdikart.

5.4 Generelt om påvirkningen av Moifjellet vindkraftverk og nettilknytningen

Vurdering av påvirkning gjelder varige forringelser ev. forbedringer. Varig påvirkning kan følge både av midlertidige tiltak i anleggsperioden og av det ferdigstilte tiltaket. Rent midlertidig påvirkning i anleggsfasen skal beskrives, men ikke inkluderes i påvirknings- og konsekvensvurderingen med mindre det gir varige virkninger. Midlertidige virkninger kan f.eks. være støy, støv og forstyrrelser i anleggsfasen.

5.4.1 Anleggsfasen

Bygging av Moifjellet vindkraftverk med tilhørende infrastruktur er forventet å ta rundt to år. I denne perioden vil det være mye aktivitet på Moifjellet og ved den valgte adkomstveien opp til Moifjellet. Det vil også være aktivitet langs turveien Moiveien opp til Urdalsnipa. Aktiviteten vil innebære omfattende motorisert trafikk, bygging av adkomst- og internveier, oppstillingsplasser, reising av vindturbiner osv. I perioder vil inngrepene være ekstra synlige fra området rundt ettersom det er før istandsettelse av området.

Selve etableringen av vindkraftverket med tilhørende infrastruktur vil forårsake støyulemper for omgivelsene i en tidsavgrenset periode. Støyen i denne perioden vil være knyttet til sprengningsarbeid, annet anleggsarbeid og bruk av anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Dersom monteringen av kraftledningene skal skje med helikopter vil dette gi relativt høye lydnivåer, men de vil forekomme over kortere perioder. Det vil også være økt trafikk inn til planområdet (anleggsmaskiner, vindturbiner, trafo osv.). Støyen forventes å medføre at viltet i området trekker seg til områder lengre unna. Dette vil redusere potensialet for jakt på Moifjellet og omegn.

Støy vil derfor medføre både redusert bruksmuligheter (jakt og fiske) og lavere attraktivitet i nærområdene til kraftverket, primært på Moifjellet, men også i områder som Karten, Brusaknuden og fiskeklassene langs fv. 504.

Virkningene i anleggsfasen av nettilknytningen vurderes sammen med anleggsfasen for selve vindkraftverket.

5.4.2 Driftsfasen av vindkraftverket

Moifjellet

En rekke undersøkelser av friluftsliv i forbindelse med kraftutbygging har vist at de berørte områdene ble tatt i bruk i større grad enn før, noe som var knyttet til nye veier som ga enklere atkomst. En undersøkelse utført av Norconsult etter bygging av fire vindkraftverk i Norge viste samme resultat (Riise m. fl. 2016). Undersøkelsen viste at aktiviteter som sykling, jogging, til dels skigåing og ulike idrettsarrangementer kom til etter etableringen av vindkraftverkene, samt at områdene fortsatt ble brukt til de samme aktivitetene som før. I disse prosjektene var det lagt til rette med tiltak for å stimulere til friluftsliv (Riise m.fl. 2016).

På den andre siden tar rapporten ikke for seg hvorvidt dette er nye friluftslivsutøvere eller om de har flyttet seg fra andre friluftsområder, slik at det ikke er klart hvorvidt det totale antallet friluftslivsutøvere har økt. Det er dessuten ikke nødvendigvis noen sammenheng med bruken av et område og brukernes preferanser, da en rekke kriterier som avstand fra bosted, tilgjengelighet, tidligere erfaringer, tilknytning til området og miljøpreferanser også spiller inn på valg av friluftsområde.

I tilfellet Moifjellet vindkraftverk er det også tre eksisterende, større vindkraftverk både rett nord og rett sør for planområdet. Det er dermed allerede tre områder som tilbyr samme type friluftslivsmuligheter. Et eventuelt vindkraftverk med tilhørende veier på Moifjellet vil i lite grad skille seg ut fra de tre andre vindkraftverkene, med unntak av eventuelt utsikten. Aktiviteten på Moifjellet er

hovedsakelig konsentrert rundt bilveien opp til Urdalsnipa og stien opp til Joneknuten. Veinettet til vindkraftverket vil gjøre resten av Moifjellet mere tilgjengelig for allmennheten og gjøre det mulig for dagens brukere av området og nye brukere til å bruke en større del av området. Hvordan bruken av området vil endre seg er noe uvisst ettersom temaet er subjektivt og man også må ta i betraktning at det finnes flere vindkraftverk i omegn. En del brukere vil trolig slutte å bruke området ettersom Moifjellet går fra et område uten store fysiske inngrep til et industriområde med fysiske inngrep og støy som skaper et stressmoment. Det må imidlertid nevnes at Moifjellet og dens utsikt er allerede preget av de eksisterende vindkraftverkene rundt. Andre vil fortsette å bruke området ettersom utsikten og trimmulighetene er viktigere for dem personlig. Det vil også kunne komme nye brukere til området som ikke har hatt muligheten å bruke det, som følge av at den eksisterende veien til Urdalsnipa er relativt bratt og at adkomstveien til vindkraftverket vil være slakere. Det er lite sannsynlig at et vindkraftverk vil tilføye en ny type friluftslivsområde for friluftslivsutøvere i området. Adkomstveiene til de eksisterende tre vindkraftverkene er relativt nære. Videre er Moifjellet allerede relativt godt tilgjengelig som følge av en gruslagt bilvei opp til toppen. Veinettet til vindkraftverket vil som nevnt gjøre resten av området mer tilgjengelig, men toppen og den tilhørende utsikten derfra, som oftest er målet ved toppturer, er allerede tilgjengelig og noe tilrettelagt.

I veilederen M-1941 er det vanligste påvirkningsfaktorene for friluftsliv: endring i attraktivitet gjennom visuelle virkninger, støy og annen forurensning, arealbeslag og barrierer/stengsler som reduserer tilgjengelighet og adkomst.

Et vindkraftverk i drift vil påvirke opplevelsen og attraktiviteten av området i form av støy fra vindturbiner, skyggekast, fravær av stillhet og ro, endring i naturopplevelsen, økt tilgjengelighet og arealbeslag. Området går fra et urørt friluftslivsområde over til et område med industriformål, se figur 5-20. Det er beregnet at 4 % av planområdet vil bli berørt, hvorav 2,2 % er permanente arealbeslag. Arealet som blir berørt totalt er estimert å være rundt 675/682 daa avhengig av valg av adkomstvei.

Som følge av at Moiveien opp til Urdalsnipa er en populær turvei, er det skadebegrensende tiltaket å holde veien iskastfri tatt med i designet av utlegget for å muliggjøre ferdsel i området året rundt. Ettersom ferdsel i området hovedsakelig er konsentrert til veien vil iskast ikke utgjøre en vesentlig påvirkning på friluftslivet i området.

Figur 5-20. På vei opp til Brusaknuden. Bjerkreim vindkraftverk og tilhørende kraftledninger sees til høyre i bilde.

Jakt i området

Det opplyses at det drives med jakt de nærliggende vindkraftområdene (Måkaknuten, Stigafjellet og Bjerkreim vindkraftverk) og i området mellom Røyslandvatnet, Vaule og Ognavatnet. Internveiene i vindkraftverkene har gjort områdene mer tilgjengelig for å både jegere, grunneiere og turfolk. Det har ført til at effektiviteten av jakten har økt for jegerne, men at naturopplevelsen har blitt betydelig redusert. Viltforvalteren i Bjerkreim opplyser at jegere som jakter i vindkraftverkene erfarer at det blir mindre med dyr i området under anleggsperioden og noen år etter ferdigstilling. Det er imidlertid ikke forsket på det. Det kan føre til dårligere opplevelse av jakta for jegerne som følge av mindre dyr og støy.

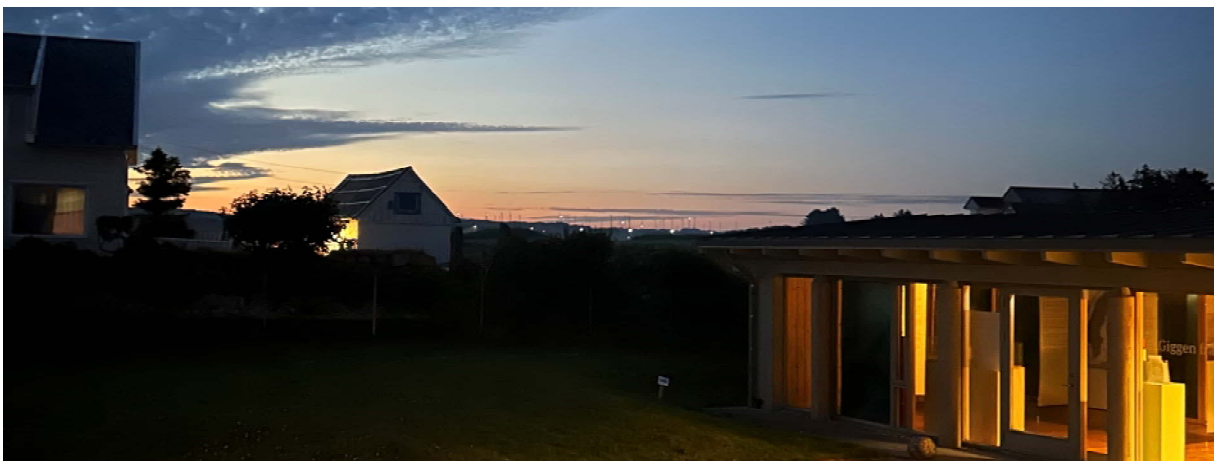
Under anleggsperioden fra vindkraftverkene rundt er det erfart av jegere, ifølge viltforvalteren, at omkringliggende områder har fått større hjortetetthet, ettersom den trekker seg vekk fra anleggene. Dette har ført til økte skader på innmarka i anleggsperioden for de nevnte vindkraftverkene. Det nevnes også at det virker som hjorten venner seg til støyen fra turbinene, og dermed vender tilbake en tid etter at lydbildet har stabilisert seg.

Det finnes som nevnt lite forskning på temaet. Det er imidlertid relativt nylig gjennomført en pilotstudie om mulige effekter av vindkraftutbygging på elg, ulv, jerv og elgjakt (Zimmermann m.fl., 2023). Der kom det fram at vindkraftutbygging i eller i nærheten av jaktfeltene på elg oppleves av mange jegere som betydelig negativ for både naturopplevelsen og jaktutførelsen. En andel jegere hadde endret jaktutførelsen som følge av plasseringen til vindturbinene og fare for iskast. Videre kom det fram at støyen fra vindturbinene opplevdes negativt av en andel jegerne.

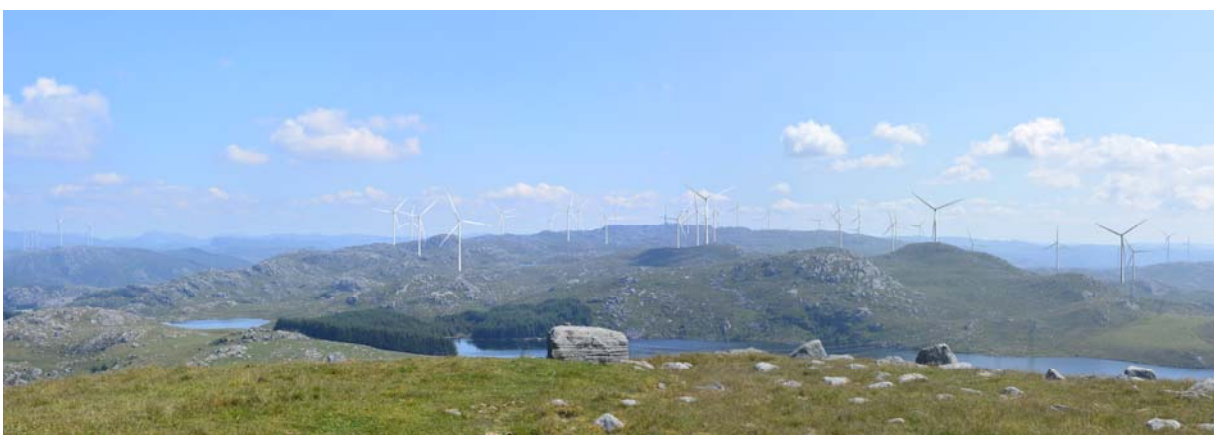
Visuelle fjernvirkninger i nærområdet og lengre unna

Friluftslivsområder i nærområdet vil bli påvirket gjennom visuelle virkninger som endrer attraktiviteten av området (f.eks. lysmerkingen av vindturbinene, se figur 5-21). Lysmerkingen vil være godt synlig i et stort omland, og kan forsterke vindkraftverkets visuelle påvirkning på friluftsområder på kvelds- og nattetid. Det må nevnes at den påkrevde lysmerkingen av vindturbinene på Moifjellet ikke forventes å utgjøre en vesentlig økt visuell belastning for områder der Moifjellet blir skjermet av eksisterende vindkraftverk, ettersom de eksisterende vindkraftverkene og deres lysmerking er en del av nullalternativet.

I framtida vil den visuelle belastningen på nærliggende friluftslivsområder kunne reduseres i betydelig grad ved bruk av radarstyrte hinderlys. Dette innebærer at flytrafikken i nærområdet til vindkraftverket overvåkes vha. radar, og at hinderlysene slår seg på kun dersom det registreres flytrafikk i nærområdet. Dette er en teknologi som vil kunne ha en avbøtende effekt, men den er ved dags dato ikke godkjent fra luftfartsmyndighetene. Vindturbinene vil også kunne virke visuelt dominerende for friluftslivsområder i nærområdet, se figur 5-22.

Figur 5-21. Vindturbinene til Bjerkreim vindkraftverk sett fra friluftsfyret Kvasheim om natten.

Figur 5-22. Visualisering av Moifjellet vindkraftverk fra Kartaen. Stigafjellet vindkraftverk kan sees til venstre og Bjerkreim vindkraftverk kan sees til høyre. Hentet fra landskapsutredningen.

Visuelle virkninger er den faktoren med virkning lengst ut fra tiltaket. I nullalternativet er friluftslivsområdene i nærområdet rundt Moifjellet allerede prega av de nærliggende vindkraftverkene. For friluftslivsområdene som har et vindkraftverk i sin umiddelbare nærhet vil et vindkraftverk på Moifjellet lengre unna ikke skape en like stor påvirkning som hvis det ikke var noen vindkraftverk i nærheten. For andre friluftslivsområder i nærområdet vil Moifjellet forsterke den visuelle forstyrrelsen fra eksisterende vindkraftverk, se figur 5-22.

Lengre unna sees vindkraftverkene i dag ut som separate vindkraftverk. Moifjellet er et fjell som ligger litt høyere i terrenget, midt mellom disse vindkraftverkene. Dersom tiltaket realiseres vil de tre vindkraftverkene og Moifjellet vindkraftverk bli seende ut som ett stort sammenhengende vindkraftverk. Den ekstra, visuelle effekten av Moifjellet vindkraftverk vurderes på grunn av dette naboskapet til å tape seg relativt raskt med avstand. Dette vil spesielt gjelde mot nord og mot sør, hvor de andre vindkraftverkene vil stå i forgrunnen og til en viss grad skjerme mot effekten av flere turbiner i bakkant. Utsikten mot vindkraftverket vil virke mer rotete ettersom en ser flere vindturbiner samlet, se figur 5-23. I slike områder vurderes påvirkningen på attraktiviteten av friluftslivsområdene under grensa mellom noe forringet og ubetydelig endring. Mot vest og øst vil den visuelle effekten være større ettersom Moifjellet vil forsterke effekten av eksisterende vindkraftverk.

Figur 5-23. Visualisering av Moifjellet vindkraftverk fra Brusanden i retning Bjerkreim vindkraftverk og Moifjellet. Hentet fra landskapsutredningen.

Mot vest ved Bryne og Nærbø på Jæren vil Høg-Jæren vindkraftverk spille en lignende skjermende effekt, og påvirkningen på friluftslivsområdene vurderes som avtagende relativt raskt etter vindkraftverket. Mot sørøst vil Egersund vindkraftverk begynne å utgjøre en større påvirkning. Mot øst er påvirkningen størst, ettersom det her ikke er noen skjermende vindkraftverk her, se figur 5-24. Påvirkningen er avgrenset til toppene i området ettersom området er et dallandskap med stor variasjon i høyde. Toppene er en del av store turområder, ofte uten tilrettelegging, der ro, stillhet og naturen er avgjørende. Noen områder er også avgrensa som inngrepsfrie naturområder uten inngrep iht. INON-kartet fra 2018. Oppfatningen av vindturbiner er individuell og kan være forskjellig fra person til person. Dermed varierer påvirkningen av vindkraftverk i disse friluftslivsområdene (som er relativt langt ifra planområdet) på friluftsutøveren.

Moifjellet vindkraftverk vil ikke endre funksjonen til noen av delområdene.

Figur 5-24. Visualisering av Moifjellet vindkraftverk fra Hytland, sør for Ørsdalsvatnet ca. 10 km fra planområdet. Hentet fra landskapsutredningen.

5.4.3 Driftsfasen for nettilknytningen

Det er få påvirkninger forbundet med nettilknytningen fra Svarteknut og inn til Bjerkreim transformatorstasjon. Dette er som følge av at store deler av nettilknytningen vil gå gjennom Bjerkreim vindkraftverk med eksisterende kraftledninger og vindturbiner. Videre vil vindturbinene i Bjerkreim vindkraftverk fange blikket i større grad enn kraftmastene. I tillegg er området et industriområde hvor en ny kraftledning vil skape få konsekvenser for oppfattelsen av området, attraktiviteten av området, tilgjengeligheten og funksjonen av friluftslivsområdet.

5.4.4 Påvirkning og konsekvens for hvert delområde

Under er de forventede virkningene og konsekvens for hvert delområde omtalt.

Tabell 5-2. Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for hvert delområde.

Delområde	Verdi	Påvirkning (beskrivelse)	Konsekvens
Planområdet			
FL1 Moifjellet og Urdalsnipa	Svært stor verdi	Området vil endres fra et naturområde med få inngrep til et vindkraftverk med høye turbiner og veier. Dette gir direkte arealbeslag, støy fra vindturbiner, skyggekast og iskast om vinteren, lysforurensning, samt visuelle forstyrrelser. Veier fører til at tilgjengeligheten blir bedre enn i dag. Det må imidlertid nevnes at området i dag allerede opplever visuelle forstyrrelser fra vindkraftverkene rundt. Tiltaket kan påvirke bruksfrekvens, men det er vanskelig å forutsi.	Alvorlig (---)
FL2 Brusaknuden og Karten	Stor verdi	Området vil bli støypåvirket og vil få noe skyggekast i deler av området. Tiltaket blir synlig fra store deler av området. I tillegg opplever det lysforurensning og visuelle fjernvirkninger (størst på Brusaknuden som grenser til planområdet). Fra dette friluftslivsområdet vil Moifjellet forsterke den visuelle effekten av de eksisterende vindkraftverkene. Kan påvirke bruksfrekvens, men det er vanskelig å forutsi.	Middels (--)
FL3 Fv. 504 Fiskje	Middels verdi	Fiskeplassene rett nord for Moifjellet ved Røyslandsvatnet, ved Moi og ved Oslandsvatnet kan bli påvirket av mer skyggekast. Området vil også oppleve mer lysforurensning. Tiltaket blir synlig fra store deler av området. Fiskeplassene er allerede påvirket av Stigafjellet og Måkaknuten vindkraftverk.	Noe (-)
FL4 Bjerkreim vindkraftverk	Noe verdi	Moifjellet vindkraftverk kan forsterke effekten av skyggekast og støy fra Bjerkreim vindkraftverk, men effekten anses som minimalt når en sammenligner med nullalternativet. Tiltaket kan også medføre økt visuelle fjernvirkninger og lysforurensning ettersom det blir synlig over store deler av vindkraftverket, men påvirkningen anses som ubetydelig med tanke på at det allerede er et eksisterende vindkraftverk.	Ubetydelig (0)
Nærliggende friluftslivsområder			
FL5 Brusali	Svært stor verdi	Området vil oppleve noe påvirkning i form av skyggekast og støy. Området vil også oppleve mer lysforurensning. Vindturbinene på Moifjellet vil forsterke effekten fra Bjerkreim vindkraftverk noe, men ikke betydelig. Tiltaket blir synlig fra store deler av området. Dermed vil tiltaket også medføre visuelle fjernvirkninger.	Noe (-)
FL6 Ognaheia og mer	Svært stor verdi	Tiltaket vil bli synlig fra bestemte topper i området og dermed kan området oppleve visuelle fjernvirkninger. Området vil også oppleve mer lysforurensning. Bjerkreim vindkraftverk som ligger mellom Moifjellet og Ognaheia vil imidlertid delvis skjerme Moifjellet fra Ognaheia, noe som reduserer de visuelle fjernvirkningene betydelig.	Noe (-)

Delområde	Verdi	Påvirkning (beskrivelse)	Konsekvens
FL7 Synesvarden	Svært stor verdi	Tiltaket blir synlig fra store deler av området. Området vil oppleve visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning. Moifjellet vindkraftverk vil med eksisterende vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Effekten er imidlertid ikke så stor, ettersom Bjerkreim og Høg-Jæren er vindkraftverk som er mest framtrede for området.	Noe (-)
FL8 Synesvarden buffersone	Stor verdi	Tiltaket blir synlig fra store deler av området, med unntak av Aniksdal. Området vil oppleve visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning. Moifjellet vindkraftverk vil med eksisterende vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Effekten er imidlertid ikke så stor, ettersom Bjerkreim og Hør-Jæren er vindkraftverk som er mest framtrede for området.	Noe (-)
FL9 Korphaugane	Svært stor verdi	Tiltaket blir synlig fra en liten del av området. Området vil oppleve noen visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning. Det vurderes derimot at Bjerkreim vindkraftverk har en mye større effekt enn det Moifjellet vindkraftverk vil ha på delområdet.	Noe (-)
FL10 Ualandsvarden	Svært stor verdi	Tiltaket vil bli synlig fra halve området. Det vurderes derimot at Høggjæren vindkraftverk som ligger relativt nært område vil ha en mye større effekt enn det Moifjellet vindkraftverk vil ha på området.	Noe (-)
FL11 Ulvarudlå og Låglia	Stor verdi	Tiltaket blir synlig fra sørlige deler av området. Området vil oppleve visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning fra Ulvarudlå. På rundturen i delområdet er det bare fra toppen tiltaket vil være synlig. Fjernvirkningene anses som ubetydelige fra Låglia ettersom Måkaknuten vindkraftverk delvis skjærer for Moifjellet og er mye mer framtrede. Friluftslivet er konsentrert i de nordlige delene av delområdet hvor Moifjellet vindkraftverk ikke vil bli synlig.	Noe (-)
FL12 Måkaknuten og Stigafjellet	Noe verdi	Tiltaket kan medføre visuelle fjernvirkninger og økt lysforurensning ettersom det blir synlig over store deler av vindkraftverkene, men påvirkningen anses som ubetydelig med tanke på at det allerede er et eksisterende vindkraftverk.	Ubetydelig (0)
FL13 Vardafjellet og Holmafjellet	Middels verdi	Tiltaket vil bli synlig fra sørsiden av Vardafjellet og store deler av Holmafjellet. Området vil oppleve mer lysforurensning. Tiltaket vil sammen med Måkaknuten og Stigafjellet virke som et større vindkraftverk.	Noe (-)
FL14 Storafjellet	Svært stor verdi	Tiltaket vil bli synlig fra hele vestsiden av Storafjellet. Det vil derimot bare gjelde når området går fra skog til åpent heilandskap. Moifjellet vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Det vil imidlertid være i horisonten og det er mange inngrep i omgivelsene. Området vil oppleve mer lysforurensning.	Noe (-)

Delområde	Verdi	Påvirkning (beskrivelse)	Konsekvens
FL15 Svartaknuten	Middels verdi	Tiltaket vil bli synlig fra vestsiden av fjellet. Tiltaket ligger relativt nært friluftslivs-området og turbinene kan virke dominerende i landskapet og fange blikket. De eksisterende vindkraftverkene står lengre borte. Det er mulig at de vestlige delene av delområdet opplever noe forurensning i form av skyggekast. Området vil oppleve mer lysforurensning. 	Noe (-)
FL16 Solbjørgnipa	Stor verdi	Tiltaket vil bli godt synlig fra vestsiden av fjellet. Moifjellet vil sammen med Bjerkreim, Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Ettersom det vil fange mye av blikket mot vest vil det kunne redusere attraktiviteten i området i form av visuelle fjernvirkninger, selv om området allerede er noe påvirket av Bjerkreim vindkraftverk. Området vil også oppleve mer lysforurensning. 	Noe (-)
FL17 Daurmålsknuten og Såta	Stor verdi	Tiltaket vil bli synlig fra store deler av delområdet. Synligheten av tiltaket er imidlertid bare knyttet til høyfjellet og toppene, ikke stiene inn til Kaurebu, Kleppali eller Landsdal. Det vil heller ikke være synlig på stien opp fra Berland. Området kan oppleve noen visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning. 	Noe (-)
FL18 Hetlandsskogene	Svært stor verdi	Tiltaket vil bli synlig fra småtoppene i området jf. synlighetskartet. Bjerkreim vindkraftverk som ligger foran Moifjellet vindkraftverk vil derimot ha en skjermende effekt og fange mye av blikket. Hetlandsskogene er videre et tett skogområde hvor aktivitetene knyttet til området er viktigst og ikke utsikten. 	Ubetydelig (0)
Resterende friluftslivsområder i influensområdet			
FL19–FL48	Fra noe verdi til svært stor verdi	Påvirkningen for friluftslivsområder i det resterende influensområdet omtales under ett som følge av at de alle vil få samme påvirkningen og for å lette lesbarheten til utredningen. Tiltaket vil bli synlig for alle friluftslivsområdene i varierende grad. Det er flere vindkraftverk i omegn som vil utgjøre en skjermende effekt som fører til påvirkning på attraktiviteten av området minsker relativt fort. Høg-Jæren vindkraftverk vil skjerme fra vest, Bjerkreim vindkraftverk fra sør og Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk fra nord. Det vil bli flere vindturbiner mellom allerede eksisterende turbiner. Det kan gi et mer rotete bilde for friluftslivsutøveren, men det vil ikke redusere attraktiviteten til friluftslivsområdet vesentlig når det sammenlignes med nullalternativet. Lysforurensningen kan øke som følge av flere turbiner, men det vurderes at påvirkningen også her er minimal sammenlignet med nullalternativet som inkluderer vindkraftverk i regionen. Videre er store deler av dette området som er nært bebyggelse og inngrep og dermed tillegges ikke visuelle fjernvirkninger langt ifra like stor vekt. Mot øst ligger blant annet Bjerkreimsheiene der tiltaket vil bli synlig fra overveiende toppene (utsiktspunktene) i området jf. synlighetskartet. Dette stemmer overens med turbeskrivelser av enkelte turmål i området, hvor det nevnes at det er mulig å se Bjerkreimsenderen derfra sammen med andre velkjente turmål. Området er et stort turområde uten tilrettelegging hvor det urørte står i fokus. Tiltaket vil være et forstyrrelsesmoment i horisonten og vil sammen med Stigafjellet, Måkaknuten og Bjerkreim vindkraftverk bli seende ut som et sammenhengende vindkraftverk. Det vil dermed kunne oppleve visuelle fjernvirkninger og mer lysforurensning, men effekten sammenlignet med nullalternativet er ikke like vesentlig. Påvirkningen på resterende friluftslivsområder i influensområdet settes samlet sett i lavere enden av noe forringet. 	Noe (-)/ Ubetydelig (0)

6 Konsekvens

6.1 Sammenstilling av konsekvenser

Sammenstilling av konsekvenser for ulike alternativer er vist i tabell 6-1. De største konsekvensene er knyttet til vindturbinene, forurensning (støy og skyggekast) og synligheten av dem.

Det er små forskjeller mellom alternativene for adkomstvei og nettilknytning, og det er av den grunn ingen forskjeller i konsekvens mellom dem. Likevel er adkomstvei Bjerkreim (2) prioritert som følge av at adkomstvei Time (1) vil delvis overlape med stien opp til toppen Brusaknuden fra nordsiden. Adkomstvei Bjerkreim går gjennom en fiskeplass/rasteplass i begynnelsen. Det er en eksisterende vei gjennom området, men tiltaket vil bare skape midlertidige virkninger i form av støy og forstyrrelser i anleggsfasen. Av nettalternativene er alternativ 2 (øst) prioritert som følge av at den er mer samlokalisert med eksisterende inngrep i området (Bjerkreim vindkraftverk).

Samlet konsekvensgrad er satt til middels negativ konsekvens.

Tabell 6-1. Oppsummering av konsekvens og samlet vurdering.

Delområder	Verdi iht. M-1941	Alt. 0	Moifjellet vindkraftverk
FL1: Moifjellet og Urdalsnipa	Svært stor verdi	0	Alvorlig (---)
FL2: Brusaknuden og Karten	Stor verdi	0	Middels (--)
FL3: Fv. 504 Fiskje	Middels verdi	0	Noe (-)
FL4: Bjerkreim vindkraftverk	Noe verdi	0	Ubetydelig (0)
FL5: Brusali	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL6: Oгнаheia og mer	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL7: Synesvarden	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL8: Buffersone Synesvarden	Stor verdi	0	Noe (-)
FL9: Korphaugene	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL10: Ualandsvarden	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL11: Ulvarudla og Låglia	Stor verdi	0	Noe (-)
FL12: Måkaknuden og Stigafjellet	Noe verdi	0	Ubetydelig (0)
FL13: Vardafjellet og Holmafjellet	Middels verdi	0	Noe (-)
FL14: Storafjellet	Svært stor verdi	0	Noe (-)
FL15: Svarteknuden	Middels verdi	0	Noe (-)
FL16: Solbjørgnipa	Stor verdi	0	Noe (-)
FL17: Daurmålsknuden og Såta	Stor verdi	0	Noe (-)
FL18: Hetlandsskogene	Svært stor verdi	0	Ubetydelig (0)
FL19–FL48: Resterende friluftslivsområder i influensområdet	Fra noe verdi til svært stor verdi	0	Noe (-)/Ubetydelig (0)
Samlet vurdering		Ubetydelig konsekvens	Middels negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvensgrad		Nullalternativet har per definisjon ingen konsekvens	Det er overveiende lave konsekvensgrader. To områder har middels og alvorlig konsekvens som gjør at samlet konsekvens vurderes til middels negativ konsekvens. Noe økt belastning.

Delområder	Verdi iht. M-1941	Alt. 0	Moifjellet vindkraftverk
Rangering		1	2
Begrunnelser for rangering		Ingen konsekvens for noen delområder.	De største konsekvensene er knyttet til vindturbinene, forurensning (støy og skyggekast) og synligheten av dem. Det er små forskjeller mellom alternativene for adkomstvei og nettilknytning og ingen fører til forskjeller i konsekvens. Likevel er adkomstvei Bjerkreim (2) og nettalternativ 2 (øst) rangert som best for dette temaet.

6.2 Ytterligere skadebegrensende tiltak

Dette er tiltak som ikke er inkludert eller spesifisert i eksempelutlegget og som dermed heller ikke inngår i grunnlaget for vurdering av konsekvens. Noen tiltak vil virke skadebegrensende og andre vil være tiltak som legger til rette for ny og annen bruk av Moifjellet. Det er flere aktivitetsstimulerende tiltak som er mulig, men som ikke er nevnt her. Det er flere eksempler fra tilrettelagte besøkshytter, sykkel- og skiløyper, stier, steintrapper og veier i andre energiprojekt og utbyggingsprosjekt som har bidratt til økt tilgjengelighet og dermed økt bruken av området betydelig.

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaet «Landskap».

I tillegg er det foreslått følgende tiltak:

- fareskilt og usikkerhet knyttet til ferdsel i forbindelse med iskast kan skape utrygghet og være en barriere for friluftslivutøvere i området. Det bør kommes fram med skilt eller lignende i området, at Moiveien opp til Urdalsnipa er iskastfri i design og kan brukes uten fare for iskast.
- det kan etableres enten en gapahuk eller dagsturhytte ved Urdalsnipa, som er hovedmålet i området. I tillegg kan det i forbindelse med den opprettes en bålplass og benker.
- videre kan det, dersom det settes i gang aktiv skjøtsel av kystlynghei i området, settes opp informasjonsskilt om kystlynghei og skjøtsel som drives i området. Det vil kunne skape et turmål for skoleklasser og andre.

Utenfor planområdet er det mulig å styrke resten av friluftslivet i kommunen. Myndighetene har innført å avsette 0,2 øre/kWh av vindkraftproduksjonen til lokale formål som ivaretar interesser innenfor natur, reindrift og andre aktiviteter som påvirkes direkte av utbyggingen i vertskommuner og nabokommuner. For Bjerkreim kommune, hvor utbyggingen ikke får negative konsekvenser for reindrift, vil 0,2 øre per kWh gå til natur- og friluftslivsformål.

I tillegg har Statkraft tilbudt fond som skal forvaltes lokalt på 25.000 kr/MW hvorav 17.500 kr/MW er øremerket lokale tiltak etter følgende oppbygging:

- 7 500 kr/MW skal øremerkes som søkbare midler for lokale foreninger, lag og private aktører, og utbetales som tilskudd til lokale aktiviteter og tiltak. Et tiltak kan søke om midler over flere år. Om midlene ikke utbetales, er de overførbare til senere år.
- 10 000 kr/MW skal øremerkes som søkbare midler til lokale aktiviteter og tiltak, men uten begrensninger på hvem som kan søke. Et tiltak kan søke om midler over flere år. Om midlene ikke utbetales, er de overførbare til senere år.

I sum betyr dette flere millioner i årlig utbetaling til fond/tilskuddsordning som er øremerket lokale tiltak. Dette sannsynliggjør at tiltak rettet mot økt tilrettelegging og kvalitetsheving av friluftslivopplevelser innenfor kommunen blir gjennomført.

6.3 Virkninger som ikke følger av tiltaket (indirekte virkninger)

Det er ingen klare indirekte virkninger som kan få konsekvenser for friluftslivet i eller utenfor influensområdet.

6.4 Vurdering av samlet belastning

Samla belastning er iht. M-1941 summen av konsekvensene for alle delområdene innenfor influensområdet, inklusive også andre pågående og planlagte tiltak.

Med hensyn til samlet belastning er primært eksisterende vindkraftverk ansett som relevant (blant annet Bjerkreim vindkraftverk, Høg-Jæren vindkraftverk, Stigafjellet vindkraftverk, Måkaknuten vindkraftverk, Egersund vindkraftverk og Tindafjellet vindkraftverk).

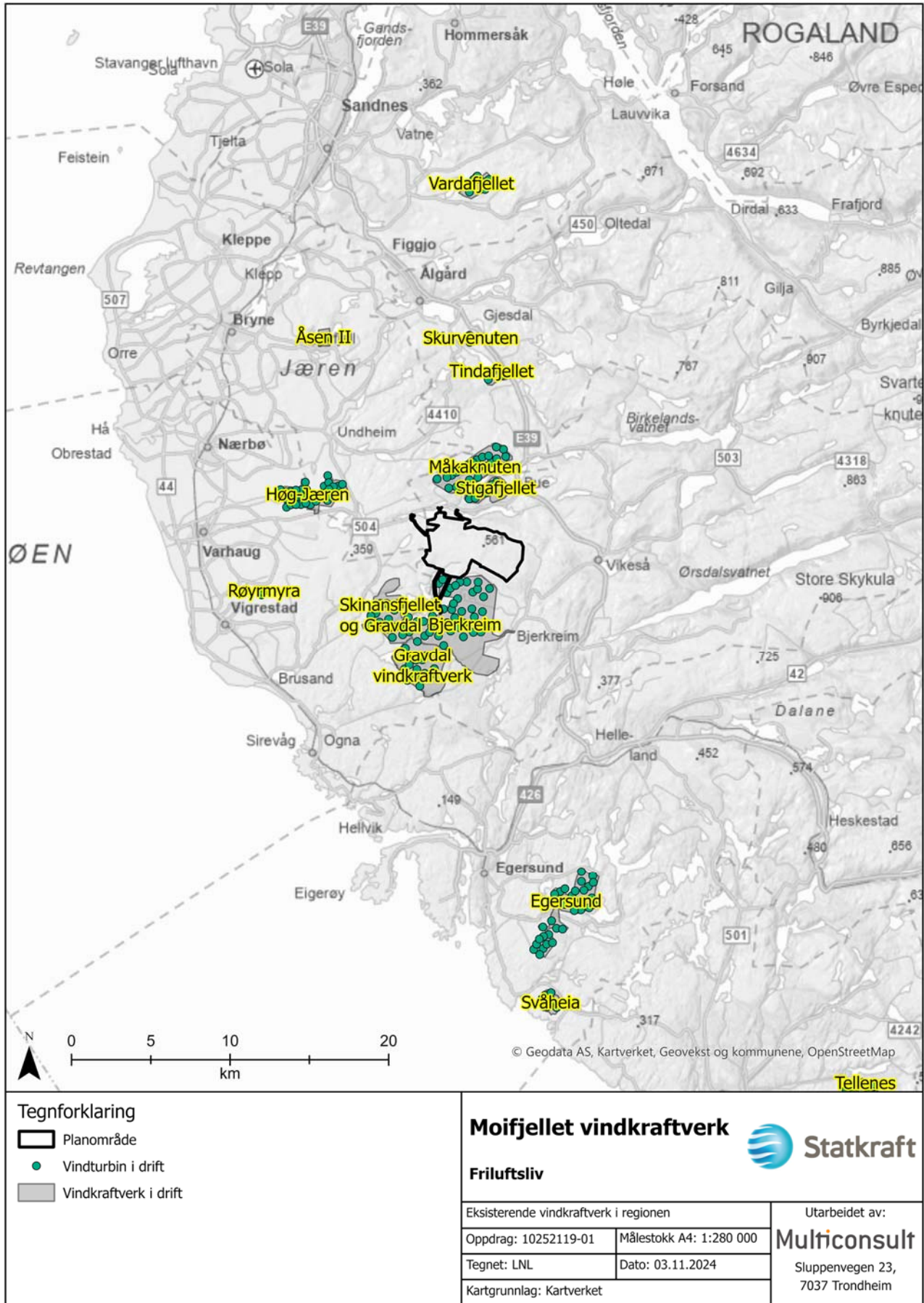
Et flertall av de eksisterende vindkraftverkene i regionen er bygget i friluftslivsområder av samme karakter, dvs. kystlynghei. De som er kartlagt som friluftslivsområder er alle kartlagt med ulik områdetype iht. M98. Det er også flere som ikke er kartlagt og verdisatt som et friluftslivsområde iht. til den kommunale kartleggingen.

Som nevnt i påvirkningskapitlet har undersøkelser vist at områder som er omgjort til vindkraftverk har opplevd større bruk enn før. Dette i stor grad på grunn av enklere tilkomst til området. Det er imidlertid ikke klart hvorvidt det totale antallet friluftslivutøvere har økt. Ved Moifjellet vil enkelte slutte, andre fortsette og noen nye starte å bruke området. Det er imidlertid allerede tre vindkraftverk av samme karakter i omegn og Moifjellet er i dag allerede påvirket av visuelle forstyrrelser fra dem. Det er lite sannsynlig at Moifjellet vindkraftverk vil tilføye en ny type friluftslivsområde for friluftslivutøvere i området. Det vil være mulig å utøve aktiviteter forbundet med veiene i et vindkraftverk (eks. jogging, sykling og turgåing) på resten av Moifjellet, men toppen, som er hovedmålet ved turmål er allerede tilgjengelig gjennom bilveien opp til Urdalsnipa. Vindkraftverk utgjør en type friluftslivsområde som er godt tilrettelagt med god tilgjengelighet, men har ganske dårlig lydbilde. For utøvelse av friluftsliv og for folkehelsen er det viktig med et mangfoldig tilbud av friluftslivsområder. En ansamling av flere vindkraftverk innenfor en region fører til at tilbudet svekkes og en større belastning av friluftslivutøvere for de urørte områdene som er igjen. Det fører videre til at de gjenværende områdene får større verdi som friluftslivsområde, ettersom det blir mindre tilsvarende friluftslivsområder i regionen. Det kan her nevnes at Bjerkreim kommune har hatt et bevisst forhold til dette, og har ønsket å begrense utbyggingen av vindkraft til vestre del av kommunen, vest for E39, hvor også Moifjellet ligger.

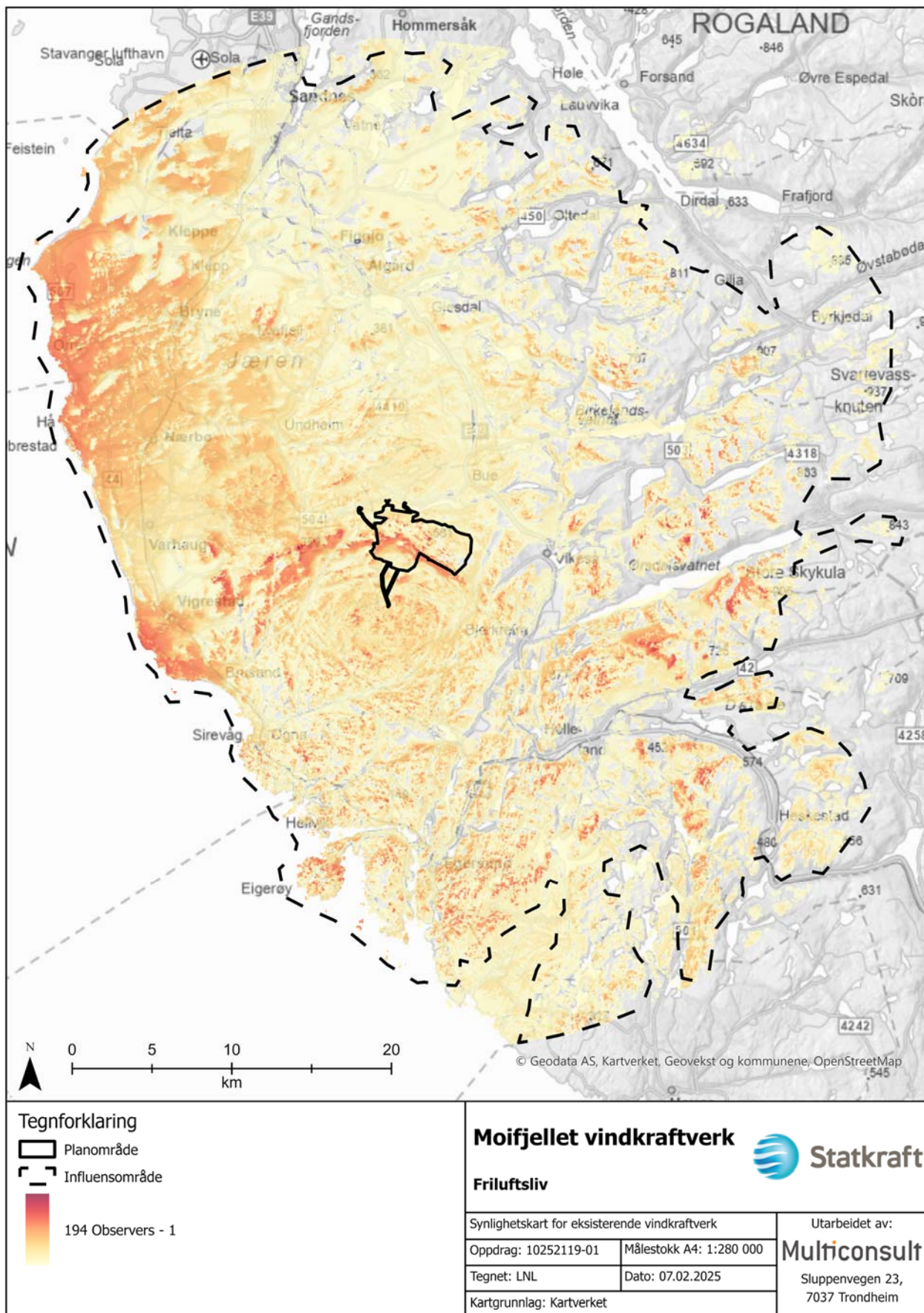
Moifjellet er i dag et velkjent turmål for mange på Jæren som følge av at det er mulig å se Bjerkreimssenderen fra store deler av Jæren. Det ligger i et område påvirket av eksisterende vindkraftverk som reduserer attraktiviteten av friluftslivsområdene i område noe. I noe grad er alle friluftslivsområder i denne delen av Rogaland påvirket av vindkraftverk i en viss grad som følge av synligheten deres, se figur 6-2. Ved lokalisering av vindkraftverk er det viktig å unngå ny urørte friluftslivsområder. Dermed vil en samlokalisering av vindkraftverkene i regionen være fordelaktig. Som nevnt er det flere vindkraftverk av ulik størrelse spredt i regionen, men tyngdepunktet er rundt Moifjellet. Det må utøves forsiktighet ved en samlokalisering for å unngå at intakte friluftslivsområder uten fysiske inngrep, blir en knapphetsressurs i området. Det er få områder i regionen som har like stor grad av tilgjengelighet og inngrepsfrihet som Moifjellet. Et vindkraftverk på Moifjellet vil dermed svekke tilbudet av tilsvarende friluftslivsområder i regionen med samme

tilgjengelighet som Moifjellet. Det vurderes at tiltaket vil øke belastningen på friluftslivet i regionen noe og det tilsier dermed en skjerpet samlet belastning for temaet innenfor middels negativ konsekvens.

Det er ingen andre tiltak som vurderes som relevant å ta med under vurdering av samlet belastning.

Figur 6-1. Eksisterende vindkraftverk i regionen.

Figur 6-2. Et synlighetskart av de 194 eksisterende vindturbinene innenfor 30 km fra Moifjellet. Jo mørkere fargen er jo flere vindturbiner ser en.

6.5 Usikkerhet

6.5.1 Usikkerhet ved konsekvensutredningen

Tiltaket Moifjellet vindkraftverk kommer til å være synlig fra store deler av Jæren og toppene innover landet. Influensområdet er dermed stort og inneholder mange friluftslivsverdier. Bare halve influensområdet er kartlagt og verdisatt for friluftsliv. Resterende areal er ikke kartlagt. Avgrensningen og verdivurderingen av delområder i den kartlagte delen av influensområdet bygger i stor grad på den kommunale friluftslivskartleggingen i de ulike kommunene. Det er noe usikkerhet knyttet til overføring av verdi fra den firedelte verdiskalaen i veileder M98 til den femdelte verdiskalaen i M-1941. I tillegg kan kriteriene for verdisetting være noe subjektive og lite målbare, ettersom friluftslivet i stor grad beskriver menneskelige opplevelser.

Usikkerheten er større i den sørøstlige delen av influensområdet der kommunene ikke er kartlagt for friluftslivsverdier iht. M98. Dalane Friluftslivsråd er i gang med å kartlegge Bjerkreim kommune for friluftslivsverdier (personlig meddelelse Per Frode Sandal, Dalane friluftsråd i forbindelse med meldingen). Arbeidet deres vil ikke være ferdig før ferdigstillingen av denne utredningen for friluftsliv. Den grove kartleggingen gjort i forbindelse med denne utredningen vil ha usikkerheter ettersom den ikke har vært gjennom en samrådsprosess som ved en vanlig kartlegging. Det må derfor forventes noen forskjeller i fastsetting av områdetype, verdi iht. M98 og avgrensninger i kartleggingen til friluftslivsrådet sammenlignet med det som er presentert i denne utredningen.

Befaring og kontakt med lokale er benyttet for å minske usikkerheten, bekrefte eller justere tidligere verdisetting og oppdage eventuelle endringer som har skjedd etter kartleggingen. Det er ikke mulig å befare store deler av influensområdet. Det er valgt å konsentrere seg om å befare nærliggende friluftslivsområder til planområdet, ettersom dette er friluftslivsområder som vil oppleve størst påvirkning og vesentlige konsekvenser som følge av tiltaket. Ved befaringen var været overskyet enkelte dager og skyene lå lavt. Store deler av Moifjellet var dekt og det var ikke mulig å se f.eks. Bjerkreimsenderen i perioder.

Dersom arbeidet av Dalane Friluftslivsråd med å kartlegge Bjerkreim kommune etter friluftslivsverdier er ferdigstilt og publisert før konsesjonssøknaden er behandlet, bør kartleggingen og kapitlet om påvirkning i denne konsekvensutredningen sees opp mot Dalane Friluftsråd sin kartlegging. Eventuelle endringer i verdi av et delområde kan føre til at konsekvensen for samme området endres.

6.5.2 Usikkerhet ved skadebegrensende tiltak

Ingen vesentlige usikkerheter er identifisert.

6.6 Andre forhold som beslutningstaker bør kjenne til

Ingen slike forhold er identifisert.

7 Overvåkningsprogrammer

Det er ikke identifisert behov for spesielle overvåkningsprogrammer eller oppfølgende undersøkelser for fagtema friluftsliv.

8 Data i databaser

Systematiserte data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter. Dette går frem av KU-forskriften § 24.

Det er vurdert at det ikke vil være nødvendig med publisering av kartdata i forbindelse med denne utredningen, ettersom det er i gang et arbeid av Dalane Friluftslivsråd der hele Bjerkreim kommune kartlegges for friluftslivsverdier. Det arbeidet vil inkludere kartlegging av alle områdetyper iht. M98 og ikke bare enkelte. Det arbeidet vil videre ha vært gjennom en grundig prosess gjennom en samrådsgruppe. Dersom det ønskes tilgang til kartdataene brukt i denne utredningen, kan det fås ved kontakt med Multiconsult.

Det er ikke kartlagt noen turruter som ikke allerede finnes i eksisterende databaser i ut.no eller Kartverkets *Turrutebasen*.

9 Referanser

Bjerkreim kommune (u.å.). Turområde Hetlandsskogen. Hentet 15.11.24 fra <https://www.bjerkreim.kommune.no/f/p1/i7c19a603-ca7c-43ca-8295-29275844074d/hetlandsskogen.pdf>

Klima- og miljødepartementet & Kommunal- og distriktsdepartementet (2017). Forskrift om konsekvensutredninger. FOR-2017-06-21-854: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854?q=forskrift%20om%20konsekvensutredninger>.

Klima- og miljødepartementet (2021a). Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442).

Klima- og miljødepartementet (2021b). Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Rundskriv T-2/16, revidert feb. 2021. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-og-vesentlige-regionale-interesser-pa-miljoomradet--klargjoring-av-miljoforvaltningens-innsigelsespraksis/id2504971/?q=T-2/16>.

Miljødirektoratet (2013). Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder. Veileder M98-2013.

Miljødirektoratet (2023). Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder. Internett: <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>, 2023. M-1941.

Multiconsult (2025). Undersøkelser av vannmiljø – Moifjellet. Dokumentkode 10252119-01-RIM-RAP-006.

NVE (2023). Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023. Energiomstillingen – en balansegang. NVE Rapport nr. 25/2023.

Riise, E., Holmelin, E. og Klavenes, G. (2016). Samfunnsmessige virkninger av vindkraftverk. En etterprøving av fire vindkraftverk. Norconsult/ Agenda Kaupang rapport. 60 s. + vedlegg.

Trangsrud, L.K.J. (2020). Et kroppslig møte med naturen – friluftslivets rolle i økosorgens tid. I: Bjørlykhaug, K. I. og A. J. Vetlesen (red.). Det går til helvete. Eller? Om kjærlighet, sorg og raseri i natur- og klimakrisens tid. Lysaker, Dynamo forlag.

Zimmermann, B., Wikenros, C., Eriksen, A., Sand, H., Wabakken, P., Di Bernardi, C., Dyngeland, C., Maartmann, E., Nordli, K., Berg, E., Helleberg, P., Jakobsen, T. E., Lund, S., & Miltz, C. (2023). Vilt i vind - Pilotstudier om vindkraftutbyggingens påvirkninger på elg, ulv, jerv og elgjegere. Oppdragsrapport nr. 12-2023. Høgskolen i Innlandet.

10 Vedlegg

10.1 Vedlegg 1

I tabell 10-1 er alle kartlagte friluftslivsområder fra 5 km til 30 km innenfor influensområdet beskrevet.

Tabell 10-1. Oversikt over friluftslivsområder kartlagt etter håndbok M98-2013 i influensområdet som ligger mellom 5 km og 30 km fra vindturbinene. Klassifisering og verdisetting er gjengitt fra naturbase.no.

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK10587	Sikvalandsheia	Viktig	5,6 km	Jordbrukslandskap. Sikvalandsheia er et mye brukt turområde. Det er stort sett utmarksbeite og lynghei, med spredte plantefelt og mindre arealer med innmarksbeite. Området omfatter en mengde næringsfattige vatn og fine fjelltopper, heriblandt Skårlandskula og Ristølknuten. Parkering ved Snorestad. Merket sti til Skårlandskula
FK36595	Ognaheia	Svært viktig	5,6 km	Særlig kvalitetsområde. Kystlynghei: turgåing, fiskeing, klatring/buldring
FK36158	Sikvalandskulå	Viktig	6,3 km	Utfartsområde. Eidlandskula og Sikvalandskula. To innfallsporter
FK36603	Steinsvatnet	Viktig	6,8 km	Andre friluftslivsområde. Myr og skog: turgåing, fiskeing
FK36596	Rabalia - Smøråsen	Svært viktig	6,8 km	Særlig kvalitetsområde. Kystlynghei, biologisk mangfold, kulturminner, turgåing
FK36202	Kringleli	Ikke verdisatt	7,1 km	Utfartsområde.
FK36614	Høggjæren vindkraftverk	Viktig	7,2 km	Jordbrukslandskap. Vindkraftverk: turgåing, løping, sykling
FK36556	Vandavatnet	Svært viktig	7,3 km	Marka. Myr og utmarkslandskap. Innfallsport til Synesvarden området: turgåing
FK36560	Aniksdal	Svært viktig	8,0 km	Jordbrukslandskap. Turvei til Steinkjerringa: turgåing
FK36559	Kongsvarden	Svært viktig	8,1 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturminne. Rester av husmannsplassar: turgåing
FK36557	Korphaugtjørna	Svært viktig	8,4 km	Marka. Skog, Innfallsport til Synesvarden området: turgåing
FK36602	Ualandsvarden	Svært viktig	8,7 km	Jordbrukslandskap. Krigsminner: turgåing
FK10575	Sælandsskogen	Svært viktig	8,9 km	Jordbrukslandskap. Totalt areal er 5,2 km ² . Her inngår fire aktive gårdsbruk og et beitelag. Der er tilrettelagt en p-plass med innkjøring fra Sælandsvegen. Her er det toalett, buss og infoskilt. Veldig spesielt landskap på overgang mellom Låggjæren og Høggjæren. Urådalen landskapsvernområde ligger inne i området. I tillegg inngår Sælandsskogen naturreservat landskapsvernområdet. Stor variasjonsbredde i vegetasjonen. Det næringsfattige Engjvatnet har stor verdi som typeområde. Mange av plantesamfunna på Jæren vokser i området. Området er beitepåvirket og inneholder granplantinger og flere steingjerder. Lyngaland landskapsvernområde som grenser til Melsvatnet

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
				friluftslivsområde er rikt på kulturminner fra jernalder, bl.a. velbevarte hustuffer. Brukene er små og har variert drift med bl.a. storfe, sau og hest. En gammel kjerrevei går fra Taksdalsvatnet og opp i Urådalen
FK36151	Kyllingstad badeplass	Svært viktig	8,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Ligger ved forsamlingshuset på Kyllingstad. Her er gressplener, fotballøkke, lekestativer, benker og sandstrand. Det er god tilgjengelighet for rullestolbrukere og gode parkeringsmuligheter og toalett
FK36558	Korphaugane	Svært viktig	9,5 km	Marka. Myr og utmarkslandskap. Innfallsport til Synesvarden området: turgåing
FK36613	Sveineskogen	Svært viktig	9,7 km	Særlig kvalitetsområde. Skog: turgåing, løping, sykling, riding
FK36564	Hadlandsfjellet	Viktig	9,7 km	Jordbrukslandskap. Tua–Grøne Haugen–Hadlandsfjellet–Hestafjellet: turgåing
FK36615	Risaskogen	Svært viktig	9,9 km	Særlig kvalitetsområde. Skog, kvernhus: turgåing
FK10595	Bursfjell	Viktig	9,9 km	Jordbrukslandskap. Området rundt Bursfjeld er variert jordbrukslandskap. Fra toppen av Bursfjeld er en fin utsikt over det meste av flatjæren mot vest og Høggjæren mot øst. Merkede turstier og parkering ved Eikeland skule
F10581	Lyngaland	Viktig	10,1 km	Jordbrukslandskap. Området som omfatter landskapsvernområde Lyngaland og tilgrensende landbruks- og skogsområder. Vakkert landbrukslandskap med mange fornminner.
FK36563	Borgafjellet	Viktig	10,3 km	Særlig kvalitetsområde. Turvei Stokkalandsmarka - Aniksdal: turgåing
FK10582	Tunheimskogen	Registrert	10,5 km	Andre friluftslivsområder. Skogareal grensende til bekk.
FK36569	Kvassheimsåna	Svært viktig	10,6 km	Særlig kvalitetsområde. Vassdrag, fisk og musling: turgåing, fiskeing
FK36133	Edlandsfjellet	Svært viktig	10,7 km	Marka. Åpent kulturlandskap, beitemark. Sentrumsnær topp, rundtur, idyllisk området og brukt av mange. Tett inntil friluftslivsområdet Neseskogen.
FK10584	Melsvatnet	Svært viktig	11,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Stort friluftsområde rundt melsvatnet. Ligger mellom Ålgård og Lye. Melsvatnet er et fint badevatn og det er turvei hele veien rundt vatnet. Det er 3 parkeringsplasser med god plass til biler. Det er toalett og baderampe for bevegelsehemmede. Det er bålplasser flere steder, fiskeplasser og klatreløype.
FK36582	Ognaåna	Svært viktig	11,4 km	Særlig kvalitetsområde. Elv: turgåing, fiskeing, bading,
FK36148	Fitjanuten	Svært viktig	11,5 km	Utfartsområde. Topptur til Fitjanuten med tilkomst fra Auestad og Gjesdal.
FK36604	Refsland	Svært viktig	11,7 km	Utfartsområde. Skytebane

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
F36700	Tvihaugbekken	Svært viktig	11,7 km	Særlig kvalitetsområde. Elv: turgåing
FK36573	Varatua	Svært viktig	12,3 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturminner, strandsone: turgåing, fising
FK36572	Vaulen	Svært viktig	12,3 km	Særlig kvalitetsområde. Elvedelta og bakdyner: turgåing, skøyting, kiting, fugletitting
FK36575	Slettebø	Svært viktig	12,4 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturminner, kulturlandskap: turgåing
FK36592	Vestlandske hovedveg	Svært viktig	12,4 km	Særlig kvalitetsområde. Gammel vei: turgåing, sykling
FK36132	Neseskogen	Svært viktig	12,5 km	Utfartsområde. Regionalt skogsområde forvaltet av Jæren friluftsråd. Plantet kulturskog. Mange stier og turveier, både merka og umerka. Deler av området er tilrettelagt med gapahuk, og noen veier som har grei framkommelighet for barnevogn og gode rullestoler. Nært på større friluftsområder: Nonsfjellet og Edlandsfjellet.
FK36590	Oksamyra	Svært viktig	12,5 km	Særlig kvalitetsområde. Kystlynghei: turgåing
FK36576	Tanginen	Svært viktig	12,5 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturminner, kulturlandskap: turgåing, fising
FK36591	Hettua	Viktig	12,6 km	Særlig kvalitetsområde. Kystlynghei: turgåing
FK36571	Brusanden	Svært viktig	12,6 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone: turgåing, fising, bading, surfing, kiting, seiling
FK36594	Brubakken	Svært viktig	12,6 km	Særlig kvalitetsområde. kulturminner: turgåing
FK36567	Grønhaugen	Viktig	12,7 km	Jordbrukslandskap. Kystlynhei, skog og kulturminner: turgåing
FK36574	Holmasanden-Laugaberget	Svært viktig	12,7 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone: turgåing, fising, bading
FK10574	Fiskeplass Garpestad	Registrert	12,7 km	Andre friluftslivsområder. Fiskeplass ved Håelva, Universelt tilrettelagt. Parkeringsplass
FK36155	Utvidet Brekko	Viktig	12,8 km	Utfartsområde. Stort turområde i tilknytning til Brekko. Stinettverk.
FK36190	Edlandsvatnet	Svært viktig	12,8 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Stort vann med muligheter for fiske, bading og padling. Opparbeida badeplasser ved Ålgård. Populær turvei rundt vatnet
FK36581	Ognaåna-Osen	Svært viktig	12,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Elv: turgåing, fising, bading
FK36577	Ognasanden bakdyner	Svært viktig	13,0 km	Særlig kvalitetsområde. Bakdyner, kulturminner, biologisk mangfold: turgåing, fugletitting
FK36580	Ognasanden	Svært viktig	13,0 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone: turgåing, fising, bading,
FK36593	Holmer og skjer	Viktig	13,1 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Holmer og skjer, fising, fugletitting

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK36617	Ånestad	Registrert	13,1 km	Andre friluftslivsområder. Aktivitetsområde - speider
FK36578	Jerbaneskogen	Svært viktig	13,2 km	Særlig kvalitetsområde. Skog, kulturminner, biologisk mangfold: turgåing, sykling, løping
FK36601	Odlandskogen	Viktig	13,2 km	Andre friluftslivsområder. Skog, turgåing
FK36570	Kvasheim-Brusand	Svært viktig	13,4 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone: turgåing, fiske, bading
FK36579	Sannarvågen	Svært viktig	13,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone: turgåing, bading
FK36189	Limavatnet	Svært viktig	14,0 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Stort vann med muligheter for fiske, bading, padling og vannsport
FK10576	Fotlandsfossen	Viktig	14,0 km	Særlig kvalitetsområde. Den gamle kraftstasjon på Fotland og den restaurerte Fotland mølle er viktige kulturminner i Time. Det er tilrettelagt en tursti og en parkering. Fossejuvet er hekkeplass for fossekallen. Elvestrekningen nedenfor fossen er svært viktig for laksefiske
FK36136	Sulken	Svært viktig	14,1 km	Jordbrukslandskap. Dyrket innmark. Brukes til vinterlek, spesielt skigåing, når det er forhold til det. Stien rundt Øygardsvatnet går over jordet
FK36130	Kadlaneset	Svært viktig	14,1 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Naturpreget skogholt i nærheten til barneskolen, fotballbane og sentrumsnært boligområde. Naturlige badeplasser med berg
FK36116	Limaheia/Håfjell	Svært viktig	14,1 km	Marka. Åpent kulturlandskap, beitemark, Sentrumsnær topp, rundtur, idyllisk området og brukt av mange
FK36129	Perlå	Svært viktig	14,2 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Badeplass, park, sandvolley, amfi, badebrygge, overbygd grillplass, sitteplasser
FK36128	Hagen ved Storahuset	Viktig	14,2 km	Særlig kvalitetsområde. Parkmessig friområde mellom Perlå og Storahuset. Del av tursti
F36587	Stølen - Vatnamot	Viktig	14,2 km	Særlig kvalitetsområde. Kystlynghei: turgåing, fiske, klatring/buldring
FK36138	Figgjoelva	Svært viktig	14,2 km	Særlig kvalitetsområde. Elva tilfører verdi til alle omkringliggende områder. Elva i seg selv brukes til å fiske laks og ørret, det er flere kulper som brukes til bading, og den brukes til kano- og kajakkpadling. Universelt utforma turvei langs elvebredden, i tillegg til tilrettelagte fiskeplasser. Bord og benker flere steder langs elva
FK36616	Bø	Viktig	14,3 km	Andre friluftslivsområder. Gammel kirkegård: turgåing
FK36209	Nevlandsheia	Ikke verdisatt	14,3 km	Utfartsområde
FK36154	Brekko	Svært viktig	14,4 km	Særlig kvalitetsområde. Tilrettelagt turområde med lysløype, preparerte skiløyper vinterstid, gapahuker med ved, friluftskapell, utleie av ski og kano, to store parkeringsplasser, toalettfasiliteter og til dels god tilgjengelighet for barnevogner og rullestoler

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK36554	Leksaren	Svært viktig	14,5 km	Særlig kvalitetsområde. Ringformet tun fra jernalderen, turgåing
FK36583	Vedafjellet	Svært viktig	14,6 km	Særlig kvalitetsområde. Kystfort, kulturminner: turgåing
FK36159	Indre Lima/Ravndal	Viktig	14,6 km	Utfartsområde. Rundløype fra Limavatnet til Speiderhytta på Ravndal. Åpen gapahuk
FK36584	Haver	Viktig	14,6 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone, kulturbeite: turgåing, fiskeing, klatring/buldring
FK10571	Fiskeplass Håelva, ved Grødem	Registrert	14,7 km	Andre friluftslivsområder. Fiskeplass Håelva ved Grødemsvegen, parkeringsplass på nordsiden av elven. Fiskesone langs nordsiden vestover. Skiltet
FK36600	Kongevegen	Svært viktig	14,8 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone, kulturminner, turgåing, sykling, løping, fiskeing
FK37603	Håelva	Svært viktig	14,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Fiskeing
FK36585	Holmane	Viktig	15,0 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone, kulturbeite: turgåing, fiskeing, klatring/buldring
FK10589	Njåfjell	Svært viktig	15,0 km	Jordbrukslandskap. Landskapet er ved sin topografi tydelig avgrenset fra tilgrensede områder. Njåfjellet ligger som en enslig bakke med bratte stup ut mot det flater Lågjæren og med høyere topper tilhørende Høggjæren liggende bak. Området er viktig turområde og forbinder med flere turstier tettstedene Lye og Kverneland/ Frøyland. Det er aktiv landbruksdrift i størstedelen av området og det er bygd en del landbruksveier. På øvre delen finnes flotte myrområder, som sammen med myrene på Åsen utgjør de største sammenhengende myrområder i kommunen. Mot vest er der i skråningene områder med eikedominert beiteskog med vesentlig innslag av lind
FK36586	Tua - Moivika	Viktig	15,1 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strandsone, kulturbeite: turgåing, fiskeing
FK36135	Risfjell	Svært viktig	15,1 km	Marka. Åpent kulturlandskap, beitemark, Sentrumsnær topp, rundtur, idyllisk området og brukt av mange.
FK36612	Hanabergmarka	Svært viktig	15,2 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturlandskap, Vitengarden: turgåing, løping
FK36145	Ålgårdslåtten	Registrert	15,5 km	Jordbrukslandskap. Aking om vinteren. Klatring i trær og lek i bekken. Rideklubben benytter traktorveien til ridning. Traktorveien blir brukt som snarvei mellom Westernbyen og Solbakkane
FK36607	Håelva	Svært viktig	15,6 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Elv: fiskeing
FK36156	Madlandsheia	Svært viktig	15,7 km	Stort turområde uten tilrettelegging. Stort turområde med flere turløyper med adkomst fra Madland, Røyrdaalen, Gilja og fra Dirdal
FK36157	Slettebø	Viktig	15,7 km	Utfartsområde. Første delen av Slettebø er universelt utformet til Lundsvik. Videre turterreng inn til Gloppevatnet

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK36620	Audamotland	Svært viktig	16,0 km	Utfartsområde. Agilitybane
FK10568	Rossåsen	Viktig	16,1 km	Jordbrukslandskap. Kupert landskap med fin utsikt, nær boligområde i Gjesdal
FK10588	Smukkevatnet	Viktig	16,4 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Området rundt Smokkevatn er et viktig turområde som blir brukt av skoler, barnehager og turgåere fra både Bryne og Hognestad. I området ligger Smokkevatn som er et RAMSAR-område og fredet som naturreservat. Smokkevatn har et rikt fugleliv hele året og er en viktig rasteplass for trekkfugler. I tillegg er det registrert mer enn 200 forskjellige plantearter i områdene rundt vatnet
FK36606	Vigreskogen	Svært viktig	16,6 km	Særlig kvalitetsområde. Skog, kulturminner: turgåing, riding, løping
FK36619	Lode	Svært viktig	16,8 km	Utfartsområde. Ridesenter
FK36605	Grødaland	Svært viktig	16,8 km	Særlig kvalitetsområde. Skog, kulturminner: turgåing, skøyter, sykling
FK10585	Frøylandsvatnet	Svært viktig	16,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Største innsjø i Time. Rikt fugleliv hele året. Godt fiske etter ørret og sik. Turvei langs vestsiden og bru som forbinder Klepp side med Time side ved Njåskogen. Fint område for vannbaserte aktiviteter, roing, seiling og bading
FK26705	Dyranuten	Viktig	17,1 km	Marka. Variert kultur og naturlandskap, storslått utsikt, rikt dyre- og fugleliv
FK36191	Oltedalsvatnet	Viktig	17,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Stort vann med muligheter for fiske, bading og padling. Opparbeida badeplass ved fylkesveien
FK10593	Arne Garborgs veg	Svært viktig	17,4 km	Særlig kvalitetsområde. Engareal med noe sumpskog og takrørssump i den sørligste delen av Frøylandsvatn. Området er statlig sikret og ligger innenfor Søndre Frøylandsvatn landskapsvernområde og fuglefredningsområde.
FK36160	Gulltjørnsfjellet/Ravndal	Viktig	17,4 km	Utfartsområde. Rundløype på Ravndal med topptur til Gulltjørnsfjellet (klatreutstyr)
FK26702	Krossfjellet	Viktig	17,5 km	Marka. Interessante landskapsformer, natur og kulturlandskap, storslagen utsikt
FK36610	Søylandsvatnet	Svært viktig	17,6 km	Andre friluftslivsområder. Våtmarksområdet: fugletitting
FK10579	Brekkenuten	Viktig	17,6 km	Jordbrukslandskap. Området dekker landskapet rundt Brekkenuten øst for Frøyland/Kverneland avgrenset av Frøylandsbekken i nord og landbruksvei i sør. Selve Brekkeknuten er et populært turmål. Skråningen på nordside mot bekken er beite for hest. Vestsiden av Brekkeknuten er naturbeitemark (en av få i Time) og nordsiden er tilholdssted for vaktel
FK36182	Vølstadsenderen	Viktig	17,6 km	Utfartsområde.

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område- verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
				Vei fra Vølstad opp til Vølstadsenderen. Brukes til sykling.
FK27377	Helgeland	Svært viktig	17,6 km	Marka. Skogsområde, Figgjoelva med fiskemuligheter, Bråsteinåsen med fin utsikt
FK10599	Åslandsnuten	Viktig	17,7 km	Jordbrukslandskap. Topp med flott utsikt over flat-Jæren, rester av tysk stilling
FK32585	Frøylandsvatnet (Klepp)	Viktig	17,9 km	Strandsone med tilhørende vassdrag.
FK10572	Stutafjell	Viktig	18,0 km	Jordbrukslandskap. Området dekker landskapet rundt Stutafjell øst for Frøyland/ Kverneland avgrenset av Frøylandsbekken i sør og massedeponi i nord. Turorientering pågår i området, kystlynghei inngår som en viktig naturtype.
FK26704	Åslandsnuten	Viktig	18,0 km	Marka. Figgjoelva med fiskemuligheter, gammel jernbanelinje (Ålgårdbanen), kultur- og naturlandskap, storslagen utsikt
FK26789	Svihusfjellet	Svært viktig	18,2 km	Marka. Større sammenhengende og relativt uberørt utmarksområde. Deler av arealet er et av kommunens svært få INON-områder. Ikke tilrettelagt. Storslagent landskap med flott utsikt, utvalgt naturtype, trua og sjeldne arter. Usikker bruk
FK26788	Espelandsskogen	Registrert	18,6 km	Marka. Større sammenhengende område med planta skog og mange turveier og stier. Henger sammen med Melshei og Arboretet
FK36609	Nærland	Svært viktig	19,0 km	Særlig kvalitetsområde. Kulturminner, pilegrimsled: turgåing, sykling
FK26709	Rogaland Arboret	Svært viktig	19,4 km	Utfartsområde. Et av de mest besøkte turområdene i Sandnes, dagsturhytte, toalettanlegg, godt utbygd vei- og stinett, skog/parkområde, arboret, bær og sopp, gapahuk og klatrejungle
FK36161	Toberget	Registrert	19,5 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Badeplass ved Oltedalsvatnet og riksvei 45
FK26710	Melshei	Svært viktig	19,7 km	Marka. Et av de viktigste turområdene i Sandnes; lysløype, dagsturhytte, speideranlegg, toalettanlegg, rikt fugle- og dyreliv, sopp og bær, stort vei og løypenett, tilrettelagt for ski og aking, gapahuker
FK32595	Tinghaug	Svært viktig	19,7 km	Andre friluftslivsområder
FK26712	Kråkedal-Svihus	Viktig	20,2 km	Marka. Variert kultur og naturlandskap, skogsområde, snaufjell, storslått utsikt, stille områder
FK36608	Refsnes	Svært viktig	20,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Strand, turgåing, fiskeing, bading, riding
FK36179	Vassbotnfjellet	Registrert	20,3 km	Utfartsområde. Turområde med merka sti og mulighet for rundtur. Utkikkspunkt
FK36180	Vassbotn, Nonshammaren og Middalsammaren	Svært viktig	20,4 km	Marka. Turområde med merka sti og mulighet for rundtur. Utkikkspunkt

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK27376	Bogafjell	Svært viktig	20,5 km	Marka. Skogsområde med opparbeidede rideveier og stier, turområde med gapahuk på Bogafjellet, nær skoler og barnehager
FK26711	Sulken	Viktig	20,5 km	Marka. Variert kultur og naturområde, fiske i Skjelbreitjørna, storslått utsikt, fugle- og dyreliv
FK26706	Sygno	Svært viktig	20,6 km	Marka. Særegen fjellformasjon med storslått utsikt, gammel kraftstasjon med overbygd vanngate, fiskemulighet i Skjelbreitjørna, natur og kulturlandskap
FK36169	Sti langs Maudalsvatnet mellom Maudal og Lanes	Viktig	20,7 km	Utfartsområde. Gammel ferdselsvei langs Maudalsvatnet. Lanes er tilrettelagt som turmål. De fleste besøkende tar turen den andre enden av vatnet.
FK36186	Vinjakulå	Svært viktig	20,8 km	Utfartsområde. Kupert høyfjellsterreng
FK36218	Helgefjell	Ikke verdisatt	20,9 km	Stort turområde uten tilrettelegging. Høyfjellsområde. Utkikkspunkt
FK36205	Brekka - Djupavatnet	Svært viktig	20,9 km	Utfartsområde.
FK36166	Kløyvasteinen	Ikke verdisatt	21,0 km	Andre friluftslivsområder. Oltedal paintball
FK32571	Stranda Hå grense til Åse	Svært viktig	21,2 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK36177	Heltnanuten	Registrert	21,3 km	Utfartsområde. Tursti til utkikkspunkt. To startpunkt, og mulighet for rundtur
FK32599	Sjøen langs heile kommunen	Svært viktig	21,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK26698	Lonavatnet	Svært viktig	21,3 km	Særlig kvalitetsområde. Viktig område for fugle- og dyreliv. Svært viktig ornitologisk område
FK27375	Vagleskogen	Svært viktig	21,3 km	Marka. Natur og skogsområde med rideløyper. Speideraktiviteter, lysløype
FK27124	Lutsivatnet, Forenesvatnet og Storavatnet	Svært viktig	21,6 km	Marka. Området brukes mye til padling, fiske og turaktivitet. Badestrender og campingplass. Fiske, fugle- og dyreliv. Variert og rik vegetasjon. Kultur og fornminner. Rester fra gurutvinning i området. Samler brukere fra hele regionen til vannaktiviteter
FK36220	Rosshammaren	Viktig	21,7 km	Utfartsområde. Utkikkspunkt. Umerka sti
FK26707	Undeknuten	Viktig	21,8 km	Marka. Turområde med storslått utsikt fra Undeknuten. Landbruksområde med mye beitedyr
FK36162	Uburhedlaren	Svært viktig	21,8 km	Marka. Populær tur fra Storemyr til stor fjellheller. Store deler er tilrettelagt på traktorvei eller sti
FK27378	Vedafjell og Kleivane	Svært viktig	21,9 km	Marka.

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
				Fornminneområde Ragnhildnuten, storslagen utsikt fra Vedafjellet, lysløyper, nær skole og barnehage og store boligområder, rulleskianlegg
FK32572	Stranda Åse til Viig	Svært viktig	22,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK36181	Ragsheia	Viktig	22,4 km	Utfartsområde. Turområde som kobler Oltedal til Bynuten
FK26699	Stokkalandsvatnet	Svært viktig	22,5 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Fuglefredningsområde med flere trua arter. Ferdselforbud i deler av området i hekkesesongen. Fint for fuglekikking - og tilrettelagt med fugletårn. Flere badeplasser. Veldig populært skøyteområde når det er islagt. Noe fiske og padling
FK26715	Nordland	Viktig	22,7 km	Marka. Storslått utsikt fra flere topper, kultur og naturlandskap, fugle- og dyreliv
FK32598	Badeplass v Figgjoelva Ø. vgs.	Viktig	23,0 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Elvebadning
FK36187	Oksevadtjørna / Stavtjørn	Ikke verdistatt	23,4 km	Stort turområde uten tilrettelegging. Turområde med utgangspunkt Stavtjørn
FK26716	Bynuten og Selvigstakken	Svært viktig	23,4 km	Marka. Stort og krevende turterreng, Storslått utsikt fra flere topper, fiske og bademuligheter, fugle- og dyreliv, natur og kulturlandskap
FK32596	Håvatjødnå	Viktig	23,5 km	Andre friluftslivsområder
FK26713	Alsvik	Svært viktig	23,5 km	Mye brukt utfartsområde, turveier og stier i skogsområde, HC-tilpasset toalettanlegg, dagsturhytte, gapahuk, teltplass, balløkke, klatring, badeplass, Lions HC-anlegg, rikt dyre og fugleliv, fiske og padlemuligheter
FK36170	Bynuten / Selvikstakken	Svært viktig	23,5 km	Turmål i Sandnes kommune.
FK32574	Stranda Viig til utløpet fra Orrevatnet	Viktig	23,6 km	Strandsone med tilhørende vassdrag.
FK26700	Grunningen- Svartemyr-Hagafjellet	Svært viktig	23,9 km	Andre friluftslivsområder. Mye utilgjengelig areal/Forsvarsbygg. Vatneleiren/fredede forsvarsbygg regionalt kjent. Flere viktige naturtyper, trua arter og store naturkvaliteter. Grunningen er naturreservat. Stort fremtidig potensial
FK36184	Dirdalselva	Svært viktig	24,0 km	Særlig kvalitetsområder. Kjent og god lakseelv. Delvis privatisert og lav tilgjengelighet
FK36215	Dybingsvatnet	Svært viktig	24,2 km	Utfartsområder. Turområde i nærheten av Gilja. Fiskevatn og utkikkspunkt
FK32575	Stranda Viig utløpet fra Orrevatnet til Revtangen	Svært viktig	24,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK36206	Byrkjedalsstølen	Registrert	24,7 km	Stort turområde uten tilrettelegging. Flere umerkede løyper i fint, men krevende terreng (blant annet ur)
FK26974	Veraland	Svært viktig	25,0 km	Marka. Variert terreng og vegetasjon. Rikt fugle- og dyreliv. Fiskemuligheter. Turløyper

Konsekvensutredning friluftsliv

ID	Områdenavn	Områdeverdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK27051	Ulvanutane	Svært viktig	25,1 km	Marka. Nærturområde for lokalbefolkning, rik og variert vegetasjon, dyre og fugleliv, utsiktspunkt
FK27127	Bastalia	Registrert	25,1 km	Marka. Brattlendt område. Rikt dyre- og fugleliv
FK36168	Kaldavassheia	Viktig	25,2 km	Stort turområde uten tilrettelegging. Høyfjellsområde
FK27374	Dybingen	Viktig	25,3 km	Strandsone med tilhørende vassdrag. Dyp og vanskelig tilgjengelig innsjø. En del brukt til fiske og padling, i hovedsak av lokalbefolkningen
FK36201	Giljastølområdet	Svært viktig	25,3 km	Andre friluftslivsområder. Stort turområde med flere turløyper med adkomst fra Giljastølen og Nødland
FK27364	Krusafjellet	Viktig	25,7 km	Marka. Større sammenhengene og kupert utmarksområde med store naturverdier. Området ligger nær Høle sentrum, men bruksfrekvensen er usikker
FK26808	Kubbetjørn	Svært viktig	25,9 km	Marka. Variert turområde. Mye brukt turområde lokalt, regionalt og nasjonalt. Turistforeningens dagsturhytte på Gramstad. Gamle husmannsplasser. Spesiell vegetasjon. Rikt fugle- og dyreliv
FK27125	Sloglongstjørn og Løberget.	Viktig	26,0 km	Marka. Område med spor etter gurutvinning. Fiske, rikt fugle- og dyreliv. Padling og bading. Noe privatisert pga. hytter
FK36197	Vallresknuten	Svært viktig	26,0 km	Utfartsområder. Turområde med utgangspunkt på Giljastølen. Flott utsikt og flere stier. Områdene lengst øst er lite brukt og har få inngrep
FK32577	Stranda Reve hamn til Fuglingane	Viktig	26,4 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK32578	Stranda Fuglingane til Figgjoelva	Svært viktig	26,5 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK32576	Stranda Revtangen til Reve hamn	Viktig	26,5 km	Strandsone med tilhørende vassdrag
FK27126	Loen-Hogstad	Viktig	26,6 km	Marka. Tilgrensende område til Lutsivassdraget. Mye hytter og boliger. En del jordbruksareal. En del privatisert og lite tilgjengelig fra land
FK26425	Storaberget	Svært viktig	27,0 km	Marka. Vannverk fra krigen, bygdeborg og storslagen utsikt fra Storaberget. Bademuligheter i Grindavatnet
FK27053	Dalsnuten	Svært viktig	27,2 km	Marka. Svært populært utfartsområde for hele regionen, rik og variert vegetasjon, dyre og fugleliv, storslagen utsikt, Gamle bosetninger, bade- og fiskemuligheter, dagsturhytte med toalett, stor p-plass
FK27128	Bratthetland	Viktig	27,6 km	Marka. Adkomstvei til Vårlivarden og turområdene ved Lundekvam og Bratthetland. Rikt dyre og fugleliv
FK32579	Stranda Figgjoelva til Sola grense	Svært viktig	28,1 km	Strandsone med tilhørende vassdrag

ID	Områdenavn	Område-verdi	Avstand fra vindturbin	Områdebeskrivelse
FK36216	Rausfjell	Viktig	28,5 km	Stort turområde uten tilrettelegging Høyfjellsområde. Binder sammen Giljastøl-området med de store fjellområdene lengre øst. Lite brukt
FK27416	Maudland	Svært viktig	28,8 km	Marka. Nær skole, gapahuk, rikt fugle- og dyreliv, bademulighet i Måketjern og Frøylandsvatnet, bær og sopp, storslått utsikt fra flere topper
FK25358	Hellestøstranden	Svært viktig	29,4 km	Utfartsområde. Strand med delvis opparbeidet adkomst. Populært for hundeeiere. Populær surfestrand

10.2 Vedlegg 2

Turkartet over Bjerkreim kommune, se tabell 10-1. Kartutsnitt fra kartet kan finnes på <https://www.bjerkreim.kommune.no/tjenester/kultur-idrett-fritid-og-turisme/friluftsliv/tuomrader-og-turkart/turkart-du-kan-laste-ned/>

Figur 10-1. Oversiktskart over Bjerkreim kommune med alle tuområder tegnet inn. Moifjellet er markert med en svart sirkel.